MEHMED KIRKINCI

Peygamber Efendimiz SAV.

zafer YAYINLARI

Ön Söz

Bugüne kadar Hz Peygamber hakkında bir çok kıymetli eser kaleme alınmıştır. Bu eserlerin çoğunda Resûl-i Ekrem'in (s.a.v) manevi şahsiyetinden ziyade, siyeri ve beşeri halleri bütün teferruatıyla ve en güzel bir şekilde anlatılmaktadır. Ancak, O'nun sadece bu yönlerini bilmek, hakiki mahiyetini anlamak için yeterli değildir.

Bediüzzaman Hazretleri de bu hakikatı şöyle izah etmektedir:

> "*Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın ahval ve evsâfı, siyer ve tarih suretiyle beyan edilmiş. Fakat o evsaf ve ahvâl-i galibi, beşeriyetine bakar. Halbuki, o zât-ı mübarekin şahs-ı mânevîsi ve mahiyet-i kudsiyesi o derece yüksek ve nuranîdir ki, siyer ve tarihte beyan olunan evsaf, o bâlâ kamete uygun gelmiyor, o yüksek kıymete muvafık düşmüyor.*"1
>
> "…*Bütün ukul toplansa, bir akıl olsalar, o makamın hakikatını tamamiyle ihata edemezlerler.*" 2

Nebiyy-i Ekrem ve Cenâb-ı Seyyid'ül Beşer'in mahiyetinin ve kemalatının büyüklüğüne şu misal dürbünü ile bakabiliriz: İçi süt ile dolu büyük bir kab ısıtıldığında kısa bir zaman sonra o süt kaynar ve etrafa taşar. Hz. Peygamber'in kemalatını o kabın içindeki süt olarak düşünürsek, o kabdan taşan sütler de bütün peygamberlerin, velilerin ve diğer müminlerin kemalatıdır. Zira, Kâinatın Fahr-i Ebedisi, yaratılmışların en ekmeli, Cenab-ı Hakk'ın en ehemmiyetli masnuu, en sevgili abdi, kâinatın çekirdeği, nuru, esası ve en mükemmel meyvesidir.

Bütün güzel ahlâkın, faziletin, züht ve takvanın, şefkat ve merhametin, alicenaplığın, affın, azim ve sebatın, fedakârlık ve gayretin mümessili olan O Yüce Peygamberin manevi şahsiyetini en güzel bir şekilde anlamak, sünnetini rehber edip hayata tatbik etmek bütün beşeriyete lazımdır. Bu sadece İslamî bir ihtiyaç değil, ahlakî, ilmi, medenî ve insanî bir ihtiyaçtır. Çünkü, O'na ait olan her şey, her söz ve her fiil güzeldir ve hikmetlidir.

Allah Resûlünün sadece beşerî hallerini anlatan siyer kitaplarını okuyup, O'nu kisralar, kayserler gibi bir melik veya bir hükümdar sanmak büyük bir hatadır. O'na Cenab-ı Hakk'ın resulü ve en sevgili kulu olarak bakılmalıdır. Böyle bakıldığında O, asumandan yere inen nurani bir melek gibi görünür.

Allah Resûlü vahyin kaynağı ve bütün insanlığın hidayet meşalesidir. Bu bakımdan O'nun (s.a.v) hayatına anlatan eserler bir tarih kitabı gibi değil, tefekkür ederek

okunmalıdır.

Resûl-i Zîşan Efendimizin ortaya koyduğu düsturlar, dünyevî ve uhrevî ihtiyaçların temeli ve hülasasıdır. O'nun yolundan başka bir yol ve O'ndan başka bir rehber yoktur. O (s.a.v) kendi asrının ve gelecek bütün asırların ihtiyaçlarını temin eden en büyük bir hakim, en büyük bir mürşid, en büyük bir mehdi ve en büyük bir müceddiddir. O'nun makamı beşeriyetin en yüksek zirvesidir.

Kainatın Fahr-i Ebedisi, bütün beşeriyet için maden-i nur ve hidayet, menba-ı marifet ve feyzdir. İnsanların faziletli olmaları, dünyevî ve uhrevî saadete kavuşmaları ancak, O'nun yolundan gitmeleriyle mümkün olur. Zira bütün bu ulvî hakikatlere en büyük ve en geniş ayine O'dur. Bu bakımdan böyle eşsiz bir şahsiyetin her sözü, her hali ve her hareketi iyi anlaşılmalı, ferdî ve içtimaî hayata tatbik edilmelidir. Kurb-u İlahiyeye mazhar olmak O'na uymakla mümkündür.

Biz, bu eserimizde Kâinatın Fahr-i Ebedisi olan Hz Peygamber'in (s.a.v), beşerî hâllerinden ziyade, O'nun manevî ve kutsî şahsiyetini nazara vermeğe, O'nu bu yönüyle, bir nebze de olsa, tanıtmaya gayret edeceğiz.

Ayrıca peygamberlerin lüzumu ve gönderilmelerindeki hikmetler, kendisine peygamber ulaşmayan ya da onlardan menfi bir şekilde haberdar olanların durumu hakkında bilgi verilecektir. Hem yine Hz. Peygamber'in (s.a.v) eşsiz ahlakı, çok evlenmesinin hikmetleri ve O'nun sünnetine tabi olmanın ehemmiyeti geniş olarak izah edilecektir.

Gayret bizden, inayet Allah'tandır.

Mehmed KIRKINCI

Dipnotlar:

1 *Mektubat.*

2 *Mektubat.*

Peygamberlerin Lüzumu ve Gönderilmelerindeki Hikmetler

Peygamber, *Allah Teala'nın, kullarına emir ve yasaklarını bildirmek, onlara hakkı ve doğruyu açıklamak üzere gönderdiği ilahi elçidir.* Kendisine kitap verilmeyen peygamberlere **"nebi",** kitap verilenlere ise **"resûl"** denir. **Her resûl, nebidir; fakat her nebi resûl değildir.** Mesela, kendisine Kur'an inzal buyrulan Hz. Peygamber (s.a.v), Tevrat sahibi Hz. Musa (a.s), İncil sahibi Hz. İsa (a.s) ve Zebur sahibi Hz. Davut hem nebidir, hem resûldür. Kendisine kitap gönderilmeyen Hz. Harun (a.s) nebidir, ama resul değildir.

Peygamberlere ve onlara gönderilen kitaplara iman etmek, imanın şartlarındandır. Peygamberlerin bir kısmına inanıp bir kısmına inanmamak ya da imanın altı şartından birini inkar etmek insanı küfre götürür. Çünkü iman bir bütündür, bölünmeyi kabul etmez. Nitekim bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **"Peygamber, Rabbi'nden kendisine ne indirildiyse ona iman etti. Müminlerin de hepsi Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler. '*Biz Allah*'*ın peygamberleri arasında ayırım yapmayız, duyduk ve itaat ettik. Ey Rabbimiz, bağışlamanı dileriz, dönüş ancak sanadır.*' dediler."**[1]

Peygamberlik çalışmakla elde edilmez, o ilâhi bir mevhibe, rabbanî bir bağış ve hususi bir lütuftur. Allah, onu mümin kullarından ehil gördüklerine ihsan eder ve peygamberliğe seçtiği kulunu buna hazırlar. Peygamberlik vazifesini tevdi edinceye kadar onu her türlü kötülüklerden korur ve bu şerefli makama ehil bir halde yetiştirir.

Bütün peygamberler, vahye mazhardırlar. Feyiz ve kemalatları kendi kesbleriyle değildir. Onların kalbi, esrar-ı İlahinin tecelligâhıdır. Onların kalpleri vahyi ve ilhamı kabule pek ziyade müstaid olarak yaratılmıştır. Bütün enbiyalar Allah tarafından seçilmiş en mümtaz ve en ulvi fıtratta yaratılan şahsiyetlerdir. Cenab-ı Hak, onları her türlü maddi ve manevi kemalatın, saadet ve selametin vesilesi kılmıştır. Bu bakımdan en yüksek bir mertebeye ve medeniyete kavuşmak onlara uymakla mümkündür. Onlar, insanların anlayışına göre konuşurlar.

Peygamberlerin beş temel sıfatı vardır.

1. Sıdk: Peygamberler, niyette, iradede, sözde, işte ve davranışta doğruluk

üzeredirler.

2. Emanet: Peygamberler, sözlerinde işlerinde, hükümlerinde, nakillerinde, rivayetlerinde, tebliğlerinde, gizli ve aleni yaşantılarında emin kimselerdir.

3. Tebliğ: Peygamberler, tebliğe mükellef tutuldukları her emri ümmetlerine iletmek mecburiyetindedirler. Korkmak veya bir menfaat ummak gibi herhangi bir sebeple vahyedilen emri gizleyemezler.

4. Fetanet: Peygamberler "üstün zekaya, derin ve ince şuura, berrak bir zihne, mükemmel bir hisse, süratli bir anlayışa" sahiptirler.

5. İsmet: Peygamberler büyük ve küçük bütün günahlardan korunmuşlardır. Onlar, Allah'ın hıfzı altında olduklarından peygamber olmadan önce de günah işlememişlerdir.

İnsanın yaratılışından itibaren her zaman ve mekânda peygamberlere ihtiyaç olmuştur. Bir ayette meâlen şöyle buyrulmaktadır:

> **"Hiçbir millet yoktur ki, kendi içinde (onları Allah'ın azabıyla) korkutan bir (peygamber) gelip geçmiş olmasın."**2

Başka bir ayette ise şöyle buyrulur:

> **"Her milletin bir peygamberi vardır."**3

Bu ayetlerden de anlaşıldığı gibi, her ümmet için bir peygamber gönderilmiştir. Onlar, ümmetlerine Allah'a imanı ve O'nun emir ve yasaklarını tebliğ etmişlerdir. İnsanların bir kısmı gönderilen peygamberi tasdik etmiş, ona ittiba ederek dünya ve ahiret saadetine mazhar olmuşlar, bir kısmı ise onları inkar ederek ebedî bir azaba müstehak olmuşlardır.

Nübüvvet mühim bir vazifedir. İnsanları irşad ve onlara ulvi hakikatleri tebliğ için peygamberlerin gelmesi vücub derecesinde zaruridir. Cenab-ı Hak, nihayetsiz şefkat ve merhametinden dolayı kullarına doğru yolu göstermeleri için peygamberler göndermiştir. Zira insanların ıslahı ve doğru yola yöneltilmeleri, ancak "İsmet" sıfatıyla muttasıf olarak günahlardan arınmış peygamberlerin önderliğinde olabilir. Eğer kitap ve peygamber gönderilmese idi, insanlar Cenab-ı Hakk'ın emir ve yasaklarını, neyin helal neyin haram olduğunu bilemez ve sırat-ı müstakimde gidemezlerdi.

“Karıncayı emîrsiz, arıları ya'subsuz bırakmayan kudret-i ezeliye elbette beşeri de bırakmaz şeriatsız, nebîsiz. Sırr-ı nizam-ı âlem, böyle ister elbette.”4

Bunun içindir ki, hadis-i şerifin ifadesiyle Hatem’ül Enbiya’ya kadar **yüz yirmi dört bin peygamber** gönderilmiş ve onlar kendilerine tevdi edilen risâlet vazifesini hakkıyla ifa etmişlerdir.

Bir insan ne kadar zeki, kabiliyetli, temiz, ince anlayışlı, ilim ve irfanda ileri olursa olsun yine de bir peygambere ihtiyacı vardır, ondan müstağni olamaz. Her insanın anlayış ve kabiliyeti farklıdır. Bu bakımdan herkes aynı derecede her hakikati anlayamaz, hayır ve şerri birbirinden ayıramaz. Birinin şer dediğine diğeri hayır diyebilir. Evet, insan, sadece aklını kullanarak varlıkları tanır ve vazifelerini bilir; fakat onların yaratılış gayelerini, tesbih ve ibadetlerini bilemez. Hem bu kâinatın ve insanın yaratılışındaki ali maksatlar ve ilahi hikmetler ancak “yüksek dellal, doğru keşşaf, muhakkik üstad ve sadık muallim” olan başta Hz. Muhammed (s.a.v) olmak üzere diğer bütün peygamberle ile bilinir ve anlaşılır.

Peygambersiz akıl, her zaman sırat-ı müstakimde yürüyemez, ufku her şeyi kuşatamaz ve tam bir mürşid olamaz. Çünkü akıl da bir mahlûktur, idraki sınırlı ve mahdudtur. Nitekim Aristo ve Eflatun gibi üstün zeka sahibi olan dahiler, Allah’a iman ettikleri halde, tekrar dirilmenin ruhen olacağına inanmışlar ve bedenin de dirilmesini akıllarına sığıştıramamışlardır.

İnsan, şu dünyada, şiddetli ve dehşetli dalgalara maruz kalan bir sefine gibidir. Onu o müthiş dalgaların tehlikesinden kurtarıp, sahil-i selamete çıkaracak kaptanlar ise peygamberlerdir.

Sadece akıl ile hareket eden felsefeciler, tarih boyunca bir noktada ittifak edememişler, birbirlerini tekzip ve birbirlerinin fikirlerini çürütmekle meşgul olmuşlardır. Çünkü felsefeciler her şeyi akıl ile halletmeye çalışmışlardır. Herkes kendi aklı ile hareket etmiş, kendi ilmini kafi görmüştür. Sadece akıl ile hareket edenler, hadiselerin iç yüzünü, necat yolunu, alem-i ahirette olacak vukuatları bilemezler ve bilemediler de. Kur’an ve diğer semavî kitaplar, alem-i ahirette olacak bütün hadiseleri bir harita gibi insan aklının önüne koymuşlardır. Vahy-i ilahide akıl ve mantığın kabul edemeyeceği veya inkâr edeceği hiçbir hakikat yoktur. Evet, gelen her peygamber aynı davayı anlatmış ve aynı hakikikatı ders vermiş ve aynı çizgide ittifak etmişlerdir. Her gelen peygamber, bir önceki peygamberi kabul ve tasdik edip, daha sonra gelecek peygamberi de müjdelemiştir.

Bediüzzaman Hazretleri nübüvvetin ehemmiyetini şöyle ifade etmektedir:

“Bil ki: *Nev'-i beşerde nübüvvet, beşerdeki hayır ve kemalâtın fezlekesi ve*

esasıdır. ***Din-i Hak,*** *saadetin fihristesidir.* ***İman,*** *bir hüsn-ü münezzeh ve mücerreddir. Madem şu âlemde parlak bir hüsün, geniş ve yüksek bir feyiz, zahir bir hak, faik bir kemal görünüyor. Bilbedahe hak ve hakikat, nübüvvet içindedir ve Nebiler elindedir.*"5

"Kâinatta bir hakikat varsa, nübüvvet vardır. Hilkatte nizam varsa, nübüvvet zaruridir."

İnsan, mücerred akıl ile Allahü Teâlâ 'nın varlığını bilse dahi, O Zât-ı Akdes'in kudsî sıfatlarını ve esmasını, bu kâinatın yaratılış hikmetini, insanların vazifelerini, şu mevcudatın nereden gelip, nereye gittiklerini bilemeyeceğinden Cenâb-ı Hak onlara peygamberler ve semavî kitaplar gönderdi. Zira, bu hakikatlar, ancak vahyin ziyâsiyle görülebilir ve peygamberlerin tebliği ile bilinebilir. İnsan, bütün kemâlât ve faziletlere ancak vahyin ziyası altına girmekle mazhar olabilir; ibadet, tâat, hamd, zikir ve tefekkür ile terakki eder, istidadına göre marifetullahın hadsiz mertebelerinde tekâmül eder, kâinattaki garip san'atları, acib nakışları ve hakimane tezyinatı hayretle tefekkür eder, Rabb-i Rahîm'inin nihayetsiz ikram ve ihsanlarına şükür ve hamd ile mukabelede bulunur, Cenâb-ı Hakk'ı, vücudu vacip, ilmi muhît, kudreti nihayetsiz, irâdesi mutlak; mahlûkatı ise, vücudu sonradan var olan hâdis, sonsuz âciz, ilmi nakıs, irâdesi cüz'i olarak bilir.

Vahyin ziyası altına girmeyen ve ondan istifade etmeyenler, ya süfli arzularının peşinde koşar, sefahate giderler veya dünyanın aldatıcı ve geçici zevkleri ile kendilerini avutmaya çabalarlar. Yahut bir kurtuluş reçetesi olarak hayalî doktrinlere ve felsefenin vehmî düsturlarına yapışırlar. O'nun ulûhiyetinin şânına yakışmayan batıl itikatlarla kendilerini tatmin etmek isterler. Sırat-ı müstakimden gitgide uzaklaşır, hayır ve kemâlâta istidatları kalmayacak derecede tedenni ederler. Artık bu tip insanlar, teselliyi inkârda ve Allah'a düşmanlıkta aramaya başlarlar.

İnanmak fıtri bir ihtiyaçtır. Bundan dolayıdır ki, bu fıtri ihtiyacı tatmin için, kimi insanlar kendileri gibi bir mahluk olan güneşe, ateşe, nehire ve yıldıza taparak dalalete düşmüşlerdir. Bazı kimseler de teslis inancı gibi batıl inanışlara saparak insana uluhiyet isnat etmişlerdir.

Bütün peygamberler;

"Allah birdir, şeriki, nazîri, zıddı ve benzeri yoktur ve bütün kainat O'nun mülküdür. O, Vahiddir ve Ehaddir. Cisimden münezzehtir. Cenab-ı Hakk'ın hayatı ezelî ve ebedîdir. İzzet ve azameti sermedidir. O Azizdir ve intikamı şediddir. Bütün hareket ve sükûn O'nun iradesiyledir."

gibi ilâhi hakikatleri ümmetlerine anlatmışlardır.

Allah’ın Zatı, vehimlerin tasavvurundan ve zihinlerin takdirinden, yani akıl ve fikrin ihatasından münezzehtir. Zira Cenab-ı Hak, suret ve cisim olarak vasıflandırılamaz ve şekil olarak hayal edilemez. Hiçbir eserin, ustasına benzemediği bilinen bir gerçektir. Meselâ, bir saat ne zâtı, ne mahiyeti, ne sıfat ve fiilleri itibariyle ustasına benzemez. Bunların her ikisi de mahlûk cinsinden oldukları halde, aralarında bu kadar büyük bir mahiyet farklılığı olursa, elbette bütün varlıkların Hâlık'ı olan Cenâb-ı Hakk'ın kudsî mahiyeti, O'nun yarattığı hiç bir mahlukun mahiyetine benzemez. Allah maddeden, zamandan ve mekândan münezzehtir; ezelî ve ebedî bir Zât-ı Akdestir.

Allah’ın mahiyeti hiçbir mahiyete benzemez. Zira, Hâlık'ın hakikati başka, mahlukun mahiyeti başkadır.

Allah, **"Ma’bûdün bilhak”**tır; ibadete lâyık ve müstehak ancak O'dur. Allah Sameddir. Her şey O'na muhtaçtır; O ise, hiçbir şeye muhtaç değildir. Her varlığın, her ihtiyacını bizzat O görür. O öyle bir Samed’dir ki, her şeyden müstağnidir, ama her şey ona muhtaçtır. Her mahlûk, vücuda gelmesinde, hayatının devamında ve bütün hallerinde her an O’na muhtaçtır. Her şeyin mülk ve melekûtu O’nun kabza-i tasarrufundadır.

Allah-u Teala, hayat sıfatıyla Hayy, ilim sıfatıyla Âlim, irade sıfatıyla Mürid, kudret sıfatıyla Kâdir, kelam sıfatıyla Mütekellim, emriyle Âmir, nehyi ile Nâhi, hüküm ve icraatında Âdil, in’amında Mün’im, gücü yettiği halde hemen ceza vermeyip ertelemesiyle Halîmdir.

Bütün çiçeklerin açması, ağaçların meyve vermesi için güneşe nasıl ihtiyaç varsa, kalp ve gönüllerin nurlanması ve akılların irşadı için de hidayet güneşi olan peygamberlere o derece ihtiyaç vardır. Çünkü tevhid akidesi, hakikat-ı eşya, insanın ve kâinatın yaratılış gayesi gibi ulvi hakikatler, ancak onlar ile anlaşılır ve bilinir.

Dünyada her hastalığın bir tabibi olduğu gibi, içtimaî ve manevî hastalıkların tabibi de peygamberlerdir. İnsanlara Cenab-ı Hakk’ın emir ve yasaklarını anlatmak, onları bir çok manevî hastalıklardan korumak ve cehaletten kurtarıp, fikren ve ilmen terakki ettirmek için peygamberler gereklidir.

Dipnotlar:

1 *Âl-i İmran Suresi 2/285.*
2 *Fatır Suresi 35/24.*
3 *Yunus Suresi 10/47.*
4 *Sözler.*
5 *Lem’alar.*

Mehmedkirkinci.com

İki Mühim Soru

1. SORU

- Kendilerine peygamber ulaşmayan, Allahu Tealayı hiç bilmeyen insanların ahretteki durumu acaba ne olacaktır?

Âdil-i Mutlak olan Cenab-ı Hak, her insana bu dünya imtihanını kazanacak bir akıl ihsan etmiş, ayrıca o aklın istikamet dairesinde yürümesine yardımcı olacak, ona yol gösterecek peygamberler göndermiştir. Bir kaptan ne kadar bilgili ve mahir olursa olsun, yine de bir haritaya ve pusulaya muhtaçtır.

Bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **“Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.”**[1]

Bazı müfessirler ***liya’budun*** *(*bana ibadet etmeleri*)* kelimesini ***liya’rifun*** (beni tanımaları*)* olarak da tefsir etmişlerdir. Çünkü insanın yaratılışındaki esas maksat marifetullah yani, Halık’ını bilmek, O’na itaat ve ibadet etmektir. O’na nasıl ibadet ve itaat edileceğini ve marziyyatının ne olduğunu bildirenler ise peygamberlerdir.

Bunun içindir ki, Hanefîlerin itikattaki imamları olan Mâtüridî’ye göre; dünyanın ücra bir köşesinde veya esaret altındaki bir beldede dünyaya gelip te bir peygamber ismi duymayan bir insan, sadece aklı ile bu âlemin bir yaratıcısı olduğunu bilirse ehl-i necat olur.

Merhum Ömer Nasuhî Bilmen’in bu mevzu ile ilgili açıklamalarını sadeleştirerek takdim edelim:

> *“Fetret zamanında yaşayan ve kendilerine peygamber sesi ulaşmayan kimseler dahi, Cenâb-ı Hakk’a iman etmekle mükelleftirler. Çünkü, onların akılları ve bozulmamış fıtratları kendilerini Allah’ı bilmeye ve birliğine inanmaya götürür. Fakat, bunlar diğer dinî hükümlerden mesul değildirler. Çünkü, bu gibi hükümler, peygamberler tarafından tebliğ edilmedikçe akılla anlaşılamaz.*"

> "*Fetret,* '***kesilme***' *mânâsınadır, peygamberlerin gönderilmesine ara verilerek, İlâhî vahyin kesildiği zamana denir. Bilhassa Hz. İsa ile son Peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.) arasında geçen zaman için kullanılır.*

Böyle bir zamanın insanlarına **'*ehl-i fetret*'** *denilir.*"

"*Peygamberimizin, peygamber olarak gönderilmesinden sonra, dünyaya gelen, yalnız olarak, dağ başında veya yeryüzünün bilinmeyen bir yerinde yaşayan ve kendilerine İslâm'ın sesi ulaşmayan kimseler de fetret zamanında yaşamış insanlar hükmündedir.*"

"*Dolayısıyla, bunlar bu cihetle mazur sayıldıklarından namaz, oruç ve zekât gibi dinî hükümlerle mükellef olmazlar. Ancak, Cenâb-ı Hakk'a iman etmenin bunlara farz olup olmadığı konusunda ihtilâf vardır. Eş'arîye'ye göre sırf akıl ve fikir Allah'ı bilmede yeterli değildir. Herhalde Allah'a imanın kişiye vâcib olması, peygamberler ile sabit olur. Fetret devri insanları, imân etmemekten dolayı Cehennem'e konulmazlar. İmam Eş'ari bu hükmüne,* ***'Biz bir kavme Resûl göndermedikçe azab etmeyiz."*** 2 *âyetini delil gösterir. Fakat Mâtüridîye imamları derler ki: Cenâb-ı Hakk'a iman etmek yaratılışın gereğidir. Herkes aklıyla Allah'ın varlığını anlayabilir. Bir insan nerede ve hangi zamanda bulunursa bulunsun, daima, uyanık fikrine çarpan, hikmet ve sanatla yaratılmış binlerce eseri görüp dururken, bunların Yüce Yaratıcısının varlığına akılla yol bulamaması câiz görülemez. Âyette,* **'*azab etmeyiz*'**,*ifadesinden maksat ise, dünya azabıdır, âhiret azabı değildir. Yahut, bu âyetin ifâde ettiği azap etmeme durumu; anlaşılması mümkün olmayan din hükümlerini yerine getirilmemesine aittir. Yoksa, Allah'ı bilmenin terki mânâsına gelmez."*

2. SORU:

- Peygamberin ismini ve vazifesini işiten, ancak bundan menfi şekilde haberdar edilen kimselerin durumu ne olacak?

Bu soruya cevap olarak, İmam-ı Gazâlî Hazretleri'nin aşağıdaki tasnifine göz atalım. Bu tasnifinde İmam-ı Gazâlî Hazretleri o zamanda yaşayan Hıristiyanların ve henüz Müslüman olmamış bulunan Türklerin durumunu ele almakta ve şöyle buyurmaktadır:

"İnancıma göre, inşâallah Allah-u Teâlâ, zamanımızdaki Rum, Hristiyan ve Türklerin pek çoğunu da Rahmet-i İlâhiye şümûlüne alacaktır. Bunlardan maksadım, uzak memleketlerde yaşayan ve kendilerine İslâm'ın dâveti ulaşmayan Rum ve Türklerdir. Bunlar üç kısımdır:

1. *Hazret-i Muhammed'in (s.a.v.) ismini hiç duymamış olanlar. Bunlar ehl-i necattır ve cennete gireceklerdir.*

2. *Hz. Peygamber'in ismini, onun güzel vasıflarını ve gösterdiği mucizeleri*

duymuş olanlar. Bunlar, buna rağmen ona iman etmezlerse kâfir sayılırlar ve cehenneme girerler.

3. *Bu kimseler, tâ küçüklüklerinden beri Hz. Peygamber'i* ***'İsmi Muhammed olan ve peygamberlik iddiasında bulunmuş biri'*** *şeklinde tanımışlardır. Tıpkı bizim çocuklarımızın* ***'Müseylemetül Kezzap olan yalancı birinin peygamberlik iddia ettiğini'*** *duymaları gibi. Kanaatime göre bunların durumu birinci grupta olanların durumu gibidir. Çünkü bunlar Hz. Peygamber'in ismini, haiz bulunduğu vasıfların zıdlarıyla birlikte duymuşlardır. Bu ise hakikati araştırmak için insanı düşünmeye ve araştırmaya sevk etmez."*[3]

Bugün de çeşitli ülkelerde İmam-ı Gazâlî Hazretleri'nin tasnifindeki üçüncü gruba giren insanlara rastlamak mümkündür. Dünyanın ücra bir köşesinde içtimaî hayattan uzak ve Din-i Hakk'ı bulma imkânından mahrum kimseler olabileceği gibi, esaret kamplarında hür dünyanın varlığından bile habersiz nice mazlumlar vardır. Bunların içinde bulundukları hayat şartları ve imkânları ile Din-i Hak olan İslâm dinini bulmalarının zorluğu meydandadır. Hikmeti nihayetsiz ve rahmeti her şeyi ihata eden Allah-u Azimüşşân'ın bu gibi kimselere muamelesi, elbette içinde bulundukları şartlarla mütenasip olacaktır.

Dipnotlar:

1 *Zariat Suresi, ayet, 56.*
2 *İsra Suresi 17/15*
3 *İmam-ı Gazalî, İslâm'da Müsamaha, s, 60-61 (Terc. Süleyman Uludağ)*

Yaratılan İlk Mahluk

Cenab-ı Hak bir Hadis-i Kudside

“Ben gizli bir hazine idim bilinmek istedim.”

buyurmaktadır.

Evet, **“Her cemal ve kemal sahibi kendi cemal ve kemalini görmek ve göstermek ister.”** Bütün güzelliklerin ve kemâlatın menbaı Cenab-ı Hakk’tır. *“Güzele ayna lazım”* sözü darb-ı mesel olmuştur. İşte, Cenab-ı Hak da kendi cemal ve kemalini müşahade etmek için, en cami ve en mükemmel ayna olarak ilk defa Hz. Muhammed’in (s.a.v) nurunu yarattı. Bir hadis-i şerifte şöyle buyrulmaktadır:

“Allah’ın ilk yarattığı mahluk benim nurumdur.”

O’nun nurundan da kalem, cennet, arş, kürsi, levh-i mahfuz, cinler, melekler ve hasılı bütün mahlukat yaratıldı. Cenab-ı Hakkı’ın kâinatı ve içindeki bütün mahlukatı yaratması onlara ihtiyacından dolayı değil, şefkat ve muhabbetindendir. Allah (c.c) zatını, sıfatlarını ve isimlerin sevdiği gibi, bu isim ve sıfatlara ayna olan her mahlukunu da sever. Bunların içerisinde en çok sevdiği mahluku insandır. İnsanlar içerisinde de en ziyade sevdiği zât Hz. Peygamber ve diğer bütün peygamberlerdir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) şöyle buyurmaktadır:

“Daha Âdem henüz toprakta iken, ben Hatem’ül Enbiya idim.”

Habib-i Zîşan Efendimiz (s.a.v) bütün âlemlerin ve feleklerin yaratılmasına vesiledir.

“Biz seni alemlere rahmet olarak gönderdik.” [1] ayeti ile

“Ey Habibim! Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım.”

hadis-i kudsisi bu hakikatı beyan etmektedir.

Bediüzzaman Hazretleri şöyle buyurur:

> **“Şu kâinatın Sânii, şu kâinatı, bir saray suretinde yapmış ve tezyin etmiştir. O makasıdın medarı, Zât-ı Ahmediye (s.a.v) olduğu için, kâinattan evvel Sâni'-i Kâinat'ın nazar-ı inayetinde olması ve en evvel tecellisine mazhar olmak lâzım geliyor. Çünkü bir şeyin neticesi, semeresi; evvel düşünülür. Demek vücuden en âhir, manen de en evveldir.”**

Cenab-ı Hak, en çok Habib-i Ekrem’ini (s.a.v) sevmiş, O’nu nihayetsiz feyiz ve mertebelere mazhar etmiştir. Bir şairin dediği gibi;

> "*Muhabbetten Muhammed oldu hasıl,*
> *Muhammedsiz muhabbetten ne hasıl.*"

Bu bakımdan Allah’ı en çok anlayan-anlatan, seven-sevdiren, korkan-korkutan ve taktir edip tazim, tekbir, tesbih ve zikreden zât, Hazret-i Muhammed (s.a.v)’dir.

Evet, Cenab-ı Hakk’ın nihayetsiz mahlukatı içinde en büyük eseri insandır. En kâmil insan ise Hz. Peygamber’dir. Allah (c.c) insandan daha kıymetli, daha şerefli, daha itibarlı ve daha sevgili bir mahluk yaratmamıştır.

İnsan, Cenab-ı Hakk’ın isim ve sıfatlarına en cami bir ayna ve en mükemmel bir nakıştır; yani “*Nakş-ı azamdır*.” Hem bütün mahlukat içinde Allah’ı kemal manada anlayıp anlatan, sevip sevdiren ve korkup korkutan insan olmuştur. Bu hakikatlerden dolayı Allah, insanı cin ve meleklerden üstün kılmış, günah işlemeye meyilli olan insan nevini, günah işleme kabiliyeti olmayan meleklerine tercih etmiş ve meleklerine ona secde etmelerini, yani hürmet ve tazimde bulunmalarını emretmiştir. Ayrıca arş-ı âlâdaki meleklerin de insan için dua etmesini emir buyurmuştur. Bu da insanın Cenab-ı Hakk’ın yanındaki şerefine ve kıymetine bir delildir.

Dipnotlar:

1 *Enbiyâ Suresi, 21/107.*

Hz. Peygamber'in Şemaili

Peygamber Efendimiz (s.a.v)'in, ruhunun güzelliği yani sireti emsalsiz olduğu gibi, endamının güzelliği de emsalsiz ve harikulade idi. Bütün azaları birbirine mütenasip, düzgün ve dengeliydi. O'nun görünüşünde insanı rahatsız edecek bir şey yoktu. Bu bakımdan O'nun mübarek endamı bakanların gözlerini kamaştırır ve hayrette bırakırdı. Bedeni nezih, kokusu misk-i amber gibi idi.

Allah Resûlü (s.a.v), tatlı dilli olmayı ve güler yüz göstermeyi sadaka saymış ve kendisi de bunu bizzat yaşayarak göstermiştir. Evet, Sevgili Peygamberimiz güler yüzlü, tatlı sözlü, gayet nezih, son derece halim, kerim, mütevazi, aynı zamanda vakarlı, heybetli ve şecaatli idi. Konuşurken sürekli tebessüm eder ve böylece insanların gönlünü hoş tutardı.

Hz. Ali'ye (r.a) Resûllah Efendimiz'in (s.a.v.) beden yapısı sorulduğunda O'nun özelliklerini şöyle ifade etmiştir:

> **"Resûlullah (s.a.v.) ne çok uzun ne de kısa boylu idi. Saçları tam düz olmayıp biraz kıvrımlıydı. Şişman olmadığı gibi yüzü tamamen yuvarlak da değildi. Rengi kırmızıya çalan beyazdı. Gözleri kara, kirpikleri uzundu. Mafsal kemikleri iri ve omuzlarının arası genişti. Avuçları ve ayakları dolgundu. Yürüdüğü vakit, yamaçta yürüyormuş gibi sert adımlar atardı. Bir tarafa döndüğünde bütün vücuduyla dönerdi. İki omuzu arasında Peygamberlik mührü vardı. Gayet yumuşak tabiatlı, muaşereti de soylu idi. O'nu ilk defa görenler ilk anda ondan çekinir, fakat tanıdıkça onu daha çok severlerdi. Kendisini tanımlayan kimse, '*Ne ondan önce, ne de ondan sonra asla bir benzerini görmedim.*' derdi."**

Hz. Peygamber'in şemâiliyle ilgili rivayetleri en güzel bir biçimde derleyen Ahmet Cevdet Paşa onun fiziki özelliklerini şöyle anlatıyor:

> **"Fahr-i Âlem, yaratılışça ve ahlâkça insanoğlunun en mükemmeli ve en güzeliydi. Resûlullah'ın (s.a.v.) mübarek vücudu güzel, her azası birbirine uygun, boyu gayet münasip, alnı, göğsü, iki omuzunun arası ve avuçları geniş, boynu uzun ve düzgün, boyun rengi gümüş gibi berrak, omuzları, pazuları ve baldırları iri ve kalın, bilekleri ve parmakları uzunca, elleri ve parmakları kalınca idi. Karnı, göğsü ile aynı hizadaydı. O şişman değildi. Ayaklarının altı çukurdu, düz değildi. Uzuna yakın orta boylu, iri kemikli, iri gövdeli, güçlü**

kuvvetliydi. Ne zayıf ne de şişman, ikisi ortası fakat sıkı etliydi. Mübarek cildi ise ipekten yumuşaktı."

"Aşırı olmamak üzere büyük başlı, hilâl kaşlı, çekme burunlu ve oval yüzlü idi. Kirpikleri uzun, gözleri kara ve güzel, iki kaşının arası açık, fakat kaşları birbirine yakındı. Çatık kaşlı değildi. İki kaşının arasında bir damar vardı ki, hiddetlendiği zaman kabarıp, görünürdü."

"O Yüce Peygamber, parlak gül renginde, yani ne çok beyaz ne de esmer olmayıp, bu iki rengin ortası gül kırmızısına benzer beyaz, nurani ve berraktı. Mübarek yüzünden adeta nur parlardı. Gözlerinin akında hafif kırmızılık görünürdü. Dişleri, inci gibi parlak ve ışıl ışıldı. Söz söylerken ön dişlerinden nur saçılır; gülerken mübarek ağzından ışıklar çıkardı."

"Saçları ne pek kıvırcık, ne de pek düzdü. Uzadığı zaman kulaklarının memelerini geçerdi. Sakalı sıktı. Fakat uzun değildi. Bir tutamdan fazlasını keserdi. Ahirete teşrif ettiği zaman saçı ve sakalı henüz ağarmaya başlamış; saç ve sakalında yirmi kadar beyaz kıl vardı."

Hatem'ül Enbiya'dan (s.a.v) Önceki Durum.

Hz. Peygamber (s.a.v) dünyaya teşrif etmeden evvel, alem başka bir şekle girmişti. Beşeriyet zifirî bir karanlık içindeydi. Bu öyle bir karanlıktı ki, onda ne iz, ne de yol belliydi. Şirkin, küfrün, putperestliğin ve zulmün bütün nev'ileri o asırda katmer katmer toplanmıştı. Denizler tehlikeli ve fırtınalı, karalar korkulu, asır karanlık, esen rüzgar zehirli ve hava buz gibi idi. Fısk ve fücur alabildiğine kol geziyordu. Müşriklerin gözleri hasetle dolu, burunları kibirli, boyunları gurur ile uzanmış, göğüsleri gayz ve kinle kabarmış idi. İnanan veya inanmayan insanların akşamdan sabaha, sabahtan akşama sağlam olarak çıkmaları adeta mümkün görünmüyordu.

Putperestliğin ve hurafatın her türlüsünün yaşandığı, bütün batıl itikatların hakim olduğu, insanların kızlarını diri diri toprağa gömecek kadar vahşileştiği, kalplerin şefkat ve merhametten mahrum olarak kaskatı kesildiği ve kabilelerin durmadan birbirlerinin kanlarını döktüğü dehşetli bir asır yaşanıyordu

Heyet-i içtimaiyeyi pek kalın cehalet tabakaları kaplamış, putperestlik ve hurafelik akıl ve kalplerin nurunu söndürmüş, zulüm, yağma, gaddarlık, içki, fuhuş, kumar ve her türlü çirkeflik o zamanki insanların müşterek eğlencesi ve yegâne vasıfları haline gelmişti.

Arabistan Yarımadası böyle olduğu gibi, Asya, Avrupa ve Afrika kıtaları da bunlardan farklı değildi. Onlarda da güzel ahlâk ve medeniyetten hiçbir eser kalmamış, yeryüzüne rezalet ve zulüm hakim olmuştu. İdare edenler adaletten, şefkat ve merhametten uzak olduğundan, insanlara âdeta bir cehennem hayatı yaşatmakta idiler. İhtilaf ve zulümler insanlık alemini perişan etmiş, saf ve güzel itikatların yerini hurafeler, tevhid akidesinin yerini de putperestlik ve teslis (üç ilah) safsatası almıştı. Adaletin yerini zulmün aldığı, insanların köle olarak alınıp satıldığı, hiç kimsenin birbirine güvenmediği, itimat etmediği ve her tarafa bir felaket bulutunun çöktüğü bir devir idi.

Tevrat, İncil ve **Zebur** devamlı olarak tercüme edilmiş, pek çok yabancı kelimeler içlerine karışmış, müfessirlerin sözleri ve yanlış tevilleri, o semavî kitapların âyetleriyle karıştırılmış, dünyevî menfaat uğruna o semavî kitaplar büyük bir tahrifata ve tağyirata uğramıştı. Bu bakımdan akıl azledilmiş, burhan ve delil red edilmişti. Ruhbanların her dediği doğru kabul edilerek körü körüne taklid edilmekte idi. Din adamları dinin sadece vicdana ait bir itikat olduğunu söyleyerek, onu çok dar bir kalıba sokuyorlardı. Bu bakımdan bu dinler de o zamanın insanlarına güzellik namına bir şey verememiş, onları ıslah edememiş ve o vahşetten kurtaramamıştı.

Bu perişan hâli **Prens Bismarck** şöyle ifade eder:

> “*Muhtelif devirlerde, beşeriyeti idare etmek için taraf-ı lahutîden geldiği*

iddia olunan bütün münzel semavî kitabları tam ve etrafıyla tedkik ettimse de tahrif oldundukları (İncil ve Tevrat) için hiçbirisinde aradığım hikmet ve tam isabeti göremedim. Bu kanunlar değil bir cem'iyetin, bir hane halkının saadetini bile temin edecek mahiyetten pek uzaktır.”

Mehmedkirkinci.com

Artık O Büyük Kurtarıcı Bekleniyor

Bütün bir insanlık alemi, kendilerini bu zulümlerden kurtaracak olan en büyük bir insan-ı kâmili bekliyor ve bazıları da O'nun geleceğini müjdeliyorlardı. Nitekim, Resûl-i Ekrem'in dünyaya teşrifini Tevrat ve İncil gibi semavî kitaplar ile kahinler de müjdelemişlerdir.

Evet, bazı devletler arasında senelerden beri devam eden savaşlar dünyayı baştan başa harap etmişti. Herkesin gönlünde huzur arzusu ve selamet iştiyakı had safhada idi. İnsanlar, acaba, Cenab-ı Hak, sulh ve müsalemete vesile olacak bir mürşit ve bir kurtarıcı göndermeyecek mi? diye söylenmekte ve aşk ve şevk ile O'nu beklemekte idiler...

İşte Hz. Peygamber (s.a.v) böyle bir zamanda dünyaya teşrif etti. O'nun nuru ile irşat olanlar her vadide ve her sahada insanlık alemine rehber oldular. İrfan, marifet, fazilet ve ubudiyeti her tarafa neşrettiler. Acaba böyle bir zatı bizzat Cenab-ı Hakk'ın terbiye ettiğine, O'nun yanında en sevgili, en anlayışlı ve keskin zekalı bir kulu olduğuna şüphe olur mu?

> **"Madem o kitablar semavîdirler ve madem o kitab sahibleri enbiyadırlar; elbette ve herhalde onların dinlerini nesheden ve kâinatın şeklini değiştiren ve yerin yarısını getirdiği bir nur ile ışıklandıran bir zâttan bahsetmeleri, zarurî ve kat'îdir. Evet küçük hâdiseleri haber veren o kitablar, nev'-i beşerin en büyük hâdisesi olan hâdise-i Muhammediye Aleyhissalâtü Vesselâm'ı haber vermemek kabil midir?"**[1]

Evet, **Zebur, Tevrat ve İncil** gibi semavî kitaplar büyük bir tahrifata uğramalarına rağmen, *Hüseyin-i Cisrî* o kitaplardan Hz. Muhammed'in (s.a.v) nübüvvetine işaret eden yüz on dört delil çıkarmış ve "*Risale-i Hamîdiye*" adlı meşhur eserinde yazmıştır. Bu eser Manastırlı Merhum İsmail Hakkı tarafından tercüme edilmiştir.

Hem yine Yahudi ve Nasara ülemasından bir çok kişi, **"Kitablarımızda Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm'ın evsafı yazılıdır."** diye itiraf etmişlerdir. Meşhur Rum Meliklerinden Hirakl **"İsa Aleyhisselâm, Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'dan haber veriyor."** diye itirafta bulunmuştur.

Ayrıca Rum Meliki Mukavkis namındaki Mısır hâkimi, ülema-i Yehud'un en meşhurlarından İbn-i Suriya ile İbn-i Ahtab ve onun kardeşi Kâ'b Bin Esed ve Zübeyr Bin Bâtıya gibi meşhur ülema ve reisler, gayr-ı müslim kaldıkları halde; **"Evet**

kitablarımızda onun evsafı vardır, ondan bahsediyorlar." diyerek ikrarda bulunmuşlardır.

Meşhur Abdullah İbn-i Selâm ve Vehb İbn-i Münebbih ve Ebî Yâsir ve Şâmul (ki bu zât, Melik-i Yemen Tübba' zamanında idi. Tübba bi'setten evvel gıyaben Hz. Peygamber'e iman ettiği gibi, Şâmul Yahud da iman etmiştir. Yemen meliki Tübba şöyle demiştir:

> **"Ben Ahmed'in (A.S.M.) risaletini tasdik ediyorum. Ben O'nun zamanında gelseydim, O'na vezir ve ammizade olurdum."** *(Yani, Ali gibi ona fedai bir hâdim olurdum.)*

Hem yine ülema-i Yehud'dan İbn-i Bünyamin ve Muhayrık ve Kâ'b-ül Ahbar gibi bir çok ülema-i Yehud, Hz. Muhammed'in evsafını görüp imana gelmişler ve bir çok insanı da ikna ederek O'na iman etmeye ikna etmişlerdir.

Hem yine ülema-i Nasara'dan meşhur Buheyra-i Rahib ki; Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm Şam tarafına amcasıyla gittiği zaman on iki yaşında idi. Buheyra-i Rahib, onun hatırı için Kureyşîleri davet etmişti. Resûl-i Ekrem'i kafilenin yanına bırakıp Rahibin yanına geldiler. Büheyra bulutun kafilenin konakladığı yerde gölge ettiğini görünce, "*Demek aradığım adam orada kalmış!*" diyerek bir kişiyi gönderip onu da yanına getirtmiş ve Ebu Talib'e şöyle demiş:

> **"Sen hemen Mekke'ye geri dön! Yahudiler hasûddurlar; bunun evsafı Tevrat'ta mezkûrdur; hıyanet ederler."**

Hem Dağatır isminde meşhur bir Nasrani âlimi; Hz. Peygamber'in evsafını İncil'de görüp iman etmiş. Rumlara da bunu ilan edince şehid edilmiş.

Yemen padişahlarından Seyf İbn-i Zîyezen, kütüb-ü sâbıkada Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın evsafını görmüş; iman etmiş, müştak olmuş idi. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın ceddi Abdülmuttalib Yemen'e kafile-i Kureyş ile gittiği zaman, Seyf İbn-i Zîyezen onları çağırıp şöyle demiş:

> **"Hicaz'da bir çocuk dünyaya gelecek. O'nun iki omuzu ortasında hâtem gibi bir nişan vardır. O çocuk umum insanlara imam olacak!"** Daha sonra Abdülmuttalib'e gizlice, **"O çocuğun ceddi de sensin."**

diyerek Hz. Peygamber’in geleceğini , kerametkârane haber vermiştir.

Ayrıca, Sevad İbn-i Karib-id Devsî ve Hunafir ve Ef'asiye Necran ve Cizl İbn-i Cizl-il Kindî ve İbn-i Halasat-ed Devsî ve Fatıma Bint-i Nu'man-ı Neccariye gibi meşhur kâhinler, siyer ve tarih kitablarında tafsilen beyan ettikleri vecih üzere; âhirzaman peygamberinin geleceğini ve o peygamberin de, Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm olduğunu haber vermişler.

Tevrat'ın bir âyetinde şöyle buyrulur:

> "*Hazret-i İsmail'in vâlidesi olan Hacer, evlâd sahibesi olacak ve onun evlâdından öyle birisi çıkacak ki, o veledin eli, umumun fevkinde olacak ve umumun eli huşu' ve itaatle ona açılacak.*"

Tevrat'ın başka bir âyetinde ise:

> "*Benî İsrail'in kardeşleri olan Benî İsmail'den senin gibi birini göndereceğim. Ben sözümü onun ağzına koyacağım, benim vahyimle konuşacak. Onu kabul etmeyene azab vereceğim.*"

Türkçe Yuhanna İncili'nin On dördüncü Bab ve otuzuncu âyeti şöyledir:

> **"Artık sizinle çok söyleşmem, zira bu âlemin reisi geliyor. Ve bende, onun nesnesi aslâ yoktur!"**

İşte **"Âlemin Reisi"** tabiri, **"Fahr-i Âlem"** demektir. Fahr-i Âlem ünvanı ise, Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm'ın en meşhur ünvanıdır.

Yine İncil-i Yuhanna, Onaltıncı Bab ve yedinci âyeti şudur:

> **"Amma ben, size hakkı söylüyorum. Benim gittiğim, size faidelidir. Zira ben gitmeyince, tesellici size gelmez."**

İşte bakınız! Reis-i Âlem ve insanlara hakikî teselli veren, Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm'dan başka kimdir? Evet Fahr-i Âlem odur ve fâni insanları i'dam-ı ebedîden kurtarıp teselli veren odur.

İncil'in bir yerinde, İsa (a.s) şöyle demiş: **"Ben gideceğim; tâ dünyanın reisi gelsin."** Acaba Hazret-i İsa Aleyhisselâm'dan sonra dünyanın reisi olacak ve hak ve bâtılı fark ve temyiz edip Hazret-i İsa Aleyhisselâm'ın yerinde insanları irşad edecek, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'dan başka kim gelmiştir? Demek Hazret-i İsa Aleyhisselâm ümmetine daima müjde ediyor ve haber veriyor ki: Birisi gelecek, bana ihtiyaç kalmayacak. Ben, onun bir mukaddimesiyim ve müjdecisiyim.

> **“Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın nübüvvetinden evvel nübüvvetini tasdik ettiren ve tasdik eden pek çok vakıalar, pek çok zâtlar zahir olmuşlar. Evet dünyaya manen reis olacak**2 **ve dünyanın manevî şeklini değiştirecek ve dünyayı âhirete mezraa yapacak ve dünyanın mahlukatının kıymetlerini ilân edecek ve cinn ü inse saadet-i ebediyeye yol gösterecek ve fâni cinn ü insi i'dam-ı ebedîden kurtaracak ve dünyanın hikmet-i hilkatini ve tılsım-ı muğlakını ve muammasını açacak ve Hâlık-ı Kâinat'ın makasıdını bilecek ve bildirecek ve o Hâlık'ı tanıyıp umuma tanıttıracak bir zât; elbette o daha gelmeden her şey, her nev', her taife onun geleceğini sevecek ve bekleyecek ve hüsn-ü istikbal edecek ve alkışlayacak ve Hâlıkı tarafından bildirilirse, o da bildirecek. Nasılki sâbık işaretlerde ve misallerde gördük ki; her bir nev-i mahlukat, onu hüsn-ü istikbal ediyor gibi mu'cizatını gösteriyorlar, mu'cize lisanıyla nübüvvetini tasdik ediyorlar.”**3

Kainatın Fahr-i Ebedisine peygamberlik vazifesi tevdi edilmeden birkaç yıl önce Arapların Cahiliyye Devrindeki meşhur panayırından biri olan Hicaz’daki **“Suk-ı Ukaz”,** binlerce insanla dolup taşmıştı. Bu sırada kızıl tüylü bir deve üstünde yüz yaşını aşmış, gözleri çukura kaçmış, iki büklüm olmuş olan İyad kabilesinin büyüğü **Kuss b. Saide** geldi. Cenab-ı Hakk’ın varlık ve birliğine, haşir ve neşre inanan Kuss, Arapların şairi, hatibi ve hakimi idi. Fesahatı ile dillere destan olmuş bu zat, dikkat kesilmiş ve derin bir sükuta dalmış yüzlerce insana beliğane şöyle hitap ediyordu:

> ***“Ey insanlar! Geliniz, dinleyiniz, belleyiniz! İbret alınız!*** *Yaşayan ölür, ölen fena bulur. Olacak neyse olur. Yağmur yağar, otlar biter; çocuklar doğar, annelerinin ve babalarının yerini alır. Derken hepsi ölüp gider. Hâdiselerin ardı arası kesilmez. Hepsi birbirini kovalar. Kulak tutunuz, dikkat kesiliniz; gökte haber, yerde ibret alınacak şeyler var.Yeryüzü bir büyük divan, gökyüzü bir yüksek tavan. Yıldızlar yürür, denizler durur. Gelen kalmaz, giden gelmez. Acaba vardıkları yerden hoşnud olup da mı kalıyorlar? Yoksa orada kalıp da uykuya mı dalıyorlar? Yemin ederim, yemin ederim ki,*

Allah’ın indinde bir din vardır ki, şimdi içinde bulunduğunuz dinden daha sevgilidir. Ve Allah’ın gelecek bir peygamberi vardır ki, gelmesi pek yakındır. Gölgesi başınızın üstüne geldi. Ne mutlu o kimseye ki, ona iman ede; O da kendisine hidayet eyleye! Yazıklar olsun Ona isyan ve muhalefet edecek bedbahta! Yazıklar olsun O’na isyan ve muhalefet edecek bedbahta!"

"Ey İnsanlar! Hani babalar, dedeler, atalar? Nerede soy sop? *Hani o süslü saraylar ve mermer binâlar yükselten Ad ve Semûd kavimleri? Hani dünya varlığından gururlanıp da kavmine, ‘Ben sizin en büyük Rabbiniz değil miyim?’ diyen Firavun’la Nemrud?” Onlar, zenginlikçe, kuvvet ve kudretçe sizden çok daha üstün idiler. Ne oldular? Bu yer onları, değirmeninde öğüttü, toz etti, dağıttı. Kemikleri bile çürüyüp dağıldı. Evleri yıkılıp ıssız kaldı. Yerlerini, yurtlarını şimdi köpekler şenlendiriyor? Sakın, onlar gibi gaflete düşmeyin! Onların yolundan gitmeyin! Her şey fanidir. Baki olan ancak Allah’dır. O, birdir, şerîki ve nazîri yoktur. İbadet edilecek ancak O’dur, doğmamış ve doğurmamıştır. Evvel gelip geçenlerde, bize ibret alacak şey çoktur. Ölüm bir ırmaktır. Girecek yerleri çok, ama, çıkacak yeri yoktur. Büyük, küçük hep göçüp gidiyor. Giden geri gelmiyor. Kat’i bildim ki, herkese olan, size ve bana da olacaktır.”*

Gariptir ki, bu muazzam hitabesini verip, Hâtemü’l-Enbiyânın pek yakında geleceğini haber veren Kuss bin Sâide, o anda kendisini dikkatle dinleyenler arasında geleceğinden söz ettiği zâtın bulunduğundan habersiz idi. Cahiliyye Devrinde Cenâb-ı Hakk’ın kalblerine hidâyet ihsan ettiği bahtiyarlardan biri olan Kuss bin Sâide’nin bu hitabesinden az zaman sonra Kâinatın Efendisine nübüvvet ve risâlet geldi. Fakat, Kuss, bu sırada hayata gözlerini yummuştu. Haliyle, pek yakında geleceğini müjdelediği Efendimizle görüşmek kendisine nasip olmadı

Aradan yıllar geçti. Benî İyad’ın müvahhid ve Hz. İsâ’nın dinine mensup bulunan büyüğü **Carud bin Alâ** adındaki zât, kavminin ileri gelenleriyle birlikte vasıflarını öğrenmek üzere Resûlullah Efendimizin huzuruna vardı. Peygamber Efendimize ne ile gönderildiğini sorup öğrendikten sonra,

“Seni hak peygamber olarak gönderen Allah’a yemin ederim ki, senin vasfını İncil’de buldum. Seni, Meryem’in oğlu müjdeledi. Sana devamlı selâm olsun ve seni gönderen Allah’a da hamdolsun. Elini uzat. Ben şehâdet ederim ki, Allah’tan başka ilâh yoktur ve sen Allah’ın Resûlüsün.”

diyerek Müslüman oldu. Onu takiben diğer arkadaşları da İslâmiyet’e girdiler. Bu

durumdan fazlasıyla memnun olan Fahr-i Kâinat Efendimiz sordu:

“İçinizde Kuss bin Saide’yi bilen var mı?”

Carud: *“Elbette yâ Resûlallah,”* dedi, *“hepimiz onu biliriz. Hususan ben, hep onun yolunda gidenlerdenim.”*

Bunun üzerine Resûl-i Zişân Efendimiz şöyle buyurdular:

> **“Kuss bin Sâide’nin bir zamanlar 'Suk-u Ukaz' da bir deve üzerinde, ‘Yaşayan ölür, ölen fenâ bulur, olacak neyse olur’ diye okuduğu hutbesi hiç hatırımdan çıkmaz. O, bir hayli söz daha söylemişti. Zannetmem ki, hepsi hatırımda kalmış olsun.”**

Mecliste hazır bulunan Hz. Ebû Bekir (r.a.) atılarak, *“Yâ Resûlallah,” dedi, “ben de o gün Sûk-u Ukaz’da hazırdım. Kuss bin Sâide’nin söylediği sözler hep hatırımdadır. Müsaade buyurursanız okuyayım.”* Sonra da mezkur hutbeyi başından sonuna kadar huzur-u Risâlette okudu. Bunun üzerine heyetten de bir kişi ayağa kalktı ve Kuss’un şiirlerinden bir kaçını daha okudu. Bu şiirlerinde de o, Harem-i Şerifte Hâşimoğullarından Muhammed’in (a.s.m.) peygamber gönderileceğini açıkça zikir ve beyan etmişti.
Bütün bunlardan sonra Resûlullah Efendimiz de Cahiliyye Devrinde hidâyet yolunu bulmuş bu bahtiyar için şöyle buyurdu:

> **“Ümit ederim ki, Cenâb-ı Hak, kıyâmet gününde Kuss bin Sâide’yi ayrı bir ümmet olarak haşreder."**

Dipnotlar:

1 *Mektubat.*

2 *Evet, Sultan-ı LEVLÂKE LEVLÂK, öyle bir reistir ki: Bin üçyüz elli senedir saltanatı devam ediyor. Birinci asırdan sonra herbir asırda lâakal üçyüz elli milyon tebaası ve raiyeti vardır. Küre-i Arz'ın yarısını bayrağı altına almış ve tebaası, kemal-i teslimiyetle ona hergün salât ü selâm ile tecdid-i biat ederek emirlerine itaat ederler.*

3 *Mektubat.*

Risalet Güneşi

Artık yepyeni bir güneş doğmak üzeredir. Risâlet güneşinin nuru ile bütün kâinat baştan başa aydınlığa kavuşacak, O'nun sesi her yerden duyulacak, adalet, hürriyet, muhabbet, teavün gibi ulvi hasletlet hakim olacak ve böylece saadet ve huzur dolu günler başlayacaktır.

Necip Fazıl o karanlıktan bütün insanlık alemini aydınlatacak bir kurtarıcının gelmesini şöyle dile getiriyor:

> ***"O ân, dünya öyle bir âlemdedir ki, yerle gök, bütün kadrosiyle, Büyük Kurtarıcı'yı bekler gibidir.*** *Sadece bekleyen, sıkılan, daralan, boğulan, dünya... Bir yanlışta bitirilmiş eski doğruların ve eskitilmiş yanlışların baştanbaşa yanlış dünyası...Doğrunun gelmesi ve Nurun inmesi için bu dünyanın şartlarından daha uygun ne olabilir? O gelecek, bütün eskileri yenileyecek, mutlak yeniyi getirecek ve diyecektir:* ***İşte solmayan renk, geçmeyen ân, silinmeyen yazı, yanılmayan ölçü!.."***

İşte zifiri karanlığın dehşetinden ve katmerli zulümlerden ruhların boğulduğu, kalblerin katılaşıp taşlaştığı ve kurak topraklar gibi çatladığı o dehşetli asırda, ebedî bir güneşe, nurlu bir sabaha ve ihtişamlı bir bahara şiddetle ihtiyaç olduğu bir dönemde, risâlet semâsından tevhid güneşi gözleri kamaştıracak ve güneşi gölgede bırakacak bir nur, bir azamet ve bir şa'şaa ile dünyaya tecelli etti.

Fahr-i Kâinat Efendimizin (s.a.v) daha dünyaya teşrif ettiği gecede Kâbe'deki putların yere serilmesi, Mecusilerin taptığı ateşin sönmesi, Sava nehrinin yere batması, Kisra Sarayı'nın yıkılması gibi hâdiseler,

> **"De ki: Hak geldi, batıl yıkılıp gitti. Çünkü batıl, yok olmaya mahkûmdur."**[1]

ayetini tastik ve tebşir ediyordu. Risâlet güneşinin ışıklarıyla saadet ve huzur tablosu hakim olmuş, kuşlar, arılar, kelebekler, rengarenk çiçekler, çeşit çeşit meyve veren ağaçlar, deryalarda balıklar, bağlar ve bahçeler ile gökkuşağını bir tablo gibi süsleyen yıldızlar, hasılı bütün mahlukat adeta O'nun gelişini surur ve sevinçle karşılıyorlardı.

Cenab-ı Hakk’ın,

“Ey Habibim! Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım.”

hitabına mazhar olan Habib-i Zîşan Efendimiz’in (s.a.v) ulviyeti ve nuru gözleri kamaştırdı, ulvî sesi kulakları doldurdu ve hidayeti kalplere yerleşti. Zeminiyle, semasıyla, yıldızlarıyla, Ay'ı ve güneşiyle yepyeni bir âlem teşekkül etti. Âlemin havası ve iklimi değişti. O semâdan inen bereketli yağmurlarla, zemindeki ölmüş kalbler ihya oldu. Ruhlarda esen fırtınalar dindi, insanlar aradıklarını buldu ve gerçek insaniyete kavuştular. Hakiki Mâlik ve Ma'bûdları olan Allah'ı tanıdılar ve tevhid akidesine kavuştular. Akıl ve kalplerine Allah’ın varlığı ve birliği, muhabbet ve mehafeti nakşedildi. İnsanlar hidayet meşalesi olan İslâm dini sayesinde medeniyetin en yüksek mertebesine çıktılar. Bu bakımdan insanlığa en büyük, en sağlam ve en mükemmel medeniyeti hediye eden Hz. Peygamberdir. O, en ulvi ve hakiki bir medeniyet olan İslâm ile beşeriyeti maddî ve manevî terakkinin zirvesine çıkarmıştır.

Evet, insan fıtraten medenidir. Bu bakımdan kişi, medeniyet düsturlarını öğrenmekle mükelleftir. Fikir erbabı ve âlimler bunun ehemmiyetini asırlardan beri anlatmaktadırlar. Nev-i beşerin maddî ve manevî terakkisi medeniyet iledir. Terbiye-i İlahiye ile mümtaz olan Nebiyi Zîşan Efendimiz’in tesis ve ikmal ettiği hakiki medeniyet odur. Bu bakımdan medeniyeti O’ndan almak, hablü’l metin olan İslâm medeniyetine sarılmak lazımdır. Bu medeniyetten mahrum olan fert ve cemiyetler büyük bir hasarete düçar olurlar. İslâm medeniyetinin esası olan adalet, istikamet, yardımlaşma, uhuvvet, sadakat ve hilim gibi ulvi hasletler ile bezenmek lazımdır. Güzel ahlak ilim ve medeniyetten evvel gelir. İslâmiyet’in getirdiği güzel ahlak ile ahlaklanmadan gerçek medeniyet tahakkuk etmez. Zulmü ve istibdadı ortadan kaldıran ve her türlü meşru ve makul hürriyeti temin eden İslâm medeniyetidir.

> **“*Bak! Öyle bir ziya-yı hakikat neşreder ki:* Eğer onun o nuranî daire-i hakikat-ı irşadından hariç bir Sûrette kâinata baksan; elbette kâinatın şeklini bir matemhâne-i umumî hükmünde ve mevcûdatı birbirine ecnebi, belki düşman ve câmidâtı dehşetli cenazeler ve bütün zevil-hayatı zeval ve firakın sillesiyle ağlayan yetimler hükmünde görürsün. Şimdi bak: Onun neşrettiği nur ile o matemhâne-i umumî, şevk u cezbe içinde bir zikirhâneye inkılâb etti. O ecnebi, düşman mevcûdat, birer dost ve kardeş şekline girdi. O câmidât-ı meyyite-i samite; birer munis memur, birer müsahhar hizmetkâr vaziyetini aldı ve o ağlayıcı ve şekva edici kimsesiz yetimler, birer tesbih içinde zâkir veya vazife paydosundan şâkir sûretine girdi”**[2].

Peygamber-i Zîşan Efendimiz (s.a.v) insanlara hidayet yolunu göstererek, onları kendileri gibi mahlûk olan varlıklara, yıldızlara, ateşe, kendi elleriyle yaptıkları putlara ve batıl şeylere tapmaktan kurtardı. Onlara Vahid, Ehad ve Samed olan Zat-ı Zülcelâl'i tanıttırdı. O'nu sevdirdi, yalnız O'na ibadet edileceğini anlattı. Böylece kalplerdeki kat kat buzları eriterek, yerlerine nice çiçekler ve meyveler yetiştirdi.

> **"*İşte bak:* Şu cezire-i vasiada vahşi ve âdetlerine mutaassıb ve inadçı muhtelif akvamı, ne çabuk âdât ve ahlâk-ı seyyie-i vahşiyanelerini def'aten kal' ve ref' ederek, bütün ahlâk-ı hasene ile techiz edip bütün âleme muallim ve medenî ümeme üstad eyledi. Bak! Değil zâhirî bir tasallut, belki akılları, ruhları, kalbleri, nefisleri fetih ve teshir ediyor. *Mahbûb-u kulûb, muallim-i ukûl, mürebbi-i nüfûs, sultan-ı ervah oldu."***[3]

Güneş, nasıl ki gecenin karanlığını aydınlatıp, sisli ufukları parlattığı gibi, hakikat güneşi olan Hz. Muhammed (s.a.v)'in mübarek feyiz ve bereketi de cihanı kaplayan cehalet, zulüm ve hıyanet karanlıklarını söküp atmıştır. Hz. Musa'yı Fravun'un, Hz. İbarahim'i Nemrud'un zulüm ve şerrinden muhafaza eden Allah (c.c) Hz. Peygamber'i (s.a.v) ve ashabını da Ebu Cehil gibi mütekebbirlerin zulümlerinden kurtarmıştır. O'nun feyzi sayesinde insanlık aleminin ekserisi bir olan Allah'a inanmış, O'na secde etmiş, O'nu sevip- sevdirmiş ve emirlerine tabi olmuşlardır.

Evet, Peygamber Efendimiz (s.a.v) o devr-i cehaleti devr-i nura ve o asr-ı zulumatı asr-ı saadete tebdil etti. Yani, kış ve buzistanı baharistana, kumistanı bostan ve bağistana çevirdi. Zamanın haşin yüzünü tebessüm eden gül çiçekleriyle güldürerek cihanın renk ve kokusunu değiştirip cennetasa bir bahara dönüştürdü. Fetret döneminin altı yüz senelik zulüm, cehalet ve dalalet karanlığını izale etti. Karleyn'in dediği gibi; Hz. Peygamberin (s.a.v) gelmesi **"Zulümattan nura bir tulu idi."** Çünkü bütün âlem, zaman ve mekan artık kurtarıcısına kavuşmuştur.

Bu nur ve güneş, cihanı kaplayan kesif bulutları izale etti ve bütün alemi ışıklandırdı. Beşeriyet, cehalet zincirlerinden, putperestlikten, dalaletten, akıl ve hikmete uygun olmayan her türlü hurafelerden kurtuldu, hak ve hakikate muvafık en yüksek seciyelere kavuştu. Hiç acımadan kızını diri diri toprağa gömen insanlar, artık bir karıncayı bile incitmez hale geldiler.

Resûl-i Ekrem (s.a.v) inkılâpların en büyüğünü başardı. Getirdiği o nur ile umumi bir adalet ve müsalemet esasları tesis edildi. Birbirleriyle düşman olan kabileler arasındaki kin ve düşmanlığı izale ederek onların arasında muhabbet ve uhuvveti tesis etti. Artık o insanlar, kardeşinin nefsini kendi nefsine tercih edecek büyük bir alicenaplık ve fedakarlık yapacak bir duruma geldiler. Allah Resûlü (s.a.v)

bütün müminlere bütün zaman ve mekana mahsus, ebedî ve kopmaz bağ olan bir din kardeşliğini getirerek, insanlığı perişan eden kavim ve kabile taassubunu ortadan kaldırdı. Nefreti-muhabbete, ihtilafı-ittihada ve düşmanlığı-dostluğa inkılap ettirdi. İnsanların korkularını emniyete, yeislerini ümide, düşmanlıklarını dostluğa, cehaletlerini marifete, vahşetlerini ünsiyyete çevirdi. Artık İslâm dini ile şereflenen o müminler Allah'ın rızasından başka hiçbir şey düşünmez, O'ndan başkasını görmez ve işitmez oldular. Onlar için en büyük gaye, Allah'ın rızasını kazanmak, O'nu tanımak, anlatmak, sevip sevdirmek ve kurbiyetine mazhar olmaktı. Bunun içindir ki, kendilerinde, Azîz ve Celîl olan Allah'a karşı, hummalı bir ateş gibi aşk, muhabbet ve mehafet zuhur etti. Kazandıkları ulvî hakikatlerle Cenâb-ı Hakk'ın ind-i mâneviyesinde, akılların kavrayamayacağı kemalata, lütuf ve ihsanlara mazhar oldular.

Elbette ki, Hz. Peygamber'de (s.a.v) bulunan güzel ahlâk, feyiz, kemalat ve diğer bütün güzel vasıflar, O'nun kendi kesbi ile değildi. O ulvî hasletleri, O'nun ruhuna ve fıtratına, bizzat Cenâb-ı Hak yerleştirmiş ve O'nu öylece terbiye etmişti. Nitekim Peygamber Efendimiz de *"Beni, Rabbim terbiye etti, terbiyemi en güzel bir şekilde yaptı."* sözüyle sahibinin, hamisinin Cenâb-ı Hak olduğunu ifade buyurmuştur. Demek ki, O'nun hocası bizzat Allah'tır. Zaten zifiri karanlık içinde bulunan bir topluluk içerisinde iman ve tevhid esaslarını bütün cihana hakim kılacak bir zatın yetişmesi mümkün değildi. Hz. Peygamber'in (s.a.v) tebliğ ettiği hakikatlar, kendisinde bulunan güzel vasıflar ve ulvî seciyeler yaşadığı toplulukta yoktu ki, onlardan öğrenmiş ve onları örnek almış olsun. O, (s.a.v) âdeta bataklık içerisinde biten bir gül idi.

"Nebiyy-i Zîşan (A.S.M.) tecelliyat-ı İlahiyeye mazhar ve makestir; masdar ve menba' değildir. Çünki o zât yalnız âbiddir ve ibadetçe herkesten ileridir. Demek bu kadar görünen terakkiyat, kemalât onun zâtî malı değildir. Ancak hariçten verilen Rahman-ı Rahîm'in tecellileridir."[4]

Resûl-i Ekrem Efendimiz(s.a.v) o devrin insanlarının inançlarına, fikirlerine ve yaşantılarına taban tabana zıt bir dava ile ortaya çıktı. O (s.a.v), şirk, putperestlik, dalalet ve ahlâksızlık ile cihad etmek üzere vazifelendirilmiş idi. Hz. Peygamber (s.a.v) gençliğinden beri putperestlikten, zulümden ve her nevi ahlâksızlıktan nefret ederdi. Cehalet devri kötülüklerinden hiçbiri O'na bir leke bulaştıramamıştır. Kendisine henüz peygamberlik vazifesi verilmeden önce de ruh, akıl ve ahlâk bakımından insanların en üstünü idi. Habib-i Kibriya Efendimiz daha dünyaya teşrif etmeden pederi, altı yaşında iken de validesi vefat etmişti. Küfür ve cahiliyetin nefesini hiçbir zaman pâk çehresinde hissetmedi. Çocukluğunda kendisini oyun oynamaya davet eden akranlarına: *"İnsan daha yüksek ve daha mühim maksatlar için yaratılmıştır."* derdi.

Hz. Peygamber'in mensup olduğu Kureyş kabilesi, büyük bir itibar sahibi ve nüfus bakımından da kalabalık idi. Allah Resûlü, İbrahim peygamberin oğlu olan İsmail'in neslindendi. Bu bakımdan O'nun ceddi Arap ahalisinin seyyidi ve dünyanın en büyük mabedi olan Kâbe'nin de muhafızı idiler. O'nun ceddi Hz. İbrahim'in (a.s) baki kalan

dini ile amel eden mütedeyyin kimseler idi. Bu bakımdan onlar da ehl-i necattır. İmam-ı Azam Fıkh-ı Ekber adlı eserinde onların iman üzere öldüğünü ifade eder.

Bediüzzaman Hazretleri de şöyle buyurur:

> **“Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın peder ve vâlideleri ehl-i necattır ve ehl-i Cennet'tir ve ehl-i imandır. Cenâb-ı Hak, Habib-i Ekreminin mübarek kalbini ve o kalbin taşıdığı ferzendane şefkatini, elbette rencide etmez.”**5

Bediüzzaman Hazretleri *“Resul-i Ekrem (s.a.v)’in peder ve validesi neden O’na imana muvaffak olamadılar? Neden bi'setine yetişemediler?”* sualine şu harika cevabı verir:

> **“Cenâb-ı Hak, Habib-i Ekreminin peder ve vâlidesini, kendi keremiyle, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın ferzendane hissini memnun etmek için, vâlideynini minnet altında bulundurmuyor. Vâlideynlik mertebesinden, manevî evlâd mertebesine getirmemek için; hâlis kendi minnet-i rububiyeti altına alıp, onları mes'ud etmek ve Habib-i Ekremini de memnun etmekliği rahmeti iktiza etmiş ki, vâlideynini ve ceddini, ona zahirî ümmet etmemiş. Fakat ümmetin meziyetini, faziletini, saadetini onlara ihsan etmiştir. Evet âlî bir müşirin, yüzbaşı rütbesinde olan pederi huzuruna girmesi; birbirine zıd iki hissin taht-ı tesirinde bulunur. Padişah o müşir olan Yaver-i Ekrem’ine merhameten, pederini O’nun maiyetine vermiyor."**6

Dipnotlar:

1 *İsra Suresi 17/81.*
2 *Sözler.*
3 *Sözler.*
4 *Mesnevi-i Nuriye.*
5 *Mektubat.*
6 *Mektubat.*

Hz.Peygamber Ümmi İdi

Hz. Peygamber'in (s.a.v) kendisine risâlet vazifesi verilmeden önce okuması ve yazması yoktu. Bu husus bir ayette şöyle ifade edilir:

> **"Sen bundan önce, ne bir yazı okur ne de elinde onu yazardın. Öyle olsaydı batıla uyanlar kuşku duyarlardı."** [1]

Habib-i Ekrem, fevkalade bir ferasete, yüksek fikre ve necip bir hissiyata malikti. O, her konuda derin bir bilgi sahip idi. Askeri dehası, yönetim becerisi ve ticaretteki tavsiyeleri O'nun örnek bir kişi olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. İnsanlara her konuda bilgi veriyor, her alanda onlara yol gösteriyordu.

Necip Fazıl Hz. Peygamber'in (s.a.v) ümmiliğini şöyle dile getirir:

> "*Allah'ın Resûlü ümmidir. Okuma ve yazma bilmezler. Fakat bu ümmilik, kalbine bütün âlemlerin güneşi verilmiş olan* ***'Gâye, insan ve Ufuk Peygamber'****in ayrıca lâmba ışığından müstağni oldukları mânasınadır. Ümmîliği de ayrıca Peygamberliğinin delili."*

Fahr-i Kainat Efendimiz (s.a.v), alicenap bir ruha sahip idi. Zira O, ilâhi esrarın menbaı, iki âlemin güneşi, ilim ve hikmetin mazharı, celali ve cemali isimlerin aynası ve mihrak noktası idi. O, Allah'ın izni ile ümmetine şefaat tacı taşıyan makam-ı mahmud sahibi olan eşsiz insan idi. O (s.a.v) her zaman inananların en sevgilisi idi.

Sidret-ül Münteha ve Kab-ı Kavseyn yani imkan ve vücub arası olan ilâhi visalin en mahrem bucağına erişen, oradan namütenahi esrar âlemlerini müşahade eden ve sonsuz sırlara vakıf olan tek insan Hz. Muhammed (s.a.v)'dir.

Allah Resûlü (s.a.v) dost ve düşman ayrımı yapmadan bütün insanların en küçük sıkıntılarına bile fevkalade müteessir olur ve çare gösterirdi. Sadelik ve samimiyet O'nun başlıca vasıflarındandı.

Hz. Peygamber fazileti fazilet olduğu için severdi. O (s.a.v) zamanın her anını gereği gibi değerlendirmiş, dünya ve ahiret dengesini mükemmel kurmuştur. Ne dünya için ahiretini, ne de ahiret için dünyayı ihmal etmiştir. Her ikisi için de görevini en güzel

bir şekilde yerine getirmiştir.

İki Cihan Güneşi'nin bütün işleri hep insanlara faydalı olma temeli üzerine kurulmuştur. Faydasız, lüzumsuz ve boş şeylerle uğraşmamıştır. Kin ve düşmalıktan nefret eder ve herkese hoşgörü ile bakardı.

Seyyidü'l-beşer ve Rahmetenlil-âlemîn olan Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.v) mahlukatın en şereflisi, en mükemmeli, en sevgilisi, en hayırlısı, kulların en salihi, mütefekkirlerin gıdası, hakkı arayanların rehberi, abitlerin umudu, aşıkların maşuku, sadıkların dostu, günahkârların şefii, zavallıların ve acizlerin hamisi idi.

Resul-i Zîşan Efendimiz, şems-i hidayet, mecma-ı hakaik, nurların bahri, ezelî ve ebedî sırların şahidi, iki alemin ruhu, ulûm-u hakaikın hazinesi, sema-i esrarın güneşidir.

Hz. Peygamberin kalbi ve ruhu marifet, hikmet ve feyiz cihetiyle adeta bir okyanustur. Muhammed-ül emin tarihin en büyük resulüdür ve bütün dahilerin fevkindedir. Nübüvvet ve ubudiyetinde eşsiz olan Habib-i Kibriya Efendimizin, efkârında, etvarında, ahvalinde, konuşmasında ve sükütunda nice hikmetler vardı.

Alemde Seyyid-ül Enbiya kadar büyük bir mürebbi, psikolog ve soslolog yoktur. Hz. Peygamber (s.a.v) ashabını öyle terbiye etti ki, onların arasında asla haset, gıpta, kin ve adavet görünmedi. O, insanlığı yeni bir ahenge, nizam ve intizama kavuşturdu, alemi tebdil edip zamanı değiştirdi. Tarih, alemde böyle naziri ve eşi görülmeyen bir inkilabı başaran bir zatı göstermekten acizdir. Başta Hz. İsa (a.s) ve Hz. Musa (a.s) olmak üzere diğer peygamberlerin asırlarca yapamadıkları hizmetleri Resul-i Ekrem (s.a.v) Efendimiz yirmi üç sene gibi kısa bir zamanda ikmal etmiştir.

> **"Bilirsin ki sigara gibi küçük bir âdeti, küçük bir kavimde büyük bir hâkim, büyük bir himmetle ancak dâimî kaldırabilir. Halbuki, bak, bu zât büyük ve çok âdetleri, hem inatçı, mutaassıb büyük kavimlerden zâhirî küçük bir kuvvetle, küçük bir himmetle, az bir zamanda ref' edip, yerlerine öyle secâyâ-i âliyeyi *-ki, dem ve damarlarına karışmış derecede sabit olarak-* vaz' ve tesbit eyliyor. Bunun gibi daha pek hârika icraatı yapıyor."**
>
> **"İşte, şu Asr-ı Saadeti görmeyenlere Cezîretü'l-Arabı gözlerine sokuyoruz. Haydi yüzer feylesofu alsınlar, oraya gitsinler, yüz sene çalışsınlar. O zâtın, o zamana nisbeten bir senede yaptığının yüzden birisini, acaba yapabilirler mi?"** 2

Evet, Hz. Peygamber (s.a.v) insanların muhtaç olduğu maddî ve manevî bütün hakikatleri kısa bir zamanda şimşek gibi bir sürat ile ikmal ederek, herkesi istidadına

ve kabiliyetine göre saadetin en yüksek mertebelerine çıkardı. İslâm nurunu dünyanın her tarafında parlattırdı. Vahşi ve adetlerine müteassıp insanları vahşetten kurtarıp insanlık âlemine önderlik makamına çıkardı. Artık âlem, onun ile yeni bir devr-i nur ve devr-i saadete girdi. Başta Arap kabileleri olmak üzere İslâm'ın nuru ile aydınlanan her kavimde huzur ve güven ortamı meydana geldi, her şeye bir nizam, âhenk ve ölçü konuldu. İktisadî, içtimaî, siyasî, ruhî ve ahlâkî sahalarda büyük inkılap meydana geldi.

Edward Monte, Hz. Peygamber'in gerçekleştirmiş olduğu inkılapları şöyle dile getirir:

> "*Resul-i Ekrem'in (s.a.v) şuur ve idrak timsali olduğu, dimağının iman ışıkları ve kâmil bir yakîn ile pürnur olduğu muhakkaktır. Muasırlarını da aynı heyecanla alevlemiş, bu sıfatlarla techiz etmiştir. Hazret-i Muhammed (A.S.M.), başarmak istediği ıslahatı, İlahî vahiy ile gerçekleştirmiştir. O'nun (s.a.v) dini ise, akıl kaidelerine tamamıyla muvafıktır. İslâmiyet'in esas olan akaidi şu suretle hülâsa olunabilir: Allah birdir, Muhammed (A.S.M.) onun peygamberidir. İslâmiyet'in esaslarını hikmetle ve derin bir teemmül ile tedkik ettiğimiz zaman, bunların Allah'ın birliğine ve Muhammed'in (A.S.M.) risâletine, sonra haşir akidesine dayandıklarını görürüz. Kur'anın ifadesindeki sadelik ve berraklık, Müslümanlığın intişarında en müessir bir kuvvet olmuştur."*

Seyyidü'l Beşer, her tabakadan insan ile münasebet kurar ve onlarla sohbet ederdi. Onun yanında efendi ile köle, zengin ile fakir bir idi. Sahih rivayetlerde Hazret-i Ayşe validemiz ile sahabe-i güzin efendilerimiz, Hazret-i Peygamberi (s.a.v) "Hulukuhu-l Kur'an" diye tarif ediyorlardı. Evet, Resûl-i Ekrem (s.a.v) Kur'an-ı Azimüşşan'ın canlı bir levhasıdır. Kur'an'daki bütün hakikatler ve esrarlar O'nun (s.a.v) şahsında tecelli etmiştir.

> **"O hutbe-i ezelîyeyi okuyan zat, kainatın kemalatını keşfeden canlı bir güneştir."**[3]

Kur'an, insanların maddî ve manevî bütün istidatlarını inkişaf ettiren ulvî bir ahlâkın menbaı olduğu gibi, Hz. Peygamber (s.a.v) de bütün ahlâk-ı hesenenin ve edebin timsalidir. Çünkü:

> **"Kur'anın beyan ettiği mehasin-i ahlâkın misali, Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'dır. Ve o mehasini en ziyade imtisal eden ve fıtraten o mehasin üstünde yaratılan odur."**[4]

Bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **“ Hiç şüphesiz sen pek yüksek bir ahlâk üzeresin!..”**[5]

Bu ayette de ifade buyrulduğu gibi, Hz. Peygamber (s.a.v) bütün güzel hasletlere mazhardır. Sehavet, yiğitlik, metanet, şefkat, merhamet, sadâkat, afv, sabır ve tahammül, bütün insanlığın hidayetini temenni etmek gibi nice ulvî hasletler onda cem olmuştur.

Resûl-i Kibriya (s.a.v) yalnız bir hükümdar veya bir kumandan değil, aynı zamanda müttaki bir zahid, Allah’ a muti bir abd, alicenap ve kerim bir insan ve kanaatkâr bir fakirdir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) hem kalbe hem de akla hitap ederdi. O hem mübeşşir yani müjdeleyici, hem de korkutucuydu. Bir taraftan, Allah’ın emirlerini yerine getirip güzel amel işleyenleri cennetle müjdelerken, diğer taraftan Allah’ın emirlerine karşı gelip günah bataklıklarına saplananların cehenneme gideceğini vurgulayarak insanların sırat-ı müstakim dairesinde yaşamalarını telkin ederdi.

Bir ayette şöyle buyrulur:

> **“Yemin ederim ki, sen insanları sırat-ı müstakime hidayet ediyorsun.”**

Başka bir ayette ise şöyle buyrulur*:*

> **“Ey peygamber! Biz seni hem bir şahit, hem bir müjdeci, hem bir uyarıcı olarak gönderdik.”**[6]

Rehber-i Ekmel olan Zat-ı Ahmediye (s.a.v) ilâhi hakikatleri beyan ve ifade ederken sözlerine ve üslubuna azamî derecede dikkat ederdi. Sözlerinin tesirini kıracak nahoş hareketler yapmamaya son derece itina gösterirdi. Muhataplarının kulaklarını rencide eden kelimelerden, kalplerini kıracak ve nefretlerini celbedecek sözlerden sakınırdı. İyiliğe mükafatla, kötülüğe ise af ile mukabelede bulunurdu. Daima mütebessim idi, ömründe bir kere bile kahkahayla güldüğü görülmemiştir. Allah

Resûlü, daima hüzünlü ve düşünceli idi. Çoğu zaman susuyor, lüzum olmadıkça konuşmuyorlar; fakat söze başlayınca her kelimeyi tane tane kullanıyorlardı.

Mahbub-u Huda (s.a.v), herkesi dost ve arkadaş olarak kabul ederdi. **“Ben de sizin gibi bir beşerim.”** derdi. Halim ve selim di. Bu bakımdan kendisine lüzumsuz ve hoş olmayan her türlü sual rahatlıkla sorulurdu. Hatta adamın biri: *“Ya Rasulüllah devemi kaybettim, onu nerede bulayım?..”* diye sordu. Allah Resûlü bu tip sualleri soranlara darılmaz, onları azarlamazdı. Hepsini de hoşnut ederdi.

Yine bir gün kendisine çeşitli sorular soruldu ve ardından da; *“Ey Allahın Resûlü! Bir mü’min yalan söyleyebilir mi?”* diye sual edildi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v), oturduğu yerden doğruldular ve hiddetle:

“Müslüman asla yalan söylemez! Müslüman asla yalan söylemez!”

diye birkaç kez tekrar ettiler.

Dipnotlar:

1 *Ankebût Suresi, 29/48.*
2 *Sözler.*
3 *Mesnevi-i Nuriye.*
4 *Lem’alar s, 60.*
5 *Kalem Suresi 68/4.*
6 *Ahzâb Sûresi 33/45.*

Mehmedkirkinci.com

Hz.peygamber'in, İslam Tebliğinde Maruz Kaldığı Meşakkatlere Karşı Göstermiş Olduğu Sabrı Tevekkül ve Metaneti.

Evet, İslâmiyet'in ilk tesis ve intişarı yıllarında, müşriklerin İslâm'a karşı düşmanlığı ve hücumu şiddetli idi. Bu karışık ve sıkıntılı zamanlarda Peygamber Efendimiz'in şahsına, ailesine ve sahabelerine karşı yapılan şiddetli ve dayanılmaz eza ve cefalara karşı, göstermiş oldukları fevkalade sabır, soğukkanlılık, metanet ve tevekkül akılları hayrette bırakmaktadır. Bu hâl beşer takatinin fevkindedir. Zira, Kainatın Fahr-i Ebedîsi'ne (s.a.v) başta amcası olmak üzere en yakınları ve Kureyş'in en ileri gelenleri düşman oldukları, her fırsatta kendisine eza ve cefa ettikleri, durmadan tehdit edip, sürekli takip ettikleri halde, O'nun İslâm'ın ilanında göstermiş olduğu sabır, metanet, sebat ve kararlılık pek harikadır. Çünkü O (s.a.v),

> **"Şimdi sen onların dediklerine sabret."**[1]

ayetinin gereğince hareket ediyor ve

> **"Sabret! Senin sabrın ancak Allah'ın yardımı iledir. Onlardan yana üzülme. Tuzak kurmalarından dolayı da sıkıntıya düşme."**[2]

ayeti ile teselli oluyordu.

O'nun Tek Gayesi İslâm Davası İdi

Müşrikler Hz. Peygamberin amcası Ebu Talib'e gelerek, yeğeninin fikirlerinden vazgeçmesini ve bu konuda kendisini ikna etmesini istediler. Aksi halde bu işin sonunun ölüm olacağını ifade ettiler. Ebu Talip durumu Allah Resulüne bildirince O (sav):

> **"Güneşi sağ elime, kameri sol elime koysalar ben yine de davamdan vazgeçmem."**

diyerek davasındaki kararlılığı ortaya koydu. Bununla birlikte Allah Resûlü (s.a.v) amcasının bu teklifinden rahatsız olmuş, mahsun ve kalbi kırık olarak oradan ayrılmıştı.

Kendisini kemal-i rikkat ve şefkatle büyüten, onu bütün tehlikelere karşı himaye eden amcası Ebu Talip, Hz. Muhammed'in (s.a.v) ulvi fıtratına ve eşsiz ahlakına meftun idi ve onu canından, malından ve çocuklarından daha çok seviyordu. Yeğenini yalnız bırakmaktansa O'nun uğrunda ölmek daha evla idi. Hz. Peygamber'in yanından mahsun olarak ayrılmasına dayanamayan Ebu Talip, O'nu yanına çağırdı ve şöyle dedi:

> **"Gözümün nuru, sevgili yeğenim, sen istediğin gibi hareket et, istediğini yap ve inandığın dini anlat. Ben seni terk edip yalnız bırakmayacağım."**

Ebu Talib'in bu hareketi Kureyşlileri hayrete sevketti ve ümitsizliğe düşürdü.

Geçmiş peygamberlerin başına birçok bela ve musibet geldiği gibi, Hatem'ül Enbiya'nın (s.a.v) hayatı da hep meşakkatlerle geçmiştir. Geçmiş peygamberlerden daha şiddetli meşakkatlere maruz kalmıştır. Nitekim, Peygamber Efendimiz (s.a.v)

> **"Hiçbir peygamber benim kadar eza ve cefa görmemiştir."**

buyurarak bu gerçeği ifade etmiştir.

Kureyşliler daha sonra, Ebu Talib'i tehdit etmek yerine onu aldatma yoluna gittiler. Bunun için de pek yakışıklı bir genç olan Ammer İbn-i Velid i alarak Ebu Talib'in yanına geldiler. O'nu kendisine oğul etmesini ve yerine Muhammed'i kendilerine teslim etmesini teklif ettiler. Bunun üzerine Ebu Talib:

> *"Bu ne tuhaf ve ahmakane bir teklif. Ben başkasının oğlunu alıp onu yetiştireceğim de öz yeğenimi öldürmeniz için size vereceğim. Bu olur bir iş midir?*"

diyerek onların tekliflerini reddetti. Kureyşliler yine büyük bir hayal kırıklığına

uğrayıp geri döndüler.

Ebu Talib, Kureyşlilerin Haşimoğlullarına zarar vereceğini düşünerek kabilesini topladı ve durumu onlara anlattı. Ebu Leheb'in dışında bütün aile ittifakla Ben-i Haşim aleyhinde ne yapılırsa yapılsın, ne tür tehlikelere maruz kalınırsa kalınsın, Hz. Muhammed'i canları pahasına koruyacaklarını kararlaştırdılar. Gerekirse bu uğurda kanlarının son damlasına kadar savaşacaklarına söz verdiler ve silaha sarılmaya azmettiler. Çünkü Hz. Peygamberin Ben-i Haşim arasında büyük bir itibarı ve değeri vardı. Onların hepsi O'nun yüce ahlakına bütün kalb, vicdan, akıl ve ruhlarıyla meftun idiler ve O'na son derece bağlı idiler ve kendisine derin bir hürmet besliyorlardı. Bu bakımdan O'nun getirdiği dini ve fikirlerini kabul etmedikleri halde, O'nun uğrunda canlarını feda etmekten çekinmeyeceklerine yemin ettiler.

Ebu Talib'in aracılığı ile istediklerini yaptıramayan Kureyşliler, yine de kan dökülmesinin çözüm olamayacağını düşünerek başka entrikalar peşine düştüler ve yeni planlar yapmaya başladılar. Nihayet Hz. Peygamberle doğrudan görüşmeyi kararlaştırdılar ve Kureyşten bir heyet teşkil ederek O'nun yanına gönderdiler. Peygamber Efendimize gelen heyetin başındaki kişi kendisine şöyle dedi:

> *"Eğer senin maksadın mal ve servet ise istediğin kadar para temin edelim. Eğer maksadın şan, şeref ve makam sahibi olmak ise hepimiz sana köleler gibi itaat edip emrini yerine getirelim. Seni başımıza hükümdar edelim. Yok eğer güzelliğe rağbetin varsa beğeneceğin en güzel kızları sana verelim."*

Kalbi bu teklif olunan şeylerden müberra olan Allah Resulü onlara şu cevabı verdi:

> **"Ben ne servet ne makam ne de saltanat peşinde değilim. Cenab-ı Hak beni bütün insanlara bir elçi olarak göndermiş, ben de O'nun emirlerini size tebliğ etmekle vazifemi ifa ediyorum. Şayet siz, bunları kabul ederseniz, dünya ve ahiret saadetine nail olursunuz. Eğer reddederseniz aramızdaki davayı hakim-i mutlak olan Cenab-ı Hak fasl edecektir."**

Gelen heyetin teklifini bu sözlerle reddeden Allah Resûlü (s.a.v), onları kat'i bir ümitsizliğe sevk etti ve büyük bir hüsrana uğrattı.

Bu tekliflerinden de bir sonuç elde edemeyen Kureyşliler, Hz. Peygamber'i (s.a.v) risâletinden vazgeçirmek için akıl almaz eza ve işkenceler yapmağa başladılar. Son çare olarak da O'nun mübarek vücudunu ortadan kaldırmak için silaha sarıldılar. Allah Resûlü (s.a.v) bütün bu hile, desise, eza ve cefalara aldırmadan, baş eğmeden,

onlara azim bir metanet ve çelik bir iradeyle mukavemet etti.

Kureyşliler, İslâm dininin intişarına ve gelişmesine mani olmak ve Hz. Muhammed'den kurtulmak için Müslümanlara akıl almaz işkenceler yapmakta idiler. Bütün bunlara rağmen hakikat-ı İslâmiye derinden derine yayılıyor ve kalbleri teshir ediyordu. Allah'ın hıfzı altında olan İslâm dini, hiçbir kuvvetin yıkamayacağı, hiçbir kasırganın sarsamayacağı dağlar kuvvetindedir.

Allah Resûlü (s.a.v) ve Sahabeler Uygulanan Boykota Tahammül Ettiler

Allah'a ve Hz. Peygamber'e düşman olan müşriklerin kin ve gayzını söndürmek mümkün değildi. Bunların başında gelen Ebu Leheb, bütün şahsî imkânlarını kullanmış, iktisadî ve içtimaî boykot uygulayarak Müslümanları çaresiz bırakmak istemişti. Kureyşliler Peygamberliğin yedinci senesi başlarında Müslüman olsun olmasın Hâşimoğulları ile konuşmayı, alışveriş yapmayı ve onlardan kız alıp vermeyi yasaklayan bir antlaşma metnini Kabe'ye astılar ve onun aksine hiçbir hareket yapmamak üzere and içtiler. Bu muhasara iki seneden fazla sürdü. Bu süre zarfında Müslümanlar çok sıkıntı çektiler. Onlardan herhangi biri alışveriş için çarşıya çıktığında müşrikler tarafından dayanılmaz ezâ ve cefâlara maruz kalıyor, Hac mevsiminde alış-veriş için Mekke'ye gelen tüccarlar Haşimoğulları'ndan herhangi biri ile alışveriş yapacak olsa hemen ona mani oluyorlardı. Ayrıca, bir taraftan Allah Resûlü'nun mukaddes başlarına toprak saçılıyor, bir yandan "sihirbaz", "kâhin" ve "sâhir" gibi sıfatlar ile iftira atılıyordu.

Bütün bu ezâ ve cefalara rağmen, O'nun ashabı hidâyet yolundan yürümeye devam etmişlerdir. Onların içerisinde, Necip Fazıl'ın ifadesiyle; "*şüpheye ve kaygıya düşen, nefsine kapılan, içi burkulan, imân duygusu gölgelenen, küfre kayan veya kayar gibi olan tek kişi olmamıştır. Sarsılmaz bir imana ve çelik gibi bir iradeye sahip olan o alicenap sahabelerin yüzünde derin bir tevekkül, teslimiyet, huzur ve emniyet*" okunuyordu.

Sahbelerin Allah Resûlüne (s.a.v) Olan Muhabbetleri

Azılı müşrikler, Mekke'de köle olarak satılan Sahabîlerden Habib'i öldürmeğe götürüyorlar.

Habib; **"iki rekât namaz kılayım."** diyerek müsaade ister. Namaz kılmasına müsaade ederler ve namazı bitince kendisine şöyle sorarlar:

> *"Şimdi senin yerinde Muhammed olsaydı da seni azad edip O'nu öldürseydik razı olur muydun?"*
>
> Habib, onlara şöyle cevap verir:

“Allah üzerine yemin ederek söylüyorum ki, Sevgili Peygamberimin ayağına bir diken batmaktansa, hayatımı vermeyi, gün ışığından ve çoluk çocuğumdan mahrum kalmayı tercih ederim!”

Bunun üzerine Ebu Süfyan şöyle der:

“Vallahi ben, Muhammed’i sahabîlerin sevdiği kadar, başka birini seven tek bir insan görmedim!”

Diğer bir misal; Peygamber Efendimiz (s.a.v) bin dört yüz sahabesi ile beraber Mekke’yi ziyaret etmek üzere Hudeybiye mevkiine gelmişlerdi. Kureşliler, Segafi Kabilesine mensup olan Ürve bin Mesud’u anlaşma için göndermişlerdi. Ürve, Peygamber Efendimiz’e şöyle dedi:

“Sahabelerine güvenme ve onlara itimat etme. Eğer sana bir felaket gelecek olsa, onlar çil yavrusu gibi dağılırlar.”

Urve’nin bu sözleri Hz. Ebu Bekir’i (r.a) çok müteessir etti ve ona şiddetle mukabelede bulundu. İkindi namazının vakti girmiş idi. Ürve hâlâ Müslümanların yanında idi. Hz. Peygamber abdest almak üzere kalkınca, sahabelerinin O’na göstermiş oldukları hizmet, hürmet ve fedakârlık Ürve’de o kadar kuvvetli bir tesir bırakmıştı ki, o bu durumu Kureyşlilere şu sözleri ile ifade etti:

“Ben, Kisraların ve Kayserlerin saraylarında bulundum. Fakat onlardan hiçbiri, Muhammed’in (s.a.v) ashabından gördüğü hürmet ve saygıyı görmemişlerdir.”

Evet, sahabeler Allah ve Resûlü yolunda başlarına gelen her türlü meşakkat ve felaketi güle güle karşıladılar. Maruz kaldıkları bütün eza ve cefalara zulüm ve işkencelere tahammül ederek, inandıkları ve müdafaa ettikleri davalarından zerre kadar geri adım atmadılar. Onlar, zalimlerin akıl almaz zulüm ve işkencelerine boyun eğmediler. Bütün bunların onların Allah’a ve Hazret-i Peygambere (s.a.v) olan imanlarını asla sarsmamıştır.

O metin kalpli, kavi bilekli, görür gözlü sahabeler, yüce İslâm dininin tesisinde canlarını seve seve feda ettiler. Mütekebbirlerin burnunu, cebbarların belini kırdılar; müşriklerin ve yalancıların dilini susturdular. Onlar, dağları yerinden kaldıracak ve

saçları ağartacak olan o korkunç günlerde denizin derinliklerine dalarak, onun korkunç dalgalarına binerek ve acı sularını içerek İslâm binasını inşa ettiler.

Nihayet, Allah ve Resulü yolunda canlarını, mallarını, vatanlarını, evlatlarını ve akrabalarını seve seve terk ederek Medine'ye hicret ettiler ve böylece akılların almayacağı bir fedakarlığın zirvesine çıktılar.

Allah Resûlü (s.a.v), sahabelerinin hicret etmesiyle birkaç arkadaşı ile Mekke'de kalmıştı. Bütün bunlara rağmen O'nun dağlar gibi metaneti asla sarsılmamış, müşriklerin kendisine suikast düzenleyip mübarek vücudunu ortadan kaldırmaya yemin etmelerine mukabil, Cenab-ı Hakk'ın O'nu himaye ve muhafaza edeceğine sarsılmaz bir imanı vardı.

Nihayet Allah Resûlü, Medine'ye hicret etmeğe mecbur bırakılmasına mukabil, O'nun göstermiş olduğu eşsiz sabır, müminlerin muzaffer ve İslâm'ın galip gelmesine vesile olmuştur.

Hz. Peygamber (s.a.v) hicretten sonra da Medine'de münafıkların her türlü desiselerine ve dedikodularına sabretmiş ve kendisini arkadan vurmaya çalışan İbni Selül gibi Yahudi münafıklarının oyunlarını, çelik gibi iradesi, eşsiz sabrı ve sarsılmaz metanetiyle akim bırakmıştır.

Bedir, Hendek, Uhud muharebelerinde, Taif'te maruz kaldığı muameleler karşısında asla ümitsizliğe düşmemiştir.

Hz. Peygamber'in (s.a.v) Taif'te Maruz Kaldığı O Elim Hadise Ne Elim Bir Tablodur.

Evet, Allah Resûlü (s.a.v) İslâm dinini tebliğ etmek için Zeyd Bin Harise ile beraber Taif'e gitmişti. Hz. Peygamber (s.a.v) orada bulunan Sakif Kabilesinin büyüklerini İslâm dinine davet etti. Onlar, Allah Resûlünün davetine icabet etmedikleri gibi, kendisine olmadık hakaretler ettiler. Hz. Peygamber'i (s.a.v) taşlamaları için oradaki bazı bedevi insanları galeyana getirdiler ve Sakif Kabilesine mensup bir kısım insanlar ile beraber O'nu taş yağmuruna tuttular. O kadar taş attılar ki, Allah Resûlünün mübarek bedeni kanlar içinde kaldı ve ayaklarından kanlar aktı. Zeyd Bin Harise de Hz. Peygamberi (s.a.v) atılan taşlardan korumak istemesinden dolayı o da birkaç yerinden yara aldı.

Taifliler, Peygamber Efendimizi (s.a.v) Utbe ve Şeybe b. Rebia'nın Taif'teki bostanına sığınıncaya kadar taşlayıp geri döndüler. Resûl-i Ekrem (s.a.v), sığındığı bostanda bir üzüm ağacının altında oturdu. Utbe ile Şeybe Hz. Peygambere (s.a.v) yapılan o insafsız ve dayanılmaz muameleyi seyretmekte idiler.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) oturduğu asmanın altında biraz dinlenip sükûnet bulduktan sonra kalkıp iki rekat namaz kıldı ve ellerini açıp Yüce Rabbine halini

şöyle arz etti:

> **"Ey Allah'ım! Gücümün zayıflığını, tedbirimin azlığını, Taifliler tarafından hakîr görülüşümü, sana arz ve şikâyet ediyorum!**
>
> **Ey merhametlilerin en merhametlisi! Sensin, zayıf düşenlerin Rabbi!**
>
> **Sen, benim Rabbimsin! Sen beni, senin düşmanlarına bırakma!**
>
> **Eğer sen benden razı isen, senin düşmanların bana ne yaparlarsa yapsınlar asla gam çekmem!**
>
> **Senin gazabından sana sığınırım. Tebliğim ve her şeyim senin rızan içindir. Bütün güç ve kuvvet senin elindedir!"**

Bunun üzerine Cenab-ı Hak, Cebrail'i (a.s) gönderdi ve eğer isterse, o şehri yerle bir edeceğini söyledi. Rahmet Peygamberi (s.a.v)

> **"Allah'ım! Bunlar hakikati göremiyorlar; İslâm dininin ulviyetini anlamıyorlar, ama ümit ediyorum ki, bunların çocukları bir gün gerçeği göreceklerdir."**

buyurdu ve onların başına bir felaket gelmesine razı olmadı.

Hristiyan Köle Addas'ın Müslüman Oluşu

Utbe ve Şeybe b. Rebia; Peygamber Efendimizin (s.a.v) risâletine inanmadıkları halde, aralarında bulunan akrabalık bağı onları galeyana ve merhamete getirdi.

Addas adındaki Hristiyan kölelerini çağırarak, bir tabağın içine birkaç salkım üzüm koyup O'na götürmesini söylediler.

Addas, üzümü götürüp Allah Resûlünün önüne koydu. Peygamber Efendimiz (s.a.v) "bismillah" deyip üzümleri yemeğe başlayınca, Addas bu kelimenin kendi dinlerinde de olduğunu söyledi.

Allah Resûlü (s.a.v) Addas'a: **"Sen hangi belde halkındansın? Dinin nedir?"** diye sordu.

Addas: *“Ben, Hristiyanım ve Ninova halkından biriyim.”* dedi.

Peygamber Efendimiz (s.a.v): **“Demek, sen salih kişi Yunus b. Metta'nın köyündensin öyle mi?”** buyurdu.

Addas: *“Yunus b. Metta'nın kim olduğunu sen nereden biliyorsun? O Ninova'dan çıkıp gitmiştir. Ninova'da, Metta'nın ne olduğunu bilen on kişi bile bulunmaz! Sen onun memleketinden olmadığın halde, Metta'nın kim olduğunu sana kim bildirdi?”* dedi.

Peygamber Efendimiz (s.a.v): **“Ben Allah'ın Resûlüyüm! Allah bana Yunus'un haberini verdi. O benim kardeşimdir. Kendisi bir peygamberdi.”** buyurdu.

Addas: "*Öyle ise, bana Yunus b. Metta'yı anlat.”* dedi.

Allah Resûlü (s.a.v), ona Yunus b. Metta'nın hal ve şanı hakkında Yüce Allah’ın kendisine vahyettiği gibi anlattı.

Addas: **"Ben şehadet ederim ki, sen, Allah'ın kulu ve Resûlüsün!”** diyerek Müslüman oldu ve Peygamber Efendimizin (s.a.v) ellerini ve ayaklarını öptü. Addas’ın Müslüman olmasıyla Allah Resûlü (s.a.v) Taif’te çekmiş olduğu o elim hadiseyi âdeta unuttu ve tekrar ellerini kaldırıp şöyle dua etti:

> **“Allah’ım! Eğer bu insanların neslinden seneler sonra İslâmiyet’i kabul eden kimseler olursa, ben onlara hakkımı helal ediyorum. Eğer onlar Müslüman olurlarsa ben bu sıkıntıları çekmeğe razıyım.”**

Addas Utbe ve Şeybe’nin yanına gelince onlar ona:

“Yazıklar olsun sana ey Addas! Sen ne için o adamın elini ve ayağını öptün?” dediler.

Addas: **“Ey efendim! Bütün yeryüzünde, ondan daha hayırlı bir kimse yoktur. Muhakkak O, Allah’ın Resûlüdür.”** dedi.

Utbe ve Şeybe: *“Yazıklar olsun sana ey Addas! O’nun öyle müessir bir nutku vardır ki, seni de dili ile sihirlemiş. Korkarım O, seni de dininden döndürecek. Çünkü, O aldatır bir kimsedir.”* dediler.

Addas: **“O bana öyle birisi haber verdi ki, onu peygamberden başkası bilemez!”** dedi.

İbretli Bir Hadise:

Peygamber Efendimiz (s.a.v), Nahle'de günlerce kaldıktan sonra, Mekke'ye geri dönmek istedi. Zeyd b. Harise: *“Ey Allah’ın Resûlü! Kureyş müşrikleri seni tedirgin edip Mekke'den çıkardıkları hâlde, şimdi onların yanına nasıl girebileceksin?*" dedi.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.): **“Ey Zeyd! Hiç şüphesiz, Allah, senin göremediğin ve bilmediğin bir yerden bir kapı, bir çıkış yolu açacaktır! Şüphe yok ki, Allah, dininin ve peygamberinin yardımcısıdır.”** buyurdu.

Allah Resûlü (s.a.v) Hira dağına varınca, Huzâa'lardan olan Uraykıt adında bir zata rastladı ve kendisine: **“Ben, seni, tarafımdan bir şeyi tebliğ etmek üzere Mekke’ye göndersem, gider misin?”** diye sordu.

Uraykıt: *“Evet, giderim.”* deyince, Peygamber Efendimiz (s.a.v), onu, **Ahnes b. Şerîk'**e gönderdi ve kendisine; **“Muhammed, Rabbinin verdiği peygamberlik görevini tebliğ etmek için, senden kendisini himayene almanı istiyor.”** demesini buyurdu.

Uraykıt Hz. Peygamber’in (s.a.v) teklifini Ahnes’e bildirdi, ancak o, teklifi kabul etmedi.

Uraykıt dönüp durumu Allah Resûlüne (s.a.v) bildirdi. Hz. Peygamber (s.a.v) Uraykıt’ı bu kez de **Süheyl b. Amr**'a gönderdi. Uraykıt , Allah Resûlünün (s.a.v) teklifini Süheyl b. Amr’a iletti. O da: *“Âmir b. Lüeyy oğulları, Ka'b oğullarını himayelerine alamazlar.”* diyerek Allah Resûlünün (s.a.v) teklifi reddetti. Hz. Peygamber (s.a.v) Uraykıt’ı bu kez de **Mut'im b. Adiyy**’ye göndererek kendisini himaye etmesini istedi. Elçi, Mutim b. Adiyy'e gidip durumu izah etti. Mut'im b. Adiyy: **“Olur! Kendisine söyle gelsin, himayeme girsin!”** dedi.

Uraykıt Peygamber Efendimize (s.a.v) gelerek Mutim b. Adiyy’enin teklifini kabul ettiğini söyleyince, Allah Resûlü (s.a.v) Mekke’ye geldi ve o gece Mut'im'in evinde kaldı.

Sabah olunca Mut'im b. Adiyy, oğullarını, kardeşinin oğullarını ve kavmini yanına çağırdı ve onlara: ***“Silahlarınızı kuşanınız ve Beytullahın Rükünleri yanında bulununuz!”*** dedi. Hepsi, kılıçlarını sıyırmış olarak, Mescid-i Haram'a girdiler. Ebu Cehil, onları görünce, Mut'im b. Adiyy'e: *“Himayeci misin? Yoksa tâbi misin?”* diye sordu.

Mut'im b. Adiyy: ***“Himayeciyim”*** dedi. Ebu Cehil: *“Senin himayene aldığını, biz de himayemize aldık!”* dedi. Peygamber Efendimiz (s.a.v) Zeyd b. Harise ile birlikte Mescid-i Harama girdi.

Mut'im b. Adiyy: “***Ey Kureyş cemaatı! Ben Muhammed'i himayeme aldım! Sakın sizlerden hiçbir kimse O’na dokunmasın!”*** diye seslendi.

Allah Resûlü (s.a.v) Kabe'yi tavaf ettikten sonra, iki rekat namaz kıldı ve oradan ayrıldı. Hz. Peygamber (s.a.v) evine dönünceye kadar, Mut'im b. Adiyy ile oğulları, O'nu takip ettiler.

Allah Resûlü (s.a.v) aradan yıllar geçmesine rağmen, Mut'im b. Adiyy'in yaptığı iyiliği unutmamıştı. Nitekim, Bedirde esir düşen müşrikler için, Mut'im b. Adiyy'in oğlu Cübeyr'e:

"Eğer Mut'im b. Adiyy sağ olsaydı ve şu esirleri serbest bırakmamı isteseydi, onları onun hatırı için (kurtulmalık akçesi alınmaksızın) bağışlar ve hepsini serbest bırakırdım!" buyurmuşlardır.[3]

Hz. Peygamber (s.a.v) İnsanların Hidayeti İçin Bütün Sıkıntı ve Çilelere Katlandı

Bütün bu elim hadiseler, eza ce cefalar Allah Resûlünün (s.a.v) bedenini yorduğu, vücudunu ihtiyarlattığı ve saçını ağarttığı halde, İslâm'ın inkişafı O'nu daima mesrur ve mutlu kılmış, o sıkıntıları unutturmuş ve ruhunu gençleştirmiştir. Cenâb-ı Hak geçmiş peygamberlerin başına gelen elim hadiseleri O'na bildirerek sabır göstermesini istemiş ve istikbalde İslâm'ın mutlak galip geleceğini müjdelemekle de O'nu devamlı teselli etmiştir. Hz. Peygamber de (s.a.v) Mekke döneminde akıl almaz işkencelere maruz kalan Müslümanlara daima sabır tavsiye ediyor, önceki kavimlerden de inananların nice eza ve cezalara uğradıklarını, bazı kişilerin vücutlarının testere ile ikiye ayrıldığını, demir taraklarla etlerinin kemiklerine kadar sıyrılarak doğrandığını ve kimisinin de ateşe atıldığını, ama bütün bu zulümlerin onları dinlerinden döndüremediğini beyan ediyordu. Allah Resûlü istikbalde Müslümanların galip geleceğini, İslâm dininin yayılıp kemâl bulacağını ifade ederek onlara şevk verip teselli ediyordu.

Medine'ye hicretleri sırasında Hazret-i Ebu Bekir-i Sıddık'la beraber Sevr mağarasında bulunan Peygamber Efendimizin (s.a.v), kendilerini öldürmek için takip eden müşrikleri görünce telaşlanan refik-i şefikine:

> **"Mahzun olma! Allah bizimle beraberdir."**[4]

buyurarak, onu teselli etmesi ve böylece kuvve-i maneviyesini artırması, O'nun (s.a.v) tevekkülde de emsalsiz olduğunu göstermektedir. Nitekim, müşriklerin "Mağarada kimse yok." diyerek geri dönmeleri, onların bu planlarını akim bırakmış ve Cenâb-ı Hak Habib-i Ekrem'ini bir kez daha muhafaza etmiştir.

Dipnotlar:

1 *Sad Suresi 38/17.*
2 *Nahl Suresi 16/127.*
3 *M. Asım Köksal, İslâm Tarihi, Köksal Yayıncılık; 2/144-147.*
4 *Tevbe Suresi, 9/40.*

Habib-i Kibriya'nın (s.a.v) İtidal ve Cesareti

İtidal, Hz. Peygamberin en birinci meziyeti idi. O’nun çelik gibi metaneti, eşsiz cesareti ve olağan üstü bir azmi vardı. O, hiçbir kuvvete ve tehdide boyun eğmemiş, hiçbir hadise karşısında ümitsizliğe düşmemiş ve hiçbir zaman moralini bozmamıştır.

Bir cesaret timsali olan Allah Resûlü (s.a.v) yalnız bir kabileye ve bir millete karşı değil, bütün dünyaya karşı azim bir mücadele vermiştir. Hz. Peygamber’in bu kararlılığını ve metanetini gören müşrikler, O’nu davasından vazgeçiremeyeceklerini anlayınca baskılarını, zulüm ve işkencelerini daha da artırmaya başladılar. O, bütün bunlara rağmen yılmadan ve usanmadan tebliğine ve mücadelesine devam etti.

Uhud Harbinde, kaderin bir cilvesi olarak meydana gelen mağlubiyet esnasında tek başına kalmışken, harbin şiddeti hengamında düşmana karşı bir dağ gibi durarak, dağılan sahabelere cesaret vermesi, onları bir merkezde toplaması, üzerine hücum eden küffarın kılıçlarına karşı pervasızca göğüs germesi. Gazve-i Huneynde sahabelerin geri çekildiği bir sırada, bindiği katırı düşman saflarına sürerek gösterdiği şehamet, celadet ve cesaret Hz. Peygamber’in (s.a.v) azim ve sebatının da eşsiz olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

İki Cihan Güneşi (s.a.v) nuruyla gözleri kamaştırıyor, düşmanlarını fedakarlık ve feragatiyle ümitsizliğe, sabır ve tahammülüyle hayrete, cesaret ve şeacaatiyle dehşete düşürüyordu. Ferasetiyle sakındırıp, dehasıyla sarsıyor, tedbiriyle düşündürüp, tevekkülüyle titretiyordu. Metanetiyle korku, affıyla umut veriyor, merhametiyle nazar edip, şefkatiyle cezp ediyordu. Efendimizin bu ulvî seciyeleri ve nezihane muamelesi onları büsbütün kahrediyordu...

Resul-i Ekrem'in (s.a.v) Tevazusu

Resûl-i Ekrem, neseben en şerefli bir kabileye mensup idi. Davasının azametinden dolayı Cenâb-ı Hak kendisine büyük bir haşmet ve kuvvet bahşetmişti. Bütün bunlara rağmen O, (s.a.v) son derece mütevazi idi. Mekke'den Medineye hicret etmek zorunda kaldığı halde, en çok sevdiği Mekke'ye muzaffer bir komutan ve bir fatih olarak girmesine mukabil, boynunu devesinin boynuna değecek kadar eğerek tevâzû içerisinde şehre girmiştir.

Hz. Peygamber (s.a.v)

> **"Ben Abdullah'ın oğlu Muhammedim; Allah'ın kulu ve Resûlüyüm; Allah'a andolsun ki, beni derecemden daha fazla yükseltmenizi kesinlikle istemiyorum."**

buyurmuş ve örnek bir kul olarak yaşamıştır.

> **"Şayet bir kaburga yemeye bile davet edilsem, icâbet ederim."**

demek suretiyle tevazuunu ortaya koymuş ve kölelerin de davetine icabet etmiştir.

Peygamber Efendimiz, ata, deveye ve merkebe binmiş ve halkın kullandığı vasıtaları kullanmaktan imtina etmemiştir. En sıradan bir insana karşı bile tevazu göstermiştir.

Abdullah b. Mes'ud (r.a) şöyle anlatıyor: Bedir günü bir deveye üç kişi biniyorduk. Ebû Lübabe ve Ali b. Ebî Tâlib de Resûlüllah Efendimiz ile birlikte bir deveye binmişlerdi. Onlar: *"Ya Resûlullah! Biz yürürüz, deveye siz binin."* dediler.

Allah Resûlü şöyle buyurdular:

> **"Hayır, siz benden daha dayanıklı değilsiniz. Ben de sevap alma bakımından sizden daha zengin değilim."**

Hz. Aişe (r.a) şöyle demiştir:

> **“Elbisesinin söküğünü kendisi diker, sizden birinizin evde yaptıklarını yapardı.”**

Hz. Peygamber (s.a.v.) herkesin giydiğinden giyer, yediği yemeklerden yerdi ve yemek seçmezdi. O’nun giydiği elbiseler sade idi. Övünmek ve gösteri maksatlı giymeyi hoş karşılamazdı.

Hz. Mevlana’nın dediği gibi;

> *“Allah Resûlü çok mütevazi idi. Zira iki cihanın bütün meyveleri O’nda toplanmıştı.”*

Allah Resulü'nün Sehaveti

Hz. Peygamber (s.a.v), son derece cömert, şefkatli, kerim ve merhametli idi. İkram etmeyi çok severdi. Mekke'ye gelen misafirleri evine götürüp ikramda bulunurdu. Hiç kimseye **"yok"** diye cevap vermez ve kendisinden bir şey istendiğinde asla geri çevirmezdi. Eğer yanlarında verilecek bir şey bulunmazsa, ya ashabından ödünç alarak verir ya da **"Şu gün gel vereyim."** derdi.

> **"Ben dağıtıcıyım, veren Allah'tır."**
>
> **"Halik'in en sevgili kulları, en ziyade cömert olanlarıdır."**

diye buyururlardı. Huneyn Savaşı'nda ganimetten elde edilen develer için Safvan İbni Ümeyye: *"Ne güzel develer."* deyince, Peygamber Efendimiz: **"Öyle ise onlar senin olsun!.."** deyip, hepsini Safvan'a bağışlamıştır. Bunun üzerine Safvan: *"Bu kadar cömertlik ancak peygamberlerde bulunur."* diyerek, hemen Müslüman olmuştur.

Allah Resulü (s.a.v) Daima Liyakati Esas Alırdı

Hz. Peygamber (s.a.v), işi ehline verme noktasında çok hassas davranır, vazife taksiminde **"liyâkat, istidat ve kabiliyeti"** esas alırdı. Tebük Seferinde Hz. Ömer (r.a) ve Hz. Ali (r.a) gibi büyük sahabelerin bulunduğu orduya azadlı köle Zeyd'in oğlu Üsâme'yi kumandan tây etmesi bunun açık delilidir. Çünkü idari işlerde mal-mülk, soy-sop-nesep değil, liyakat ve vasıf esastır.

Bir gün Peygamber Efendimiz'in amcası Abbas'ın oğlu, kendisinden tahsildârlık memuriyeti istedi. Bunun üzerine Allah Resûlü şöyle cevap verdi:

> **"Sadaka, halkın artığıdır. Muhammed'in ailesinden hiç kimse sadaka toplayamaz!.."**

Başka bir iş için talepte bulunan diğer bir kişiye de şöyle buyurdular:

> **"Biz, bu işlere talipli olanları değil, lâyık olanları getiririz."**

Bu bakımdan, bütün idareciler Hz. Peygamber'i örnek almalı, işi ehline vermeli, eş, dost, hısım ve akraba gözetmeden herkese eşit davranmalıdırlar. Nitekim Cenâb-ı Hak şu ayet-i kerimeyle vazifeyi ehline vermeyi emretmektedir:

> **"Allah size emanetleri mutlaka ehline vermeyi ve insanlar arsında hükmettiğinizde adaletle hükmetmenizi emreder."**[1]

Eğer emanet, ehil olmayana verilirse, millet zarara uğrar, devlet de terakki yerine tedenni eder ve izmihlale gider.

Nitekim bir hadis-i şerifte de şöyle buyrulmaktadır:

> **"Emanet kaybedildiği zaman, yani işler ehli olmayanlara verildiği zaman kıyameti bekle."**

Dipnotlar:

1 *Nisa Suresi 4/58.*

Hz. Peygamber'in Vefası, Sözünde ve Vaadinde Sadakati

Hz. Peygamber (s.a.v), son derece vefalı, sözünde ve vadinde sadık idi. Bu bakımdan kendisine daha peygamberlik verilmeden evvel Muhammed'ül Emin derlerdi.

Resûl-i Ekrem (s.a.v), vefalı idi. Mekke müşriklerinin zulmünden kaçarak kendisine sığınan sahabelerine kucak açan Habeş kralı Necaşi'yi daima hayırla yad etmiş ve öldüğünde de gıyaben cenaze namazını kılıp dua etmiştir. O Habeş Kralı Necaşî ki şöyle demiştir:

> **"Keşki şu saltanata bedel Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm'ın hizmetkârı olsaydım. O hizmetkârlık, saltanatın pek fevkindedir."**

Onun ölümünden sonra Medine'ye gelen oğluna da kendi eliyle hizmet etmiştir. Yine kendisine hizmet eden bir Yahudi delikanlının hastalandığını duyunca onun ziyaretine gitmiştir.

Birine söz verdiğinde ne olursa olsun mutlaka onu yerine getirirdi. Abdullah b. Ebi'l-Hamsa (r.a.) şöyle anlatıyor:

> "*Henüz peygamberlik verilmeden önce Hz. Muhammed (s.a.v.) ile bir yerde buluşmaya karar verdik, fakat ben verdiğim sözü unuttum. Aradan üç gün geçtikten sonra hatırladım ve buluşacağımız yere gittim ki, Hz. Muhammed (s.a.v) hâlâ orada bekliyor. Yanına yaklaştığımda bana şöyle dedi:*
>
> **"Abdullah nerede kaldın, bak bana eziyet ettin; üç gündür seni burada bekliyorum."**

Hz. Peygamber üç gün boyunca her gün söz verdiği saatte gelip o kişiyi beklemiştir. İşte Resûl-i Ekrem'e (s.a.v) "EL'EMİN" lâkabını bu çağında verdiler. O, sözüne, şehâdetine, ahdine, kefâletine ve sadakatine herkesin kesin olarak inandığı ve taktir ettiği emsalsiz bir zattı.

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin buyurduğu gibi;

> **"Zâtında gâyet kemâldeki ahlâk-ı hamîdesini ve vazifesinde nihayet hüsnündeki secâya-yı galiyesini ve kemâl-i emniyetini ve kuvvet-i îmânını ve gâyet itminanını ve nihayet vüsûkunu gösteren fevkalâde takvâsı, fevkalâde ubûdiyeti, fevkalâde ciddiyeti, fevkalâde metâneti; dâvâsında nihayet derecede sâdık olduğunu güneş gibi âşikâre gösteriyor."**[1]

Kâinatın Fahr-i Ebedîsi, **"El-Emin"** sıfatına sahip, en kâmil, en akıllı ve güzel ahlâkında herkesin birleştiği peygamberler peygamberidir.

O'nun doğru sözlü oluşunu düşmanı olan müşrikler de çok iyi biliyorlardı. O sırada henüz Müslüman olmayan Ebu Süfyan'a, Bizans hükümdarı Hirakl'in:

> *"Siz o kimseyi peygamberlik iddia etmeden önce hiç yalanla itham etmiş miydiniz?"* diye sorunca, Ebu Süfyan,
>
> **"Hayır."** cevabını verir. Daha sonra da:
>
> **"Şayet yalan söylemekten korkmasaydım, o zaman yalan söylerdim."** demiştir.

Görüldüğü gibi, Allah Resûlünün doğruluğu peygamberlik verilmezden evvel tescil edilmiştir.

Necip Fazıl şöyle der:

> "*O, doğruların doğrusu… Herkes yalan söyleyebilir. O söyleyemez. Bir boş bulunma, nefse kapılma ânı O'na hulûl edemez. Bu hâl, O'nun seciyesinde muhâl… İşte bu seciyenin teşekkül yaşına doğru yol almakta… O, genç adam namzedi Nur Çocuk… O, henüz, ne teklif, ne memuriyet, hiçbir şeyle alâkası bulunmadığı demlerde bile küfür ve cahiliyet nefesini hiçbir suretle pâk çehresinde hissetmedi. O, ne teklif, ne memuriyet, hiçbir ilâhî emre mazhar bulunmadığı çığırlarda da düpedüz ve tabiî hali ile insanoğlunun, ruh, selim akıl ve ahlâk bakımından en üstünü oldu."*
>
> "*Mu'cize-i Muhammedî, ayn-ı Muhammeddir (A.S.M.)….*
>
> *Bütün ümmet hatta düşmanları da dâhil olduğu halde icma' etmişler ki,*

bütün ahlak-ı haseneye câmi'dir.

Nübüvvetten evvel ondaki ahlâk-ı hamîdenin kemâline tercümen olan ***"Muhammed-ül Emin"*** *ünvanıyla iştihar etmiştir....*

Kur'ân tazammun ettiği bütün ahlâk-ı haseneye câmi' idi. İşte O Zât-ı kerîmde icma'-ı ümmetle, tevatür-ü mânevî-i kat'îyle sabittir ki:"

"*İnsanların sîreten ve sûreten en cemîli ve en halîmi ve en sâbiri ve en şâkiri ve en zâhidi ve en mütevâzii ve en afîfi ve en cevâdı ve en kerîmi ve en rahîmi ve en âdili, herkesten ziyade mürüvvet, vakar, afv, sıhhat-ı fehim, şefket gibi ne kadar secaya-yı âliye varsa en mükemmel bir fihriste-i nûranisidir*."[2]

Dipnotlar:

1 *Sözler.*
2 *Âsâr-ı Bediyye.*

Hilim ve Adaleti

Allah Resûlü (s.a.v), *bütün sıfatlarda olduğu gibi* ***hilim*** *ve* ***adalet****te de istikamet üzere idi.* O'nun hiçbir halinde, sözlerinde ve fiillerinde bir tenakkkuz görülmemiştir. O, halim ve mülayim idi. Bununla beraber şefkatine mağlup değildi. Cezaya müstehak olanlar hakkında asla taviz vermez ve adaletin icabını yerine getirirdi. Yani Hz. Peygamber'in halim ve yumuşak tabiatlı oluşu, hiçbir zaman İslâm'a karşı yapılan saldırılara hiddetlenmesine ve onlara karşı koymasına engel olmamıştır. O nerede nasıl hareket edeceğini mükemmel bir şekilde ayarlamasını hep bilmiştir.

> **"Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, hilkaten en mutedil bir vaziyette ve en mükemmel bir surette halkedildiğinden, harekât ve sekenatı, itidal ve istikamet üzerine gitmiştir. Siyer-i Seniyesi, kat'î bir surette gösterir ki: Her hareketinde istikamet ve itidal üzerine gitmiş, ifrat ve tefritten içtinab etmiştir."**[1]

Hz. Âişe (r.a.) anlatıyor:

> "Kureyş'in ileri gelenlerinden Fâtımeyi Mahzûme isminde bir kadın hırsızlık yapmıştı. '*Kızımızın kısası yapılırsa bu bizim için bir zül olur.*' diyerek onun affedilmesi için Hz. Peygamberin gözbebeği ve azatlı kölesi Üsame b. Zeyd'i Allah Resûlüne aracı gönderdiler. Hz. Peygamber'in (s.a.v) huzuruna çıkan Üsame b. Zeyd, 'kadının affedilmesi için kendisinin aracı gönderildiğini' söyledi. Bunun üzerine Allah Resûlü; **'Sen bana Allah'ın koyduğu bir cezayı affetmem için mi aracı oluyorsun?!."** buyurarak orada hazır bulunanlara şöyle hitap etti:
>
> **"Sizden önceki milletler şu yüzden helak olmuşlardı; onların soylu ve zenginleri bir suç işlediklerinde onu affettiler, onların zayıfları suç işlediğinde ise hemen cezasını verdiler."** *Daha sonra şöyle buyurdular:*
>
> **"Allah'a yemin ederim ki, eğer Muhammed'in kızı Fatma bile hırsızlık etse, onun da elini keserim."**

Allah Resûlü'nün adaleti karşısında kendi öz kızı Fatıma ile sıradan bir insan arasında fark yoktur. Bu bakımdan Yahudiler de dâvalarını O'na getirirlerdi.

Dipnotlar:

1 *Lem'alar.*

Peygamber Efendimiz'in (s.a.v) İstişareye Verdiği Ehemmiyet

Resûl-i Ekrem (s.a.v) istişareye büyük ehemmiyet verirdi.

> “**İş hususunda onlarla müşavere et.”** [1]

ayeti de bunu emretmektedir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) istişarenin ehemmiyetini şöyle ifade buyurur:

> **“Biliniz ki, Allah da Resulü de müşavereden müstağnidir. Ancak Allahü Teala bunu benim ümmetime bir rahmet kıldı. Onlardan her kim istişare ederse hayırdan mahrum olmaz, her kim de terk ederse hatadan kurtulmaz.”**

Başka hadislerinde şöyle buyurmuşlardır:

> **“İstişare eden bir topluluk işlerinin en doğrusuna muvaffak olur.”**
>
> **“İstişare eden pişman olmaz.”**

Hz. Peygamber (s.a.v) ümmetini istişâreye teşvik etmiş; kendisi de her konuda onlarla müşavere etmiştir. Meselâ; Bedir Savaşında Mekke müşriklerinin geldiğini haber alan Peygamber Efendimiz (s.a.v) bu konuda ne gibi tedbir alınacağı hususunda Ensar'la müşâvere etmiştir. Ayrıca muharebeden sonra da Bedir esirleri konusunda, Uhud ve Hendek Gazvelerinde, Hudeybiye'de, Taif Seferinde, ezan konusunda ve daha birçok meselede ashabıyla istişâre etmiştir. Ebû Hureyre şöyle buyurmuştur:

> *“Ben Rasûlullah'tan daha çok, istişâre eden kimse görmedim.”*

Akıl ve zeka yönüyle insanların en mükemmeli olan Hz. Peygamber (s.a.v) istişareye bu kadar ehemmiyet verdiği hâlde, bizim gibi aciz insanların istişaresiz hareket etmesi ne kadar büyük bir hatadır!

Evet, Hz. Peygamberin (s.a.v) sahabeleri ile yaptığı müşaverede kendi fikrinin hak olduğunu bildiği halde, çoğunluğun görüşüne tabi olması O'nun (s.a.v) istişareye vermiş olduğu ehemmiyeti ve istişarenin nasıl olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Nitekim, Uhud savaşından önce Hz. Peygamber (s.a.v.) savaş hakkında ashabiyle müşavere etmiş, kendi reyi Medine'de kalıp müşrikleri karşılamak olduğu halde, ekseriyetin isteği üzerine şehir dışında savaşmıştır.

Nübüvvet gözlüğü ile görüyordu ki, *"Hz. Hamza Uhud'da param parça olacak, onunla beraber yetmiş kadar güzide sahabe bu savaşta şehid olacaklar."* Buna rağmen *"hepsi meşverete, meşveretin hukukuna ve meşveret anlayışına feda olsun"* dercesine ashabının kararına uydu. İşte meşveretin ehemmiyeti!

Diğer bir misal; Hz. Peygamber (s.a.v), Bedir savaşında, kendilerine en yakın kuyunun başında durdu ve orayı karargah yapmak istedi. Bu sırada Ashab'tan Hubâb el-Cümuh, Peygamberimize "*Yâ Resulullah! Burayı, bir vahiy ile mi seçtin? Yoksa bu bir görüş, bir harp taktiği midir?*" diye sordu.

Resulullah (s.a.v): **"Bu bir görüş ve harp taktiğidir."** dedi.

O zaman sahâbi: *"O halde Yâ Resulullah! Burası harp için uygun bir yer değil, orduyu buradan kaldırıp düşmana en yakın kuyuya gidelim. Orada bir havuz yapıp içine su dolduralım, geride kalan kuyuları da tahrip edelim, düşman istifade edemesin.*" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v): **"Sen güzel bir fikre işaret ettin."** buyurdu ve sahabinin dediği şekilde hareket etti. Aynı şekilde Hendek Savaşında da Selman-i Farisi'nin görüşünü benimseyerek, hendek kazılmasını kabul etmiştir.

Dipnotlar:

1 *Ali İmran Suresi 3/159.*

Gönüller Sultanının Latife Etmesi

Hz. Peygamber (s.a.v) hoş sohbet idi ve arasıra latife ederdi. İnsanların arasında bulunduğu zaman onlara bazen nükteli ve latifeli sözler söylerdi. O'nun şakaları da mutlaka bir hakikatı ifade ederdi.

Bütün güzel ahlâk ve işlerde olduğu gibi, latifede de en güzel örnek Peygamber Efendimizdir. Server-i Enbiya Efendimiz (s.a.v.) ashabtan Abdurrahman'ı (ra.) kucağında bir kedi ile görünce **"Ya Eba Hureyre!.."** diye hitap buyurmaları ona fevkalade sürur vermiş, mutlu etmiştir. Bu latifeden sonra Hazret-i Abdurrahman bu künye ile yad olunmuştur.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) kendisinden bir binek hayvanı isteyen sahabiye isteğinin karşılanacağını bildirir ve kendisine bir deve yavrusu vereceğini söyler. Sözdeki nükteyi anlamayan sahabinin deve yavrusuna binilemeyeceğini söylemesi üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.v) **"Her deve diğerinin yavrusu değil midir?"** diyerek sözünü açıklar. 1

Bir gün, yaşlı bir kadın Peygamber Efendimiz'den (s.a.v.) cennete girmesi için dua etmesini ister. Peygamber Efendimiz de (s.a.v): **"Sen bu halinle cennete giremezsin. Hiçbir yaşlı kadın cennete giremeyecektir."** diye söyler. Bu cevap karşısında kadının üzüldüğünü gören Peygamber Efendimiz (s.a.v): **"Yaşlı kadınların cennete genç olarak gireceklerini"** ifade ederek gerçeği açıklar ve kadının mutlu olmasını sağlar.

Bunlardan da anlaşıldığı üzere, İslâm'da mizah ve latife belli sınırlar içinde mübah kılınmıştır. Mahza bir eğlence, bir iltifat olmak için yapılan ve hiç bir kimsenin haysiyetine dokunmayan latifeler caizdir Mizah içtimai bir ihtiyaçtır. İnsanı zaman zaman sıkıntılardan kurtarır. Kalbe lezzet ve sürur verir. **"Latife, ülfetin tadı ve tuzudur."** denilmiştir. Yani **"Latife yemekteki tuza benzer, fazlası yemeğin tadını kaçırır."** demektir.

Latifenin çokluğu gülmeyi arttırır, kalbi öldürür. Muhatabı küçük düşürücü latifeler muhabbeti giderir, husumete sebep olur. Latifenin uzun olması insanın ciddiyet ve saygısının azalmasına yol açar. Onun için Peygamber Efendimiz (s.a.v) çok gülmeye sebep olan, kalbin kararmasına yol açan, insanların haysiyet ve şereflerini zedeleyen, kin ve husumet meydana getiren latifeleri yasaklaşmıştır.

Büyüklerin küçüklere latife etmeleri tevazu nişanı iken, küçüklerin büyüklere latife etmeleri alâmet-i gururdur.

Bir hadis-i şerifte şöyle buyrulmuştur:

“İnsan bir söz söylerken yanında bulunanlar gülüşürler de kendisi Süreyyedan daha uzağa uçar gider.”

Yani, şeref ve haysiyeti ve muhabbeti ortadan kaybolur.

Habib-i Ekrem'in Siyaseti

Bir terim olarak **siyaset:** *"Devleti ilgilendiren olayların sistematik ve düzenli bilgisidir."* Başka bir ifade ile *"siyaset, devlet idare etme sanatıdır."*[1]

Diğer bir tarife göre de, siyasî bir parti kurarak, memleket idaresine talip olmak ve kendisine has düstur ve prensiplerle devlet yönetimini ele almaktır.

Siyaset, **"diplomatlık"**, **"politika"** anlamlarına geldiği gibi, **"insanların dünya ve ahiret işlerini tanzim etme gayreti ve mesaisi**" manalarına da gelir.

Hüccet'ül-İslâm İmam-ı Gazali, İhyayı Ulûm adlı eserinin birinci cildinde siyaseti dört kısma ayırmaktadır:

1. Peygamberlerin siyaseti: Dünya ve ahirete taalluk eden ilâhi emirlerin tümünü, umum insanlara tebliğ, talim ve tatbik etmektir.

2. Hükümetin siyaseti; kalkınmanın temel unsurları olan ziraat, ticaret, maarif ve sanayi kesiminin millet ve memleket menfaati hesabına tanzim ve koordinasyonudur.

3. Vaiz ve nasihlerin siyaseti; Allah'ın emirlerini ve Kur'an'ın hükümlerini tebliğ edip, yasaklarından sakındırmaktır.

4. Müceddit ve Mürşitlerin siyaseti; Kur'an'ın daha ziyade itikat, ibadet, ahlâk ve fazilete bakan cihetlerinin, o asrın anlayış seviyesine uygun olarak izahı ve isbatıdır. Bu siyasetin temelinde, kalp ve vicdanın tatmini, ruh ve aklın tenvir ve irşadı esastır.

Hz. Muhammed (s.a.v) büyük bir kudrete haiz idi. Bu sayede fazla kan dökülmeden huzur ve barışı tesis etti. O'nun heybet ve haşyetinden düşmanın kalbine korku dolardı.

O'nu zehirli kılıçlarıyla öldürmeye çalışan müşriklerin en kahraman yiğitleri Allah Resûlü ile karşılaşınca korkudan titremeye başlar ve ellerinden kılıçlar yere düşerdi.

En isyankâr kabileler O'nun adını duyunca endişeye kapılırlardı. Medine civarında yaşayan Yahudiler, O'na isyan ettiler, ancak sonunda mağrur başlarını eğerek itaat etmek zorunda kaldılar. Günahkâr ve mücrimler tevbe ederek O'na boyun eğip itaat ettiler. Elbette ki O'nun bu haşyet ve heybeti, Hakk'ın heybetiydi. O, Hak'tan aldığı bütün kuvvet ve kudretini; heybet ve haşyetini hak yoluna sarfetti. Resûl-i Ekrem'e bu yüksek meziyet ve bu kudsi mahiyet O'na ezelden mukadder idi.

Resul-i Ekrem'in en büyük muvaffakiyeti putperestlik ile batıl itikatları kökünden söküp atmasıdır.

Hz. Peygamber (s.a..v) büyük bir siyasî dahi ve fevkalade bir müdebbir idi. Zamanın devlet ve kabile başkanlarına mektuplar yazdı ve elçileri vasıtasıyla onlara İslâm'ı tebliğ etti. Başta Kayser-i Rumî, Acem kisrası, Habeş Kralı Necaşi, Mısır valisi, Bulga ve Yemame melikleri olmak üzere birçok meliklere sefirlerini göndererek Allah'ın varlığını ve birliğini ve kendisinin ahir zaman nebisi olduğunu tebliğ etti. Bunun için, Abdullah b. Huzeyfe'yi İran'a, Dihye'yi Bizans'a; Hâtib b. Beltea'yı Mısır'a; Şuca' b. Vehb'i Gassânîler'e; Sâbit b. Amr'ı Yemâme hükümdarına; Amr b. Ümeyye'yi Habeşistan'a yolladı. Elçiler gittikleri yerlerde değişik şekillerde karşılandılar. O (s.a.v) her hükümdarın şevket ve kudretini iyi biliyordu. Bunlardan Yemen Meliki şöyle bir şart koştu: "Beni kendisine veliaht ederse Müslüman olurum! Yoksa O'nunla cenge tutuşurum!" Fakat O da kısa bir zaman sonra ölüp Cehenneme gitti.

Mağrur Acem Kisrâsı Hüsrev Perviz, Allah Resûlünün mektubunu alınca öfkesinden çıldıracak hale geldi ve mukaddes nâmeyi parçalayıp savurdu. Bunu duyan Hz. Peygamber (s.a.v):

> **"Allah'ım nasıl ki o benim mektubumu parçaladı, Sen de onun mülkünü ve devletini param parça et!"**

diye dua buyurdular. Mektubu yırtmakla kalmayan Kisrâ, Yemen'deki valisi Bazen isimli İranlıya *"Nebîlik iddia eden bu adamı hemen bana gönder!"* diye emir verir. Bunun üzerine Yemen valisi, iki memurun eline bir ferman verip Kâinatın Efendisine gönderdi. Hz. Peygamber'in huzuruna gelen memurlar:

> *"Kisrâ seni çağırıyor hemen onun memleketine git. Eğer hemen gidersen vali senin hakkında Kisrâya şefaat mektubu yazar ve kurtulursun!"* dediler.
>
> Peygamber Efendimiz (s.a.v) gelenlere şöyle dedi:
>
> **"Kisrâ kendi öz oğlu tarafından öldürüldü, artık öyle bir insan yok."** Daha sonra şöyle buyurdular:
>
> **"Yakında İslâm dini, Kisrâ devletinin bütün sahasını kaplayacaktır."**

Bunun üzerine hemen Yemen'e dönen memurlar, meselenin Allah Resûlü tarafından haber verildiği gibi olduğunu öğrendiler. Yemen Valisi Bazen ile bir kısım kişiler

hemen Müslümanlığı seçtiler.

Peygamber Efendimiz’in (s.a.v), nasıl siyasî bir dahi ve büyük bir devlet reisi olduğunu “Hudeybiye Barış Antlaşması”nda görmekteyiz. Bu anlaşmanın bütün maddeleri Müslümanların aleyhinde gibi görünüyordu. Hatta Peygamber Efendimiz (s.a.v), anlaşma metninden **“Allah’ın Resulü Muhammed”** ifadesinin çıkmasını isteyen Süheyl’e itiraz etmeyip anlaşmayı imzaladı. Hüdeybiye Barış Anlaşmasının bütün maddeleri Müslümanların aleyhinde olduğundan hiç kimse bu anlaşmadan hoşnut olmamıştı, fakat Peygamber Efendimize olan hürmetlerinden dolayı da ses çıkarmamışlardı.

Bu anlaşmaya göre;

- Müslümanlar bu yıl Kabe’yi ziyaret etmeyip geri dönecekler.

- İkinci sene Kabe’yi ziyaret edecekler, ancak Mekke’de üç günden fazla kalamayacaklar.

- Mekke’de yaşayan Müslümanları Medine’ye götüremeyecekler

- Mekke’de bulunan Müslümanlardan herhangi biri, Medine’ye giderse, geri teslim edilecek.

- Medine’de olan Müslümanlardan Mekke’ye gelmek isteyenlere mani olunmayacak.

- Arap kabileleri istediği kabilelerle sulh edebilecekler.

Bu anlaşmadan sonra, musalahayı imzalayan Süheyl’in oğlu Ebu Cendel Müslüman olmuş, Kureyş tarafından çeşitli işkencelere maruz kalmış ve bir şekilde onların elinden kurtularak Müslümanların karargahına gelmişti. Yapılan işkenceleri sahabelere anlatmış ve vücudunda bulunan işkence izlerini onlara göstermiş idi. Sahabeler bu manzara karşısında fevkalade müteessir olmuş ve onun Kureyşlilere tekrar iade edilmemesini istemişlerdi. Zira, Ebu Cendel’in tekrar zalimlere teslim edilmesi tahammülsüz bir manzara idi. Bu durum karşısında öfkelenip kendini kontrol edemeyen Hz. Ömer(r.a) Peygamber Efendimizin (s.a.v) huzuruna gelerek *“Ya Resulullah! Sen Allah’ın hak peygamberi değil misin? Bizim davamız Hak değil mi?”* diye sordu. Peygamber Efendimiz (s.a.v) **“Evet”** diye cevap verdi. Hz. Ömer (r.a) *“O halde dinimiz namına böyle bir zilleti niçin kabul ediyoruz?”* deyince, Peygamber Efendimiz; **“Ya Ömer! Ben, irade-i İlahiyeye uygun hareket ediyorum.”** diye buyurdular ve Ebu Cendel’i geri gönderdiler.

Daha sonra Müslüman olduğundan dolayı çeşitli eziyetlere maruz kalan ve yapılan

işkencelere tahammül edemeyerek Medine'ye kaçan Utbe'nin arkasından Mekkeliler iki kişi göndererek onun geri verilmesini istediler.

Utbe: *"Beni tekrar putperestliğe göndermek mi istiyorsunuz?"* dedi.

Vaziyet pek elimdi. Bir tarafta din namına himaye olunmak isteyen Utbe, diğer taraftan anlaşmanın gereğince Utbe'nin iade edilmesini isteyen Kureyşliler vardı. Peygamber Efendimiz (s.a.v) verdiği sözü yerine getirmek ve anlaşma maddelerine sadık kalmak adına verilen söze riayet edeceğini ifade ederek yüce ahlâkını ve vadindeki sadakatını ortaya koydu ve Utbe'ye **"Seni Kureyşlilere teslim etmekten başka bir şey yapamam. Cenâb-ı Hak sana bir çare bulur ve bir yol gösterir."** diyerek, onu gelen kişilere teslim edip geri gönderdi. İşte ahde vefa, işte sözde sadakat, işte Peygamber.

Utbe, oradan ayrıldıktan sonra Mekke ye gitmemiş ve **"Zilmerve"** nahiyesine yerleşmişti. Çünkü burada bulunmak anlaşmanın maddelerine aykırı değildi. Artık burası Mekke'de kalan ve Medine'ye gidemeyen Müslümanlar için bir karargah haline gelmiş ve yavaş yavaş İslâm'ın kalası olmuştu. Müslümanlar durmadan kuvvetleniyor ve çoğalıyorlardı. Kureyşliler bu durumdan ziyadesiyle korkmaya başladılar. Zira burası onların ticaret için gittikleri Suriye yolu üzerinde idi. Müşrikler kendi istekleriyle anlaşmanın **"Mekke'de bulunan Müslümanlardan herhangi biri, Medine'ye giderse, geri teslim edilecek."** maddesinin kaldırılmasını ve bundan sonra Mekke'deki Müslümanların serbestçe Medine'ye gidebileceklerini kabul ettiler. İşte Hz. Peygamber'in (s.a.v) siyasî dehası ve büyüklüğü. Hem bu anlaşma ile müşrikler, Peygamber Efendimizi muhatap almış ve Müslümanların artık bir devlet olduğunu kabul etmişlerdir.

Nitekim, Cenâb-ı Hak Fetih suresinin ilk ayetlerinde bunun bir fetih olduğunu şöyle ifade buyuruyordu:

> **"Şüphesiz, Biz sana apaçık bir fetih verdik. Tâ ki, Allah, senin geçmiş ve gelecek (her) günahını bağışlasın, üzerindeki nimetini tamamlasın ve seni dosdoğru bir yola yöneltsin."**2

Hem bu ayet ile Habib-i Ekrem'in, müminlerin anladığı şekilde bir hata yapmadığını ve yaptığı her işin ilâhî hikmete uygun olduğunu anlattı. Müslümanlar Hudeybiye Musalahası çok ağır şartlar içerdiğini için, bu ayetler nazil oluncaya kadar bütün sahabiler, bunu bir zillet olarak kabul ederek fevkalade mükedder idiler. Muahede imzalandığı zaman, Müslümanlar arasında fikir ayrılığı başlamış, hatta münakaşa kapısı bile açılmıştı.

Bu ayettin nazil olmasından sonra, artık bundan sonra istikbalde hiç kimse O'na kusur bulamayacaktır. O'nun şeref ve itibarı durmadan yükselecek, her müminin

kalbi, O’nun muhabbeti ile dolacaktır. Çünkü, ismet sıfatıyla muttasıf olan Resûl-i Kibriya günah işlemekten mahfuzdur.

Nazil olan bu ayetlerden sonra, Müslümanlar artık **“Hudeybiye Anlaşması”**nın nazar-ı ilâhide hakiki bir zafer olduğunu anlamışlardı. Peygamber Efendimiz (s.a.v) kendisine bu vahiy gelince, Hz. Ömer’ i çağırıp bu müjdeyi vermiş ve O’nun da endişe ve korkusu sürura dönüşmüştür.

Hz. Peygamber (s.a.v) Hudeybiye Barış Anlaşması ile harpleri aradan kaldırmış, barış ve güven ortamı sağlamıştı. İslâm’ı imhaya çalışan gayr-i Müslimler, bu anlaşma süresince Müslümanlarla münasebet kurdular, onları daha yakından tanıma fırsatı buldular. Nitekim, sahabelerdeki güzel ahlâkı, alicenaplığı ve nezahetini gördüler. İslâm’ın ulvîyeti gözlerine gün gibi doğdu ve kamaştırdı. Böylece İslâm’ın eşsiz güzelliklerini, ulvî seciyelerini idrak etmeye başladılar. Bu anlaşma ile Müslümanları yakinen tanıyan Kureyşlilerin içini İslâmiyet yakmağa başlamıştı. Bir çok insan, İslâm dinini kabul ederek Müslüman olma şerefine nail olmuş ve daha sonra bir kahraman mücahit olarak bu din uğrunda hayatlarını feda etmişlerdir. Bu eşsiz siyaset böylece hayırlı neticeler vermiş ve Hz. Peygamber (s.a.v) bu sulhun en güzel meyvelerini almaya başlamıştı. Böylece, Allah Resûlünün Hudeybiye Barış Antlaşması’nı imzalamasının hikmeti ve nasıl bir siyasî dahi olduğu anlaşılmış oldu.

Allah’ın inayeti bir kez daha tecelli etmiş ve bir hezimet gibi görünen musalaha İslâm’ın hakiki bir zaferi olmuştu. Eğer bu anlaşma olmasa idi, müşrikler İslâm’ın ulvîyet ve kudsiyetini göremezlerdi.

Ayrıca, Hz. Peygamber (s.a.v) Ehl-i Kitapla da barış içinde yaşamış ve Medine’ye hicret ettikleri zaman onlarla bazı anlaşmalar yaparak güven ortamı sağlamıştır. Ancak, Yahudiler yaptıkları anlaşmalara sadakat göstermemiş ve Müslümanların aleyhine çalışmışlardır. Bunun içindir ki, Yahudiler, iki yüzlü ve riyakâr davranışları yüzünden tarih boyunca zilletle yaşamışlar ve yaşamaya da devam edeceklerdi

Dipnotlar:

1 *Sefâ Mürsel, Devlet Felsefesi, s, 221.*
2 *Fetih Suresi 48/1-2.*

İslam Peygamber'i Barış ve Sulh Taraftarı İdi

Nur-u İslâm'ın, Hudeybiye barışı döneminde on kat daha fazla intişar etmesi şayan-ı hayrettir. Hem bu anlaşma, Hz. Peygamberin (s.a.v) harpten ne kadar nefret ettiğinin ve sulha ne kadar meftun olduğunun en büyük delilidir. Zira, Allah Resulu (s.a.v):

> **"Kim, bir insanı, bir can karşılığı veya yeryüzünde bir bozgunculuk çıkarmak karşılığı olmaksızın öldürürse, sanki bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir adamın hayatını kurtarırsa, sanki bütün insanların hayatını kurtarmış olur."**[1]

ayeti ile İslâm dininin, öldürmek için değil, onlara hayat verip diriltmek için geldiğini ilan ediyordu.

Asr-ı Saadetten ibretli bir hadise:

Abdullah bin Cahş ve askerleri, Nahle'ye vardıklarında orada Kureyşlilerin kuru üzüm, deri ve benzeri şeyler yüklü bir ticaret kervanı ile karşılaştılar. Kervan Taif'ten gelmekteydi. İslâm ordusu bir baskın düzenleyerek, kervanı ele geçirdiler. Mekke'nin ileri gelenlerinden Hakem bin Keysan'ı da esir ederek, Medine'ye geri döndüler.

Peygamber Efendimiz, Hakem bin Kays'ı İslâm'a davet etti, fakat o, bu daveti kabul etmediği gibi, İslâm'la alay etmeğe ve Peygamber Efendimize dil uzatmağa başladı. Onun bu alaylarına daha fazla dayanamayan Hz. Ömer (r.a):

> *"Ya Resulallah! Bu adamla ne diye konuşuyorsun? Bu, hiçbir zaman Müslüman olmaz, verelim cezasını gitsin.*" dedi.

Peygamber Efendimiz, Hz. Ömer'in sözünü dikkate almadı. Anlatmağa devam etti. Uzun konuşmalardan sonra Hakem, anlatılanlardan ikna oldu ve Kelime-i Şehadet getirerek İslâm'a girdi. Bu durum karşısında ziyadesiyle sevinen Peygamber Efendimiz (s.a.v) Hz. Ömer'e ve ashabına dönerek şöyle buyurdular:

> **"Eğer sizin bu zat hakkındaki görüşünüze uysaydık, onu ilk anda öldürmüş, cehenneme yollamış olurduk."**

Peygamberimizin bu sözü düşündürücü olduğu kadar da uyarıcıdır. Evet, asıl hüner, Cehenneme adam göndermek değil, Cennete adam kazandırmaktır.

Hz. Ömer de Hakem'i her gördüğünde, *"Eğer benim dediğim olsaydı, şimdi bu kişi cehennemde olacaktı."* diye söylenip üzüntü duyardı.

Kaderin şu ibretli tecellisine bakınız ki, Peygamber Efendimizin sabrı ve hoşgörüsü sayesinde küfürden kurtulup İslâm ile şereflenen Hakem, daha sonra Müşriklerin hazırladığı Maune Kuyusu komplosunda şehit düşmüş ve en yüce bir mertebeye ulaşmıştır.

Demek ki, bir Müslümanın gayesi; Allah'ı inkâr eden ve O'na ortak koşanları öldürmek değil, onların batıl inançlarını düzeltmeğe çalışmaktır. Kendileri küfürlerinden vazgeçmeseler bile, onların çocuklarını imanlı bir nesil olarak yetiştirmektir.

Hz. Peygamber (s.a.v) hiçbir zaman haksız yere kan dökmemiştir. Dökülen kanlara O değil, Kureyşliler sebep olmuşlardır. O'nun muharebelere girmesi şerri def etmek, Müslümanların hayatını muhafaza, selametini temin ve İslâm'ın nurunu parlattırmak içindi. Savaş yapmak O'nun gaye-i hayali değildi. Zira O rahmet peygamberidir ve daima sulh ve müsalameti esas almıştır. Ancak o dönemde, zaman ve zemin itibariyle, harp olmadan İslâm dinini yaymak, tevhid inancını yerleştirmek mümkün değildi. Eğer Bedir, Uhud ve Hendek muharebeleri yapılmasa idi, bel ki de İslâm'ın nuru şarktan garba kadar yayılmazdı.

Evet, O'nun namı bütün aleme duyuldu. Cenâb-ı Hak, O'nun ismini kendi ismi ile beraber zikrederek beş vakit ezanda minarelerden ilan etti ve her namazda bütün müminler Allah'ın ismi ile beraber O'nun ismini de zikretmektedir. Mevlüt sahibi Süleyman Çelebi'nin "Yazdın adın ile adımı" mısrası bu hakikatı ifade eder. Bu hal hiçbir peygambere nasip olmamıştır. İşte Hz. Peygamber'in (s.a.v) Allah'ın yanındaki itibarı, kıymeti ve derecesi!

İslâmiyet hakkında ciddi araştırma yapmayan bazı batılı yazarlar, İslâmiyet'in kılıç ve kuvvetle yayıldığını ileri sürmektedirler. Buna delil olarak da gerek Peygamber Efendimizin (s.a.v) hayatında, gerekse ondan sonra meydana gelen harpleri ileri sürmektedirler. Hudeybiye'ye bin dört yüz kişi ile gelen Resulullah Efendimizin (s.a.v) iki sene sonra on bin sahabeyle Mekke'yi fethetmesi, İslâmiyet'in tebliğ ve barış ortamında yayıldığının en güzel delillerinden biridir.

İslâm'ın kılınç ile yayıldığını iddia edenler, acaba bir buçuk sene devam eden Hudeybiye barış anlaşması sırasında Müslümanların sayısının on katına çıkmasını kılınca mı verecekler? Yoksa İslâm'ın barış ortamında, ikna ile, tebliğ ile ve nasihat ile intişar ettiğini kabul mü edecekler?

Onların bu iddiaları, İslâm'ın nuruna karşı duydukları haset ve kinlerinden başka bir şey değildir. İslâmiyet'in ulvî hakikatlerine vakıf olan kimselere malumdur ki, İslâmiyet, kılıç ve kuvvetle değil, tebliğ ve irşad ile yayılmış, kendisini kalplere ve akıllara böylece kabul ettirmiştir. **"Dinde zorlama yoktur."** ayeti şiddet ve cebiri yasaklamıştır. Çünkü hak batıldan, hayır şerden tamamen ayrılmıştır. İslâmiyet'in kudsi ve parlak hakikatleri ortada iken, gerek din, gerekse başka konularda zor ve cebir olmamıştır ve olamaz da.

Piskopos Volter Meron verdiği bir konferansta şöyle demiştir:

> *"Müslümanların dini, Kur'an dinidir. Bu din barış, emniyet ve huzur dinidir."*

İnanmak bir vicdan ve gönül işidir, kılıç ve silah ise vicdanlara hükmedemez. Şayet cebir ve silahın vicdana tesiri olsaydı, İslâmiyet'in yayılmaya başladığı ilk yıllarda bütün kuvvet ve silah ellerinde olan müşrikler, İslâm'a girenlere mani olabilirdi. Hz. Bilal'i kızgın taşların altında işkence ve zorlamalara tâbi tutmalarına rağmen, onun yine ***"ALLAH-U EHAD"*** demesi gösteriyor ki, cebir ve işkencenin vicdana hiçbir tesiri yoktur. Şimdiye kadar hiçbir insanın şiddet ve zor kullanma ile İslâm dinine girdiği görülmemiştir. Nitekim bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **"Ya Muhammed! Sen nasihat et, esasen sen sadece bir nasihat edicisin. Onlara zor kullanacak değilsin."**[2].

Buna göre, bütün Müslümanların vazifesi Hz. Peygamber'î örnek alarak irşad yolu ile insanları İslâmiyet'e davet etmektir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) Mekke-i Mükerreme'de tek başına, silahsız ve kuvvetsiz olduğu halde Hazret-i Ebu Bekir, Hazret-i Osman, Said İbn-i Ebî Vakkas, Hazret-i Talha, Hazret-i Zubeyir, Hazret-i Ömer ve Hazret-i Hamza gibi birçok insanın İslâmiyet'e girmelerine vesile olmuştur. Mekke'nin ileri gelenleri olan bu zatların İslâmiyet'i silah zoruyla kabul ettiklerini söylemek mümkün müdür?

Müslümanlar ***"Kılıç zoruyla Müslüman olmadılar. Fakat Müslüman olmaları sebebiyle kılıca hedef oldular ve Allah yolunda kılıç kuşandılar."***

İslâm dininin tekâmül ve inkişafının hiçbir zaman silah zoruyla olmadığı tarihçe de malumdur. Bugün batı dünyasında birçok ilim ve fikir adamının İslâmiyet'i kabul etmesi bunun en büyük şahididir.

Tarihçi Thomas Arnold bunu teyid ederek şöyle demektedir:

“Muhammed’in daveti, ilk devirlerde, yani on ikinci yüzyılda Haçlılardan birçoğunu kendisine çekmiştir. Bu, sadece Hıristiyanların halk tabakasına mahsus değildir. Bilakis bazı liderler ve komutanlar, Hıristiyanların galibiyeti elde edecekleri saatlerde bile Müslümanlığı kabul etmişlerdir.” .

İslâm’ın barış dini olması, getirdiği esasların sağlamlığı ve hakikatlerinin güzelliği on dört asır boyunca, başka din mensuplarının bölük bölük İslâm’a girmelerine vesile olmuş ve kıyamete kadar da olmaya devam edecektir. İslâm Dini, zulmedenlerin zulmüne engel olmak ve evrensel barışı sağlamak için ancak belli şartlarda savaşa izin verir. Bir ayette mealen şöyle buyrulur:

“Kendilerine savaş açılan kimselere, zulme uğramaları sebebiyle savaşmalarına izin verildi."3

Ayette doğrudan savaş emri yerine **“izin verildi”** denilmesi düşündürücüdür. Burada savaşın zatında güzel bir şey olmayıp, ancak zorunlu hallerde yapılacak bir şey olduğuna dikkat çekilmiştir.

Başka bir ayette de Müslümanların savaşacağı kimseler müşrik oldukları hâlde şöyle buyrulmaktadır:

“Sizinle savaşanlarla siz de Allah yolunda savaşın. Haddi aşmayın. Allah haddi aşanları sevmez.”4

buyrulmuştur. İslâm zorunlu hallerde yapılan savaşlarda bile vahşete ve aşırılığa asla izin vermez. Nitekim Hazret-i Peygamber (s.a.v), komutanlarına **“kadınları, çocukları, yaşlıları, ibadetle meşgul olanları”** öldürmemelerini tembih etmiştir.

Kemiyeten az, fakat keyfiyeten celadetli mücahitler sayesinde Arap Yarımadasının kısa bir zamanda fethedilmesi de O Peygamber-i Zîşan’ın tedbir, siyaset ve iktidarının neticesidir.

Dipnotlar:

1 *Maide Suresi, ayet 32.*
2 *Ğaşiye Suresi, 88/ 21-22.*
3 *Hacc Suresi, 22/ 39.*

4 *Bakara Suresi, 2/190.*

Allah Resûlü (s.a.v) Harp Sanatında da Emsalsiz İdi

Hz. Peygamber (s.a.v) tedbir ve harp sanatında, askerlerin sevk ve idaresinde de emsalsizdi. Allah Resûlü (s.a.v) orduları sevketmiş, harp divanları kurmuş, stratejik noktalar araştırmış, çeşitli savaş taktikleri uygulamış ve o güne kadar kimsenin bilmediği tedbir ve yollarla muharebe etmiştir. Nitekim savaşta ilk defa mancılığı Hz. Peygamber (s.a.v) kullanmıştır. Hz. Peygamber hicretten hemen sonra bir ordu kurmuş ve iki yıl sonra da Bedir'de silah ve sayı bakımından Müslümanların üç katı olan müşrikleri mağlup etmişti. Evet, Mekke'de bulunan müşriklerin azılı büyükleri dahil olmak üzere kısa bir zamanda, zırhlı ve güçlü silâhlı bin kişi toplanıp, yüz at ve yedi yüz deve ile Bedir istikâmetine doğru yürüdüler. Buna mukabil Müslümanların sayısı ise çoğu Ensâr'dan olmak üzere ancak üç yüz kişi civarında idi. Ayrıca üç at ve yetmiş deve vardı. Bir avuç ordu ile büyük bir düşman ordusu yerle bir edildi. Bedir Gazvesinde insafsız ve gaddar küffar-ı Kureyşe karşı harp eden o mücahitlerin kalbinde öyle bir iman vardı ki, karşılarındaki düşman bin değil, bir milyon kişi de olsalardı gene de onları mağlup edebilirlerdi.

İslâm'ın te'sisine temel olan bu mukaddes muharebede Hz. Resûlullah (s.a.v), amcası Abbas ve kayınbiraderi Nefec'e karşı savaştı. Hz. Ebû Bekir oğlu Abdurrahman'ı, Hz. Ömer dayısını, Hz. Ali de kardeşi Ukeyl'i öldürmek için kılıç sallıyorlardı. Zira onlar henüz Müslüman olmamışlardı. Bu hadise de gösteriyor ki, İslâm kardeşliği nesep kardeşliğinden daha ileridir ve bir insan **"havadan, sudan ve ekmekten daha ziyade" imana muhtaçtır. İman en büyük bir kuvvettir.** Bediüzzaman Hazretlerinin buyurduğu gibi;

> **"İman hem nurdur, hem kuvvettir. Evet, hakikî îmânı elde eden adam, kâinata meydan okuyabilir."**

Başta Peygamber Efendimiz (s.a.v) olmak üzere bütün sahabeler dünyaya meydan okudular ve bütün hadiselerin üstesinden geldiler. İmanın karşısında hiçbir maddî kuvvetin duramayacağını ve hiçbir gücün imandan daha tesirli olmayacağını bütün dünyaya gösterdiler. Zira iman, akıl ve idrakin dışında ayrı bir kuvvet ve büyük bir ihtiyaçtır. Tarihteki maddî ve manevî bütün muzafferiyetler hep bu kuvvet sayesinde olmuştur. Heybetli donanmalar ve nice büyük ordular bu kuvvet karşısında tarumar olmuş, şiddetli zulümler onunla ortadan kalkmıştır. İşte Bedir, işte Uhud, işte İstanbul'un fethi ve işte Çanakkale zaferi.

Hz. Peygamber'in kurduğu ve temelini attığı bu ordu, elli yıl gibi kısa bir sürede Atlas Okyanusu'ndan Çin Seddi'ne kadar uzanan geniş bir bölgeyi itaat altına almıştır.

Allah Resûlü (s.a.v), Maddî ve manevî tedbirleri beraber alırdı. Şehitliğin derecelerini anlatarak ordunun kuvvetini kat kat artırır, şevk ve iştiyakla onları coştururdu.

Hz. Peygamber'in (s.a.v) gayesi bütün insanlığın refah ve saadeti idi. Daha kendisine Peygamberlik vazifesi verilmeden önce Cebel-i Hira'da, ıssız mağaralarda inzivaya çekilir, insanlığın kurtuluşu için neler yapabileceğini düşünürdü. Çünkü, Resulüllah Efendimize Peygamberlik gelmeden önce, Mekke'de asayiş ve düzen altüst olmuş, yabancılar ve kimsesizler için can, mal ve namus güvenliği kalmamıştı. Kimsesiz insanlar kavilerin zulümleri altında inlemekte idiler.

Yabancıların malları satın alınır, fakat bedeli ödenmezdi. Mekke'ye ziyarete gelenlerin kadınlarına ve kızlarına zorla el konulurdu. Bu zulümleri ortadan kaldırmak için, ilk defa Peygamber Efendimizin amcası Zübeyr harekete geçti. Bunun üzerine Haşim, Muttalib, Zühre, Esed, Haris ve Teym oğullarının ileri gelenleri, Mekke'nin zengin, itibarlı ve yaşlı adamlarından Abdullah bin Cüd'an'ın evinde bir araya gelerek uzun uzun konuştular ve şöyle yemin ettiler:

> **"Allah'a yemin olsun ki, bundan sonra Mekke'de yerli olsun yabancı olsun zulme uğramış, hakkı yenmiş hiç kimse bırakmayacağız. Zulme meydan vermeyeceğiz. Denizlerin suyu kuruyuncaya, Hira ve Sebir dağları yerinden sökülüp dağılıncaya kadar bu anlaşmamızda sebat edeceğiz."**

Rivayete göre, geçmişte Cürhüm ve Katura kabilesinden Fazl adında üç kişi bir araya gelerek, Mekke'de zalim bırakmamağa ve mazlumların haklarını zalimlerden almağa yemin etmişlerdi. Bu yeni teşebbüs de mahiyeti itibariyle ona benzemesinden dolayı ona da ***Fazl*** *adlı kişilerin yemini manasında* **"*Hılfü'l-Füdul*"** *adı verildi.*

O sırada Has'am kabilesinden birisi, yanında kızıyla birlikte Kâbe'yi ziyaret için Mekke'ye gelmişti. Mekke'nin zorbalarından Nebih bin Haccac, kızı görünce zorla babasının elinden kaçırmıştı. Adam ne yapacağını şaşırmış ve feryad etmeye başlamıştı. Bunun üzerine bazı kimseler o kişinin "Hılfül-Füdul'a" gitmesini tavsiye ettiler. O kişi gidip başına gelenleri, **Hılfül-Füdul** üyelerine anlatınca, üyeler hemen zorba Nebih'in evine giderek kızı ondan alarak babasına teslim ettiler.

Hılfü'l-Füdul cemiyetinin sözleşme töreninde, amcaları ile birlikte henüz yirmi yaşlarında olan Peygamber Efendimiz de bulunmuştu. Çünkü O, (s.a.v) daima, haksızlığa uğrayanların yanında ve zalimlerin karşısında idi. Bu bakımdan Mekke'ye gelen yabancıları zulümden korumak için kurulan bu cemiyete katılmış ve Peygamberliği zamanında **Hılfü'l-Füdul** hakkında şu övgü dolu sözleri söylemiştir:

> **"Abdullah bin Cüd'an'ın evinde zülme karşı yapılan sözleşmede, ben**

de bulundum. Bence o yemin bana kırmızı tüylü develerin sahibi olmaktan daha sevimlidir. Ben böyle bir sözleşmeye, şimdi de çağrılsam, tereddüt etmeden katılırım.”

Çünkü; zulüm yapmak ve zulme rıza göstermek insaniyetle asla bağdaşmaz. O dönemde **Hılfü'l-Füdul’**un büyük faydası ve etkisi olmuş, yıllarca zalimlerin kalbine korku salmıştır.

Reûl-i Ekrem (s.a.v) siyasetinde hâli muhafaza etmekle beraber, yalnız kendi zamanını nazara almaz, istikbali de nazara alarak numune-i misal olacak esasların ve kanunların yerleşmesi sağlamaya çalışırdı. Münafıkları teşhir etmeyip gizlemesi de O’nun siyasî ve idari kabiliyetini gösterir. Böyle yapmakla bir kısmının ıslahına vesile olmuş ve İslâmiyet’e gelebilecek zararları önlemiştir. Bazı kimselere de ganimetlerden fazla hisse vermiş, kimine maddî yardımda bulunmuş ve böylece fitne ve fesadın önünü almıştır. Ayrıca, Resûl-i Kibriya Efendimiz meşhur münafık Abdullah ibn-i Selül’ün cenaze namazına katılmış ve bundan sonra bir çok münafık İslâm dinine girmiştir.

Habib-i Kibriyanın Emsalsiz Affı

Habib-i Kibriya Efendimizin (s.a.v) en büyük meziyetlerinden biri de *affetmede emsalsiz* olmasıdır. Şefkat ve merhamet her meziyetin ve her faziletin fevkindedir. Hz. Peygamber'in kötülüğe karşı af ile mukabele etmesi, O'nun acizliğinden ve gücü yetmediğinden değil, "**Halîm"** ismine olan mazhariyetindedir.

Bunun en güzel tablosunu Mekke'nin fethinde görmekteyiz. Ruhu şefkat ve merhametle dolu olan bu Zat (s.a.v), kendisine defalarca suikast hazırlayanları ve Müslümanlara her türlü kötülüğü, eza ve cefayı yapmaktan geri kalmayan Kureyşlileri dahi bağışlamıştır. **Eğer intikam hissi olsa idi,** Mekke'nin fethinde Ebu Süfyan darağacına çekilir, Hz. Hamza'nın katili Vahşi ile kızını öldüren Hubbar İbn-i Esved kısas edilir ve Kureyşliler esaret altına alınırlardı. Tarih, af ve merhamet noktasında Hz. Peygamber (s.a.v) Efendimizle mukayese edilecek hiçbir kumandan ve hiç bir hükümdar gösteremez.

Evet, Kureyşlilerin Müslümanlara yaptıkları işkenceler sadece Mekke'ye mahsus kalmamış, onların gittikleri her yerde bu tecavüz ve zulüm devam etmiştir. Hatta Medine'ye hicret eden sahabeleri imha için birkaç kez saldırı düzenlemişlerdir. Tarih şahittir ki; zulüm ve haksızlık yoluyla, arzu edilen bir maksada kavuşmak mümkün olmamış ve olamaz da.

İşte cürmü bu kadar vahşiyane olan Kureyşliler, Mekke'nin fethi esnasında suçlu ve mahcup bir vaziyette Kabe'nin etrafında toplandılar ve Muhammed bizi kesinlikle öldürecek, keşke bize eziyet ve işkence etmeden öldürse diye kendi aralarında konuşarak ölümlerini bekliyorlardı. Çünkü onların yaptığı zulümler bunu icap etmekte idi. Şefkat ve merhamet Peygamber'i (s.a.v) Kabe-i şerife gelerek, orada toplananlara şefkat dolu gözleriyle baktı ve

> **"Ey ebnay-ı Kureyş, bugün benden nasıl bir muamele bekliyorsunuz?"** dedi. Kureyşliler ise yaptıkları bu kadar zulüme rağmen bir kurtuluş ümidiyle:
>
> *"Sen asil bir kardeşsin ve asil bir kardeşin oğlusun, senden af bekliyoruz."* dediler. Peygamber Efendimiz, (s.a.v) Yusuf'un (as) kardeşlerine hitaben söylediği
>
> **"Bugün sizi kınayacak, serzenişte bulunacak değilim!.."**[1]

ayet-i kerimesini okudu. Bunun üzerine peygamber efendimizin büyüklüğünü ve

eşsiz merhametini gören Kureyşliler, ümitlendiler ve yüzlerindeki hüzün ve keder kayboldu.

Beşerin en kuvvetli hislerinden biri intikam alma duygusu olmasına rağmen, Peygamber Efendimiz (s.a.v) değil onlardan intikam almak, onları tahkir ve muahaze dahi etmeyip; evlerinden dışarı çıkmayanlar, Kabe-i Şerife sığınanlar ve Ebu Süfyan'ın evine girenler emandadır diyerek, umumi aff ilan etmiştir.

Hazreti Peygamber'in (s.a.v) onlara şefkat ve merhametle muamelesi ve umumi affı, Mekke'deki bütün insanların kalbini İslâmiyet'e meylettirmiş; İslâmiyet'in intişarına ve yükselmesine sebep olmuştur. Evet Allah Resûlü (s.a.v) af ile hiçbir şey kaybetmedi, bilakis çok şey kazandı. Mekke'de parlamaya başlayan bu nur, Medine'de on bin kat ziyadeleşti ve sonunda Mekke'yi kuşattı. Bu büyük fetih ile İslâm dinini yok etmek isteyen Arap kabilelerinin ekserisi İslâm'a girdiler.

Peygamber Efendimiz'in temel hareket noktası, muhataplarının her şeyden önce **"insan"** olmalarıdır. O'nun hayatı boyunca sergilediği bu temel düşünce, insanların kalplerinden bütün düşmanlıkları silip atmış ve onları iman ve Kur'an'a meylettirmiştir.

Evet, şefkat ve merhamet peygamberi olan Resûl-i Ekrem (s.a.v) sevgili amcası Hazret-i Hamza'yı şehit eden Vahşi'yi, onun ciğerlerini çıkarıp kanını içen Hind'i ve Müslümanlara her türlü kötülüğü yapmaktan geri kalmayan Ebu Süfyan'ı ve "*Babasından çekmediğimi ondan çektim*" dediği Ebu Cehlin oğlu İkrime'yi bile bu umumi aftan faydalandırmıştır. Yine Peygamber Efendimiz (s.a.v), kızını öldüren Hubbar İbn-i Evsed'i de affetmiştir. Peygamber Efendimizin (s.a.v). kendi canına kasdeden ve sahabelerine çeşitli eziyet ve işkence eden bu insanları affetmesi, O'nun nihayetsiz bir şefkat, merhamet ve hilim sahibi olduğunu göstermektedir. Tarih-i beşer, insanlara bu kadar af ve merhametle muamele eden, O'ndan başka birini göstermekten acizdir. Bediüzzaman Hazretlerinin dediği gibi;

> **"...Bütün ukul toplansa, bir akıl olsalar, o makamın hakikatını tamamiyle ihata edemezlerler."** [2]

Evet, Fahr-i Alemin kemalini ve kudsi mahiyetini anlamakta bütün akıl sahipleri aciz kalmıştır. Resulûllah'ın faziletinin bir hududu yoktur ki, konuşan kimse o fazileti dile getirebilsin. O'na zaman ve mekan itibariyle yakın ve uzak olanlarda hayret ve acizden başka bir şey görülmez! Hz. Peygamber, yakından bakan gözleri kamaştıran bir güneş gibidir. O öyle bir peygamberdir ki, cismi ve ruhu tam kemale ermiş, sonra da insanı yaratan Allah O'nu kendine sevgili seçmiştir. O, güzelliğinde eşi ve banzeri olmayandır. Çünkü O (s.a.v), Seyyid'ül beşer, fahr-i âlem ve rahmetenlilâlemîndir.

Ey fahr-i beşer ve ey natık-ı hak! Sana nihayetsiz selam ve rahmet olsun.

Hz. Peygamber (s.a.v) Mekkelileri böyle af ettiği gibi, sahabe-i kiram efendilerimiz de kendi mallarını gasbeden Kureyşlilerden onları geri alma talebinde bulunmamışlar ve eşsiz bir hamiyetperverlik örneği göstermişlerdir. Evet, bu ne ulvî bir alicenaplık ve ne büyük bir merhamettir.

Dipnotlar:

1 *Yusuf Suresi, 12/92.*
2 *Mektubat.*

Allah Resülü (s.a.v.) Dünyaya Asla İtibar Etmedi

Resul-i Ekrem (s.a.v) Efendimiz, servete, şöhrete ve debdebeye asla itibar etmedi. Zaman oldu ki, Arabistan'ın bütün hazineleri ve altınları eline geçtiği, tabir caiz ise, dünya her şeyi ile O'na iltifat edip, kendisini cezp etmek istediği halde, O onlara itibar etmedi ve onlardan ne kendisine bir pay ayırdı, ne yumuşak bir yatakta yattı, ne leziz yemek yedi ve ne de ihtiyacından fazla bir kat elbise giydi. Medine'ye hicret ederek az zamanda birçok fütuhata mazhar olduğu, dünya O'na boyun eğip meftun olduğu halde, O, asla dünyaya itibar etmedi. İki cihan güneşi, yüksekliğin, şan ve şerefin, ancak ezel ve ebed Sultanı olan Halık-ı Zülcemal ve Zülkemale kullukta olduğunu bütün cihana gösterdi.

Hz. Peygamber (s.a.v) bir yönüyle hakiki bir devlet reisi idi. İnsanlar, O'nun karşısında el pençe durdukları halde, Hz. Peygamber (s.a.v) tevazuu seçmiş ve sultanlık istememiştir. Bu bakımdan O'nun tacı, tahtı ve etrafında dolaşan hizmetçileri yoktur.

Halbuki, İslâmiyet durmadan yayılıyor, sahasını genişletiyor ve Müslümanların eline çok sayıda ganimet geçiyordu. Fakat Hz. Peygamber, kendisine düşen ganimetlerin hepsini ihtiyaç sahibi olanlara dağıtıyor, kendisi ve aile efradı toprak tabaklar içinde birkaç hurma ve sadece iki bulamaç ile yetiniyorlardı. Acaba hangi bir hükümdar, hangi bir mevki, saltanat ve makam sahibi dünyaya itibar etmemiş, şöhrete meftun olmamış, zevk ve sefa peşinde koşmamıştır?

Fahr-i Alem saltanat ve servete değil, yalnız Allah'ın rızasına ve kulluğa talip oldu. Zaten gerçek saltanat sahibi olanlar Allah'a hakkıyla kul olanlardı. Bir mümin için kulluktan daha şerefli bir şey tasavvur edilemez. Bütün peygamberler nübüvvetlerinden ziyade, Allah'a kul olmalarıyla iftihar etmişler, kulluk şerefini nübüvvetlerinden daha üstün görmüşlerdir. Çünkü onlar, önce kul, sonra resûldürler. Bu bakımdan risâlet şerefi kulluk sıfatına bina edilmiştir. Nitekim, risâlet gibi ulvî bir mertebeye ve nice âli makamlara vasıl olan Peygamber Efendimize (s.a.v):

> *"Ya Muhammed, seni bu kadar ulvî derecelere kavuşturmuşken, bunlardan başka daha seni neyle şereflendireyim?"* buyuran Cenâb-ı Hakk'a O, şöyle mukabelede bulunmuştur:
>
> **"Ya Rabbi! Beni kulluğunla, ubudiyetinle şereflendir."**

İşte kulluğun ehemmiyetini ortaya koyan bundan daha büyük bir hakikat olamaz.

Halbuki insanlardan kimi, şeref ve fazileti şöhretin cazibesinde, kimi servetin ihtişamında, kimi de siyaset aleminde aramaktadırlar. Oysa bunlar birer gölgeden ibaret olduğundan, aradıkları saadet ve mutluluğu onlarda bulmaları mümkün değildir. İnsanın, Allah'a ubudiyeti haricinde bir şeref ve izzet araması, kulluğun ehemmiyetini idraktan uzak olduğunu gösterir. Ubudiyet, yaradılışın en son ve en mühim gayesidir.

Hz. Ömer (r.a) şöyle anlatıyor:

> ***"Bir gün Allah Resûlünü ziyarete gitmiştim.*** *Hizmetçisi Rebah'dan izin istedim ve içeri girdim. Allah Resûlü bir hasır üzerine yattığı için, yüzüne hasırın izleri çıkmıştı. Tahtadan yapılmış olan dolaba baktım; bir tasın içinde sadece biraz arpa vardı. Bu manzara karşısında duygulandım, gözlerim doldu ve kendisine: Ey Allah'ın Resûlü! Kisralar ve Kayserler saraylarında lüks ve rahat içinde yaşarlarken sen burada sıcağın altında, mübarek vücuduna hasırın izleri çıkmış olarak yatıyorsun. Hâlbuki sen Allah'ın Resûlüsün. Müsaade etsen de sana bir yumuşak yatak yaptırsak."*
>
> dedim. Allah Resulü tebessümle yüzüme baktı ve şöyle buyurdu:
>
> **"Dünya benim neme gerek Ya Ömer! Dünyanın onların, ahiretin ise bizim olmasına razı olmuyor musun?"**

Başka bir gün Hz. Fâtıma'nın boynunda altından bir gerdanlık gören Allah Resûlü şöyle buyurdu:

> **"Kızım, insanların "*Peygamberin kızı Fâtıma'nın boynunda altından bir gerdanlık gördük.*" demeleri hoşuna gider mi?"**

Ebu Zer Hazretleri şöyle anlatıyor:

> *"Bir gece Allah Resûlü ile bir yerden geçiyorduk. Bana dönerek şöyle buyurdular:*
>
> **"Bütün Uhud Dağı altın olup, benim olsa, onun tek bir dinarının bile üç gün yanımda kalmasını istemezdim; yalnız borcumu ödemeye yetecek kadarını saklardım."**

Evet, Hz. Peygamber (s.a.v), bahtiyarlığı, huzur ve saadeti zenginlikte değil, vazifesinin kudsiyetinde gördü. O'nun en büyük maksadı küfür, şirk ve dalalet bataklıklarını kurutmak, İslâm'ın ulvîyetini ve şevketini teali ettirmek, ebed yolcusu olan ümmetinin dünyevî ve uhrevî saadete kavuşmalarını sağlamaktı. Kendisine bu dâvandan vazgeç, sana ne istersen onu verelim diyenlere; "Gâye-İnsan ve Ufuk-Peygamber'i, hayâl edilmez bir vakar, heybet ve irade tavriyle şöyle cevap veriyordu:

> **"Bir elime Ay'ı, diğer elime güneşi verseniz bu davadan vazgeçmem."**

Böylece O, davasının büyüklüğünü, kudsiyetini yüksekliğini ve tebliğ görevinin azametini ortaya koyuyordu.

Allah Resûlü (s.a.v) bütün hayatını bu yola vakvetti. Zira, O'nun asıl vazifesi ve gayesi herkesi dine davet, ruhları tathir ve ahlâkı ıslah, emniyeti muhafaza, dinin neşrine ve tebliğine mani olacak her hadiseyi izale etmekti. Bunu yapmak kolay bir iş değildi. Ordularla yapılamayacak bir işi O, kısa bir zamanda hakkıyla başardı.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) dünyaya itibar etmemiş, nefsini tenzihte daima tevazu göstermiştir. Ahirete teşrif ettikleri zaman miras bırakacak hiçbir şeyi yoktu. Halbuki Hz. Peygamber (s.a.v) sadece savaşlardan elde edilen ganimetlerin beşte birini kendisine ayırsaydı dünyanın en zengin insanı olurdu. Nitekim bir ayette şöyle buyrulur:

> **"Şunu da biliniz ki, ganimet olarak aldığınız herhangi bir şeyden beşte biri mutlaka Allah içindir…"** 1

Birçok devlet reisi başa geldiği zaman saltanatıyla gururlanmış devletin bütün imkanlarını kendi menfaatı için kullanmış ve yakınlarına peşkeş çekmişti. Resul-i Zîşan (s.a.v) Allah'ın ona bahşettiği manevî gıdalar ile huzur bulur, dünya saltanatına ve debdebesine asla itibar etmezdi. Bütün dünya saltanatının ahirete nisbeten bir zindan ve bir gölge olduğunu bilirdi. O kendisine tevdi edilen risâlet vazifesini bütün dünyaya ilan etmek ve kabul ettirmekle iftihar eder, onunla tatmin olurdu. Resul-i Kibriya asaleti tevazuda, saadeti insanların hidayetine vesile olmakta, kainatı temaşa ve tefekkür etmekte buldu. En ulvî ve yüce fıtratta yaratılan O zat herkesin arzu ettiği, peşine koştuğu dünyevî zevk ve lezzetlerle iktifa edemezdi ve etmedi de.

Dipnotlar:

1 *Enfâl Suresi, 8/42.*

Hz. Peygamber'in Tefekkürü

Hz. Aişe'yi (r.a) ziyarete gelen bir zat; *"Hz. Muhammed'de (s.a.v) gördüğünüz etkileyici bir şeyi bize anlatır mısınız?"* deyince, Hz. Aişe (r.a) şöyle buyurmuş:

> "Resulullah (s.a.v) bir gece kalktı, abdest alıp namaz kıldı ve sonra da ağladı. Gözlerinden akan yaşlar sakalını ve secde yerlerini ıslattı. Sabah ezanı için gelen Hz. Bilal(r.a):
>
> *"Ya Resûlallah! Sizin geçmiş ve gelecek bütün günahlarınız affedildiği halde, sizi böyle ağlatan nedir?"* deyince,
>
> Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdular: **"Bu gece Allah şu ayet-i kerimeyi indirdi":**
>
> **"Göklerin ve yerin yaratılışında, gecenin ve gündüzün gidip gelişinde elbette aklıselim sahipleri için ibret verici deliller vardır."**[1]
>
> Bu ayeti okuyan Allah Resûlü (s.a.v) daha sonra şöyle buyurdular:
>
> **"Bu ayeti okuduğu hâlde üzerinde tefekkürde bulunmayan ve düşünmeyen kişilere yazıklar olsun."**

Bundan da açıkça anlaşıldığı gibi, insanın en mühim ve asli vazifesi tefekkürdür. Kuran'ı Kerim'de tefekkürle ilgili beş yüze yakın ayet vardır. Ayrıca birçok ayette, *"akıl erdiren", "düşünen" "bilen insanlar için ibretler vardır"* denmekte ve tefekkür anlamını ifade eden pek çok kelime kullanılmaktadır. Bu ayetler, insanın kendi varlığında ve haricî alemde tecelli eden sıfat ve esma-i ilâhiyeyi tefekkür etmesini ve Allah'ın nimetlerini hatırlamakla fikrini Hakk'a tevcih etmesini emreder. Peygamber Efendimiz (s.a.v),

> **"Bir saat tefekkür bazen bir sene, bazen altı sene, bazen de yetmiş beş sene nafile ibadetten hayırlıdır."**

buyurarak tefekkürün ehemmiyetini ortaya koymuş ve bu konuda her insanın istidat ve kabiliyetinin farklı olduğunu vurgulamışlardır.

Her fabrikanın üretimi onun kapasitesine göredir. Bazısı bir günde on ton üretim yaparken, diğeri yüz ton, bir başkası ise beş yüz ton üretebilir. Hz. Peygamber'in (s.a.v) tefekkürü bir okyanus ise, bir mürşidinki bir deniz, bir müminin ki ise bir nehir mesabesindedir.

HZ. PEYGAMBER'İN TEFEKKÜRÜ

Evet, bir mütefekkir için öyle bir an olur ki, o bir an içinde nihayetsiz feyizlere mazhar olur. Demek ki, bu hal insanın kabiliyet ve tefekkürüne göre değişir.

Meselâ, Hz. Peygamber (s.a.v) bir anda miraca gidip gelmiş, Sidret-ül Münteha ve Kab-ı Kavseyn, yani **"imkân ve vücub arası"** olan ilâhi visalin en mahrem bucağına erişmiş, oradan namütenahi gayb âlemlerini müşahade ederek, sonsuz sırlara vakıf olmuştur. Üstad Bediüzzaman mi'racın hakikati için,

> **"Zât-ı Ahmediyyenin (a.s.m) merâtib-i kemâlatta seyr-ü sülûkünden ibarettir."**

buyurarak, Hz. Peygamber'in (s.a.v) mirac ile manen ne kadar yükseldiğini ortaya koymaktadır. Tabir-i caiz ise Hz. Peygamber (s.a.v), miraca yükselirken bir çekirdek mesabesinde iken, batmanlarca meyve veren bir ağaç olarak geri döndü. Semavatın yedinci katına yükselerek, oradan felekleri, melekleri, cennet ve cehennemi seyretti.

Allah Resûlü (s.a.v), tefekkürün nasıl yapılacağını da şu hadis-i şerifleriyle ortaya koymuştur: İbn-i Abbas'ın (r.a) naklettiğine göre, bazı insanların Allah'ın zatını düşünmek istemeleri üzerine Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdular:

> **"Allah'ın yarattıkları hakkında düşünün. O'nun zatını düşünmeyin. Allah'ın şahsı hakkında düşünmeye güç yetiremezsiniz."**

Allah'ın kudreti ve varlığı eserleriyle bilinir. Hz. Ali'ye (r.a) Allah hakkında sual sorulduğunda şöyle cevap vermiştir:

> *"Allah'ı kalbine gelen, tahayyül, tasavvur ve tevehhüm ettiğin bütün ahvâlin maverasında bilmektir."*

Yine, bu mânâyı te'yiden şöyle buyurmuştur:

“Allah’ın zat, sıfat ve mahiyetini anlama hususunda akl-i beşer aciz kalır.”

Hz. Ebu Bekir de (r.a):

“Allah’ı bilmede gerçek idrak, aczini idrak etmektir. Allah’ın zatından bahsetmek de şirktir.”

buyurmaktadır. Bediüzzaman Hazretleri de aklın bu konudaki acziyetini şu veciz ifadesiyle ortaya koymuştur:

“Hakikat-ı mutlaka, mukayyed enzar ile ihata edilmez.”

Akıl ve marifette en ileri, Cenâb-ı Hakk’ı tanımada en mükemmel bir bahr-i kemalat olan Peygamber Efendimiz (s.a.v) zaman ve mekândan münezzeh olan Cenâb-ı Hakk’ı miraçtan gözü ile gördüğü halde,

“Subhâneke maarefnake hakkamarifetike ya Maruf.” *(Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim. Ben seni tam bir marifetle bilemedim)*

buyurarak hayretini ve acziyetini itiraf etmiş ve “*Allah’ı hakkıyla ancak kendisi bilir*” buyurmuştur. Resûl-i Ekrem (s.a.v), hakkı arayanların rehberi, abitlerin umudu, aşıkların maşuku, sadıkların dostu, günahkârların şefii, zavallıların ve acizlerin hamisi olduğu gibi, mütefekkirlerin de rehberi ve sultanıdır. Tefekkür kadar kıymetli, faydalı ve bereketli bir nimet ve bir ibadet yoktur. Zira, amellerin en makbulü ve en efdali tefekkürdür. Tefekkür aklın nuru, kalbin cilası ve ruhun neşesidir. Mütefekkir bir zat, tefekkürü ile kurbiyet-i ilâhiyeye mazhar olur. Tefekkür eden kişi Allah’ı çok zikreder, O’nu sever, O’nu sevdirir ve O’ndan korkar. Zikir tefekkürün lazımı ve

Allah’ın emridir: Bir ayette şöyle buyrulur:

> **“Ey iman edenler! Allah'ı çokça zikredin (anın.)”**2

Başka bir ayette şöyle buyrulmaktadır:

> **“O hâlde beni zikredin, ben de sizi zikredeyim (anayım.) Bana şükredin de nankörlük etmeyin.”**3

Allah’ı anmaktan ve O’nun tarafından anılmaktan daha büyük bir şeref ve izzet olur mu? Düşünen ve tefekkür eden bir kişi bütün kâinatın baştanbaşa bir zikirhane olduğunu anlar.

Bediüzzaman Hazretleri; *“Sâni’in vücûd ve vahdetine en vâzıh delil nedir?”* sorusuna şu harika cevabı verir:

> **“En parlak bürhanı Muhammed’dir (a.s.m).”**

Evet, Peygamber Efendimize (s.a.v) risâlet vazifesi tevdi edilmezden evvel de bütün kâinat güneşler, yıldızlar, denizler ve ağaçlar Allah’ın varlığına ve birliğine birer ayna ve delil idiler. Ancak o insanlar bunların Allah’ın varlığına delil olduğunu anlayamadılar ve o eserlerin ne mana ifade ettiklerini okuyamadılar. Anlamak ve okumak bir yana kendileri gibi mahluk olan güneşe, ateşe, nehire, yıldızlara, sığıra ve kendi elleri ile yaptıkları putlara taparak dalalete saptılar.

Hz. Peygamber (s.a.v) kâinat kitabının “**Ayet-el Kürsisidir.”** Kur’an’da bir âyet-el kürsi olduğu gibi, kâinatın ayet-el kürsisi de Hz. Muhammed’dir. Ayet-el Kürsi baştan sona kadar Allah’ı tanıttığı gibi, Allah Resûlü de hayatı boyunca insanlara “Kur’an-ı Kerim vasıtasıyla Allah’ı tanıtmış, kâinat kitabının ve ondaki hadisatın nasıl okunacağını öğretmiştir.” Böylece kâinat ve kâinatta olan bütün mahlukat ile insanlara Allah’ı tanıtmış ve anlatmıştır.

Kur’an’ın ilk nazil olan ayeti **“ikra”** yani “oku” ayetidir. Okumaktan maksat ise insanın başta kendisini, sonra kâinattaki esmâ-i ilahiyyeyi okuması ve bunların Allah’ın harika eserleri olduğunu idrâk etmesidir.

Cenab’ı Hak’ın varlığını, birliğini, sıfat ve esmâ-i İlahiyeyi iki kitap şerh ve izah eder:

Biri Allah’ın Kelâm sıfatından gelen Kur’an-ı Kerim, diğeri ise O’nun kudret ve irade sıfatıyla yaratılan şu kâinat kitabı.

Kur’an-ı Kerim ve diğer semavî kitaplar, kâinat kitabının birer şerhi ve izahıdırlar. Kur’an-ı Kerim azamet ve kudret-i ilâhiyeyi ne kadar açık bir şekilde izah ediyorsa, kâinat kitabı da o derece kat’i ve parlak bir surette Cenâb-ı Hakk’ın varlığını ve birliğini göstermektedir. Kuran’da yazılı olan **“Vehüve alâkülli şeyin kâdir.”** mührü bütün kainatta, bir yumurtada ve bir çiçekte de yazılıdır. Zira, **“her şeye kadir olamayan bir yumurtayı, bir meyveyi ve bir çiçeği yaratamaz. Geceyi götürüp gündüzü getiremez, mevsimleri tebdil edemez.”**

Evet, bu kâinat, insan aklının önüne serilmiş sonsuz hikmet ve tılsımlarla dolu İlâhi bir kitap ve Rabbanî bir sergidir. Koca zemin yüzünde yazılan ve her bahar sahifesinde teşhir edilen san'at-ı İlâhiyyeyi ve binlerce mucizeli ve hikmetli eserleri, onlarda parlayan tevhid sikkelerini ve acip ve garip sanat hârikalarını okuyan bir insan, her bir mevcudatta Cenab-ı Hakk’ın varlığına, birliğine, kudretine ve eşsiz şefkat ve merhametine deliller ve işaretler bulunduğunu idrak eder ve böylece mârifetullahın nihayetsiz ufuklarında kanat açıp uçabilir.

Evet, kâinatta olan mahlukatın nevileri hesaba gelmeyecek kadar çoktur. **“Allah’a giden yollar mahlukatın nefesleri adedincedir.”** Ancak bu yollar içinde en sağlam ve en yakını tefekkürdür. Bütün mahlukat, Zat-ı Zülcelalin varlığını ve birliğini, sonsuz kudretini ve nihayetsiz fiilerini gösteren ayrı ayrı deliller ve ayinedirler. Bu afaki ve enfüsi deliller Hz. Peygamberin vesilesi ile okundu, onlardaki ulvî ve dakik sırlar O’nun ile anlaşıldı.

Şahikası semaya yükselmiş olan ulu dağlar, letafetli bağlar, renk renk çiçekli bahçeler ziynetli ovalar ve hayret verici deryalar lisan-ı halleriyle Hâkim-i Kibriya’nın varlığını ve birliğini ilan etmektedirler.

Evet, semavattaki güneşlerin, ayların ve kimi parlak, kimi mat, bazısı sabit, bazısı seyyar olan milyarlarca yıldızların ezelî bir nizam ve âli bir intizam içinde hareket etmeleri Cenâb-ı Hak’ın varlığına, birliğine ve sonsuz kudretine güneş gibi delildirler. Kâinat ve içindeki her mevcut hatta her bir yaprak ve her bir çiçek düşünen, okuyan ve tefekkür edenler için büyük bir kitaptır. Bütün kâinatta görünen nizam ve intizam Allah’ın Ehad ve Samed olduğuna ve O’nun misilden, nezirden, şerikten ve noksan sıfatlardan münezzeh ve müberra ve kemal sıfatlarla muttasıf olduğuna en büyük bir delildir.

Semavat ve arzda görünen bu mükemmel nizamı tefekkür eden insan, ezelî ve ebedî bir Vacib-ül vücudun varlığını ve birliğini müşahade eder ve bütün mahlukatın tazim, sena ve tahiyyatlarının O Zat’ı Zülcelal’e layık ve mahsus olduğunun şuuruna varır.

Dipnotlar:

1 *Ali İmran, 3/190.*

2 *Ahzap Suresi 33/41.*

3 *Bakara Suresi 2/152*

Hz.Peygaber'in Sünnetine Tabi Olmanın Ehemmiyeti ve Hikmeti

İnsan, evvelâ Allah'ı sevmelidir. Çünkü, sevgiye sebep olan her kemâl ve her cemâl O'ndadır. Şu kâinatta çiçeğinden baharına, dağından bağına, nehirinden deryasına ve zemininden semâsına kadar sevdiğimiz, takdir ve tahsin ettiğimiz her şey Cenâb-ı Hakk'ın isimlerinin ve sıfatlarının güzelliğinin âyineleridir. Bu bakımdan Cenâb-ı Hak, kendi ayinelerini, hususan en mükemmel ayine olan Hz. Peygamber'i sevmektedir. Ezelden ebede bütün nimet ve ihsanlar, lütuf ve ikramlar O'nun hazinesinden gelmekte, O'nun kereminden akmaktadır. Faraza bu nimetler ve ikramlar olmasa bile yine Cenâb-ı Hak sevilmelidir. Çünkü **Allah,**

> **"sebebsiz ve bizzât mahbub olan kemal-i mutlak sahibi, Zât-ı Zülkemal ve Zülcemal"** 1 dir.

Allah'ın sevgisine mazhar olmaktan daha büyük bir saadet, şeref, izzet ve sürur düşünülemez. O'nun muhabbeti, fani ve geçici olan dünyanın birkaç günlük zevkiyle mukayese edilmez.

Allah tarafından insanın kalbine yerleştirilen nihayetsiz muhabbet, nihayetsiz cemal ve kemal sahibi olan Cenâb-ı Hakk'a mahsustur.

Dipnotlar:

1 *Şualar.*

Peki İnsan Cenâb-ı Hakk'ı Nasıl Sevecektir?

> **"Ey Resulüm, de ki: Ey insanlar! Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah Ğafûrdur, Rahîmdir."** 1

Bu ayetten de açıkça anlaşıldığı gibi, Allah'ı sevmenin yolu ve şartı Resûl-i Ekrem'i(s.a.v) sevmek ve O'nun sünnet-i seniyyesine tabi olmaktır.

> "*Eğer Allah'a muhabbetiniz varsa, Habibullah'a ittiba edilecek. İttiba edilmezse, netice veriyor ki: Allah'a muhabbetiniz yoktur.*" *Muhabbetullah varsa, netice verir ki: Habibullah'ın Sünnet-i Seniyesine ittibaı intac eder.*"

Allah'ı sevmenin yolu Hazret-i Peygamber'e (s.a.v) tabi olmaktan geçer. Nitekim bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **"Evet, Cenab-ı Hakk'a iman eden, elbette ona itaat edecek. Ve itaat yolları içinde en makbulü ve en müstakimi ve en kısası, bilâ-şübhe Habibullah'ın gösterdiği ve takib ettiği yoldur."**2

Şu halde, marifetullaha, muhabbetullaha ve manevî feyizlere nail olmak isteyen kişi, O'nun sünnet-i seniyyesini rehber ittihaz etmeli, sünnetin usul ve adabına hassasiyetle uymalıdır. Zira,

> **"ittiba-i sünnet-i Ahmedîye (s.a.v) en büyük bir maksad-ı insanî ve en mühim bir vazife-i beşeriyedir."**3

Muhabbet, insanın sevdiği bir şeye meyletmesidir. Seven kişi sevdiği zatın rızasına ve muhabbetine vesile olacak işleri yapmalıdır. Hz. Peygamber (s.a.v), Hz. Âdem'den başlayıp en kâmil seviyesine ulaşan bir dinin en son mübelliği, bütün peygamberlerin sultanı, bütün evliyaların seyyidi ve bütün insanlığın rehberidir. O,

Allah sevgisinin kapısıdır. O’nu seven Allah’ı sever. O’nun ahlâkına bürünmeden, O’na tabi olmadan kurbiyet-i İlahiyeye ulaşılamaz.

Çünkü itaat yolları içinde en makbul ve en doğrusu onun gösterdiği yoldur. Ona itaat etmek insana yakışan bir vazifedir. Ona itaat etmeyenler fert olsun, cemaat olsun dünya ve ahiret saadetine varamazlar. Çünkü beşeriyet zulüm ve dalalet çukurundan ancak O’nun getirdiği hidayet nuruyla, yine O’nun sa’y ve gayretiyle kurtulabildi. Putperestliği, batıl itikatları ve hurafeleri kökünden söküp atan O oldu. İnsanlık alemine Cenâb-ı Hakk’ı hakkıyla O tanıttı, kalplere ve gönüllere O sevdirdi. Dünya ve ahirete ait saadet kapılarını O açtı. Getirdiği ulvi hakikatler ve ali prensiplerle insanlık alemini ilim, marifet, adalet ve fazilet ışıklarıyla O ziyalandırdı; onları sürur ve saadete gark etti. Bu sayede bir çok muazzam medeniyetler kuruldu. Az bir zaman içinde, getirdiği prensiplerle, insanların hem kalplerinde ve ruhlarında, hem de toplum hayatlarında harikulade bir inkılap yaptı. İnsanlar arasında düşmanlık ve nefrete bedel muhabbet ve kardeşliği tesis etmeye muvaffak oldu. Alemin yaratılışındaki sırları çözdü. Bu bakımdan O’nu (s.a.v) her şeyden, hatta canımızdan da çok sevmek imanın kemalinden olduğu gibi, akıl ve vicdanın da gereğidir.

Sırat-ı müstakim, Resûl-i Ekrem’in (s.a.v) gösterdiği, teşvik ettiği ve yaşadığı nurlu yoldur. İslâm’dan başka hak din, Kur’an’daki ulvî hakikatlerden daha yüksek bir hakikat ve Hz. Peygamber’den (s.a.v) daha mükemmel bir rehber yoktur. Bütün çiçek ve ağaçların yetişmeleri ve inkişaf etmeleri için nasıl güneşe ihtiyaç varsa, kalp ve gönüllerin nurlanması ve akılların irşadı için de hidayet güneşi olan Zat-ı Muhammediyeye (s.a.v) ihtiyaç vardır. Öyle ise böyle bir rehberin, bütün meziyetleri ve güzel ahlâkı bütün ihtişamıyla anlatılmalı ve elden geldikçe hayata tatbik edilmelidir. Aksi halde O’nun feyzinden ve bereketinden istifade edemez, huzur ve saadete eremeyiz. Kâinatın Fahr-i Ebedîsi, diğer peygamberlerin geleceğini müjdelediği mukaddes tevhid bayrağının asıl sahibidir. Huzur, saadet ve ebedî kurtuluş ancak O’nun sünnetine uymakla mümkündür.

Bediüzzaman Hazretleri bir çok risalesinde sünnet-i seniyyenin ehemmiyetini çok güzel bir şekilde izah etmiştir. Bunlardan bir kaçını taktim etmek istiyorum:

> “*Muhabbetullah, ittiba-ı Sünnet-i Muhammediye Aleyhissalâtü Vesselâm*'*ı istilzam eder. Çünkü Allah*'*ı sevmek, onun marziyatını yapmaktır. Marziyatı ise, en mükemmel bir surette Zât-ı Muhammediyede (A.S.M.) tezahür ediyor. Zât-ı Ahmediyeye (A.S.M.) harekât ve ef'alde benzemek, iki cihetledir:*"
>
> "***Birisi:*** *Cenâb-ı Hakk*'*ı sevmek cihetinde emrine itaat ve marziyatı dairesinde hareket etmek, o ittibaı iktiza ediyor. Çünki bu işde en mükemmel imam, Zât-ı Muhammediyedir (A.S.M.).*"
>
> "***İkincisi:*** *Madem Zât-ı Ahmediye (A.S.M.), insanlara olan hadsiz ihsanat-ı İlahiyenin en mühim bir vesilesidir. Elbette Cenâb-ı Hak hesabına, hadsiz bir muhabbete lâyıktır. İnsan, sevdiği zâta eğer benzemek kabil ise, fıtraten*

*benzemek ister. İşte Habibullah'ı sevenlerin, sünnet-i seniyesine ittiba ile ona benzemeye çalışmaları, kat'iyyen iktiza eder."*4

"Velayet yolları içinde en güzeli, en müstakimi, en parlağı, en zengini; *Sünnet-i Seniyeye ittiba*'dır. Yani: A'mal ve harekâtında Sünnet-i Seniyeyi düşünüp ona tabi olmak ve taklid etmek ve muamelât ve ef'alinde ahkâm-ı şer'iyeyi düşünüp rehber ittihaz etmektir. İşte bu ittiba ve iktida vasıtasıyla, âdi ahvali ve örfî muameleleri ve fıtrî hareketleri ibadet şekline girmekle beraber; herbir ameli, sünneti ve şer'i o ittiba' noktasında düşündürmekle, bir tahattur-u hükm-ü şer'î veriyor. O tahattur ise, sahib-i şeriatı düşündürüyor. O düşünmek ise, Cenâb-ı Hakk'ı hatıra getiriyor. O hatıra, bir nevi huzur veriyor. O halde mütemadiyen ömür dakikaları, huzur içinde bir ibadet hükmüne getirilebilir. İşte bu cadde-i kübra, velayet-i kübra olan ehl-i veraset-i nübüvvet olan sahabe ve selef-i sâlihînin caddesidir."5

"Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Sünnet-i Seniyesinin menbaı üçtür: Akvali, ef'ali, ahvalidir. *Bu üç kısım dahi, üç kısımdır:* ***Feraiz, nevafil, âdât-ı hasene****sidir. Farz ve vâcib kısmında ittibaa mecburiyet var; terkinde, azab ve ikab vardır. Herkes ona ittibaa mükelleftir. Nevafil kısmında, emr-i istihbabî ile yine ehl-i iman mükelleftir. Fakat, terkinde azab ve ikab yoktur. Fiilinde ve ittibaında azîm sevablar var ve tağyir ve tebdili bid'a ve dalalettir ve büyük hatadır. Âdât-ı seniyesi ve harekât-ı müstahsenesi ise hikmeten, maslahaten, hayat-ı şahsiye ve nev'iye ve içtimaiye itibariyle onu taklid ve ittiba etmek, gayet müstahsendir. Çünki herbir hareket-i âdiyesinde, çok menfaat-ı hayatiye bulunduğu gibi, mutabaat etmekle o âdâb ve âdetler, ibadet hükmüne geçer.*"

"*Evet madem dost ve düşmanın ittifakıyla, Zât-ı Ahmediye (A.S.M.) mehasin-i ahlâkın en yüksek mertebelerine mazhardır. Ve madem bil'ittifak nev-i beşer içinde en meşhur ve mümtaz bir şahsiyettir. Ve madem binler mu'cizatın delaletiyle ve teşkil ettiği âlem-i İslâmiyetin ve kemalâtının şehadetiyle ve mübelliğ ve tercüman olduğu Kur'an-ı Hakîm'in hakaikının tasdikiyle, en mükemmel bir insan-ı kâmil ve bir mürşid-i ekmeldir. Ve madem semere-i ittibaıyla milyonlar ehl-i kemal, meratib-i kemalâtta terakki edip saadet-i dâreyne vâsıl olmuşlardır. Elbette o zâtın sünneti, harekâtı, iktida edilecek en güzel nümunelerdir ve takib edilecek en sağlam rehberlerdir ve düstur ittihaz edilecek en muhkem kanunlardır. Bahtiyar*

odur ki, bu ittiba-ı Sünnette hissesi ziyade ola. Sünnete ittiba etmeyen, tenbellik eder ise, hasaret-i azîme; ehemmiyetsiz görür ise, cinayet-i azîme; tekzibini işmam eden tenkid ise, dalalet-i azîmedir." 6

"Arkadaş! Vesvese ve evham zulmetleri içinde yürürken, Resul-i Ekrem'in (A.S.M.) sünnetleri birer yıldız, birer lâmba vazifesini gördüklerini gördüm. Herbir sünnet veya bir hadd-i şer'î, zulmetli dalalet yollarında güneş gibi parlıyor. O yollarda insan, zerre-miskal o sünnetlerden inhiraf ve udûl ederse; şeytanlara mel'ab, evhama merkeb, ehval ve korkulara ma'rez ve dağlar kadar ağır yüklere matiyye olacaktır."

"Ve keza o sünnetleri, sanki semadan tedelli ve tenezzül eden ipler gibi gördüm ki, onlara temessük eden yükselir, saadetlere nâil olur. Muhalefet edip de akla dayananlar ise, uzun bir minare ile semaya çıkmak hamakatında bulunan Firavun gibi bir firavun olur..."7

Evet, Hz. Peygamber (s.a.v), sadece din ve ahlâkın teorik kısmını tebliğ ve hükme bağlamakla kalmamış, fiil ve hareketleriyle de bu hakikatleri uygulamalı olarak ders vermiştir. Onun için Hz. Muhammed'in hayatının her anında insanlık alemi için her açıdan nice örnekler vardır. Nitekim bir ayette şöyle buyrulur:

"Andolsun ki, Resulullah'da sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnek vardır."8

Ayette zikredilen **"üsve"** kelimesi uyulacak ve arkasından gidilecek örnek ve *nümûne-i imtisal* demektir. Bu bakımdan O, her hususta bütün insanlık alemi için en güzel bir modeldir ve en büyük bir rehberdir. O'na uyan dünyevî ve uhrevî saadete nail olur. Zira Hz. Muhammed (s.a.v); ***"bir bürhân-ı Hak, bir sirâc-ı hakikat, bir şems-i hidâyet, bir vesile-i saadet"*** tir.

Eğer insanın kalbi muhabbetullah ve muhabbet-i Resulullah ile dolmazsa kâmil imanı elde etmiş olamaz.

Hazret-i Peygamber (s.a.v), bir gün, Hz. Ömer'e (r.a),

“Ya Ömer beni ne kadar seviyorsun?” diye sordu. Hz Ömer (r.a):

“Ya Resûllallah nefsimden sonra en çok seni seviyorum.” diye cevap verince; Peygamber Efendimiz (s.a.v)

“Sizden herhangi biriniz beni nefsinden ve ailesinden çok sevmedikçe kâmil iman etmiş olamaz.”

buyurdular. Bunun üzerine Hz. Ömer (r.a)

“Ya Resûlallah seni, anamdan, babamdan, aile efradımdan ve canımdan çok seviyorum.” dedi. Peygamber Efendimiz de (s.a.v):

“Ya Ömer! İşte şimdi imanın kemâle erdi.” diye buyurdular.

Hz. Peygamber’e uymadan, O’nu sevmeden Allah’a vasıl olmak mümkün değildir. Allah’ı bulmanın ve rızasına nail olmanın **yolu ve çaresi,**

“Rahmetin en parlak bir misâli ve mümessili ve o rahmetin en beliğ bir lisânı ve dellâlı olan ve Rahmeten li’l-âlemîn ünvânıyla Kur’ân’da tesmiye edilen Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın sünnetidir ve tebâiyetidir.”[9]

Dipnotlar:

1 *Al-i İmran suresi, 3/31.*
2 *Lem’alar.*
3 *Lem’alar.*
4 *Lem’alar.*
5 *Mektubat.*
6 *Lem’alar.*
7 *Mesnevi-î Nuriye.*
8 *Ahzap Suresi, 33/21.*
9 *Sözler.*

Kur'an'ın Anlaşılması Hz. Peygamberle (s.a.v) Mümkündür

Hz. Peygamber'e uymadan Kur'an anlaşılmaz. Meselâ; Kur'an'da namaz emredilmiştir, ama hangi vakitlerde, kaç rekat ve nasıl kılınacağı bildirilmemiştir. Zira Kur'an bir ilmihal kitabı değildir. Namaz gibi diğer bütün emir ve yasakları da tatbik edip anlatan Resûl-i Ekrem'dir. Evet, insan, Hâlik-ı Hakîm'in şu kâinat kitabında kudret kalemiyle yazdığı âyât-ı tekviniyesinden, kendi aklı ile çok cüz'i şeyler anlayabildiği gibi, Kur'ân-ı Kerîm'i sadece okumakla veya âyetlerinin sadece meallerine nazar etmekle de çok az şey anlayabilir.Madem ki bir insan Kur'an'a tabi olmak istiyor, öyle ise Resûl-i Ekrem'e uymalıdır. Bunu emreden Cenâb-ı HakK'tır. Bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **"…Peygamber size her ne (emir) verdiyse onu tutun. Size neyi yasakladıysa, ondan sakının ve Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı şiddetlidir."**1

Diğer bir ayette de şöyle buyrulur:

> **"Kim peygambere itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur. Kim de yüz çevirirse, biz seni onlara bekçi olarak göndermedik."**2

Bu bakımdan iki cihan güneşi olan Hz. Peygamber'in her emri yerine getirilmeli, her hareketi benimsenip hayata geçirilmeli ve O hidayet rehberi her hususta örnek alınmalıdır. Çünkü, O (s.av) bütün insanlık alemi için, *"Üstad-ı Mutlak, Muktedâ-yı Küll, Rehber-i Ekmel, Şems-i Hidayet"* olarak gönderilmiştir.

Kâinat kitabını muhtelif yönleriyle bizlere ders veren mütefennin kimseler ve keşşâf zatlar olduğu gibi elbette ki, Kur'ân-ı Kerîm'i de bizlere ders verecek başta Hz. Peygamber (s.a.v) olmak üzere âlimler ve müçtehidler olacaktır.

Âmi bir insan, güneşi bir elma kadar zannederken, bir kozmoğrafyacı âlim, o güneşin bu dünyadan bir milyon üç yüz bin kat büyük olduğunu görebilmektedir.

Yine, okuma yazma bilmeyen bir adam, kanı, kırmızı bir su olarak görürken, bir doktor o kan içindeki milyarlarca alyuvar ve akyuvara nazar edebilmektedir.

Bir insan, bir nehre baktığında sudan başka bir şey göremezken, bir elektrik mühendisi o nehrin arkasında şelâleleri ve elektrik cereyanını görebilmektedir.

Kimya ilminden habersiz olan bir kişi bir bitkinin yüzüne suretâ bakarken, o fende terakki etmiş bir zât, nebatatta gizli olan birçok hazineleri ortaya çıkarmakta ve bir eczacı ise onlardan ilâç yapmaktadır.

Şimdi, bir adam eczaneden ilâç almayıp, "madem ki bütün ilâçlar çeşitli bitkilerden yapılıyor; o halde bu ilâçları bir eczacıya başvurup almak yerine bunların menbaından kendim elde edeceğim" diyerek, dağlara çıkıp ot toplasa ne derece divanelik etmiş olur; kıyas ediniz.

İşte, Kur'ân-ı Kerîm'in her bir âyetinde, kelimesinde hatta her bir harfinde ne derece azametli nurlar, ne gibi eczalar ve nasıl ince mânâlar bulunduğunu ve her bir âyetin ne kadar azîm ve büyük olduğunu anlayabilmemiz için de elbette ki, onun birinci muhatabı, en büyük müfessiri ve mütehassısı olan Hz. Peygamber'e ve O'nun yolundan giden mürşit, müceddid ve alimlere ihtiyaç vardır. Aksi halde, ne kadar sathî nazarlı kalacağımız ve ne derece cahil olacağımız yukarıdaki misâllerden anlaşılmaktadır.

Bütün hareketleri, oturup kalkması, söz söylemesi, yiyip içmesi, uyuması, tebessümü hasılı hayatının bütün detayları en ince ayrıntısına kadar kayıt altına alınan yegane insan Hz. Muhammed'dir.(s.a.v) O'nun hiçbir şeyi eskimez, O'ndan asla bezilmez. Fahr-i Alem, hiçbir zaman sönmeyen ve daima tazeliğini muhafaza eden bir nurdur ve bir güneştir; akıl ve idrakin almadığı sır hazinesinin anahtarıdır. Hz. Peygamberin ahlâkının güzelliği her işinde bir denge üzerinde bulunması ve her hareketinin istikamet üzere olmasından dolayıdır. Bütün hareketleri itidal üzere olup, hayatı boyunca kendisinden hikmetsiz bir hareket zuhur etmemiştir. Resûlullah Efendimiz'in her hareketinde, her işinde, her tavrında, bütün sözlerinde ve hattâ sükûtunda nice hikmetler ve alınacak bir çok dersler ve ibretler vardır.**Zira O,**

> **"bir misâl-i muhabbet, bir timsal-i rahmet, bir şeref-i insâniyet, en nuranî bir semere-i şecere-i hilkat"tir. Ne mutlu o kimseye ki, Sünnet-i Seniyeye ittibaından hissesi ziyade ola. Veyl o kimseye ki, Sünnet-i Seniyeyi takdir etmeyip, bid'alara giriyor."**3

Dipnotlar:

1 *Haşir Suresi 59/7.*
2 *Nisa Suresi 4/80.*
3 *Mesnevi-î Nuriye.*

İnsanın İstikametle Yaşaması ve Düşünmesi Sünnet-i Seniyyeye Uymakla Olur

Gül ağacının gülleri dostlar için, dikenleri ise düşmanlar içindir. Gül, bu mânada gül ağacının lûtfu, diken ise gazabı gibidir. Veya gül o ağacın cemâli, diken ise celâli mesabesindedir.

İnsan, Cenâb-ı Hakk'ın kendisine ihsan ettiği cihâzat ve hissiyatını o gül ağacı gibi istimal etmelidir. Ondaki adâvet, kin, haset, gurur, hırs ve gazap gibi his ve kuvveleri yerinde istimal ettiği takdirde, yani onları düşmanlara karşı kullanması halinde, onlarda gülün dikenleri gibi fayda görürler. Onları kendi kardeşlerine karşı kullanması büyük zararlara yol açacağı gibi; muhabbet, uhuvvet, lûtuf ve tevazu gibi ulvi çiçekleri de dostlar yerine düşmanlara takdim ettiği için, o çiçekleri dikenlere çevirmiş olur.

İşte bütün mes'elemiz, güller ve dikenler arasındaki muvazeneyi muhafaza edebilmek ve her birini kendi yerinde kullanabilmektir.

Her müminin ve her münevver insanın en mühim vazifelerinden biri, Hz. Peygamber'in hayatını en ince ayrıntılarına kadar öğrenmesi ve hayatına tatbik etmesidir. Bunu yapmak, O'na ümmet olmanın ve O'nu sevmenin gereğidir. İslâm Tarihinin Asr-ı Saadet devri, bütün tarihi devrelerin en nuranîsi, en mühimmi ve en bereketlisidir. Bu devir, mukaddes dinimiz İslâm'ın tesisi, yayılması ve kalplere yerleşmesi için, Resûl-i Ekrem'in ve sahabelerin cansiperane nasıl mücadele verdiklerini; bu uğurda dayanılmaz eza ve cefalara nasıl sabır ve tahammül gösterdiklerini ve İslâmiyet'i kısa bir zamanda dünyanın başına nasıl geçirdiklerini gözler önüne sermektedir.

Her hususta olduğu gibi bu noktada da rehberimiz Hz. Peygamber (s.a.v)'dir. O Zat (s.a.v) cemâliyle **Sıddîklar, Ömerler, Osmanlar, Haydarlar** ve binlerce sahabe yetiştirdiği gibi, celâliyle de onları münkirlerin şerrinden muhafaza etmiştir.

Her insan sadece kendi aklının kabul ettiği veya kendi vicdanının tatmin olduğu şeyi ölçü olarak kabul ettiği takdirde nizam bozulur, her yerde ve her şeyde karışıklık başlar. Meselâ, bütün saatlerin bir merkeze göre ayarlandığı ve o merkeze nazaran ileri giden veya geri kalan, yani ifrat ve tefrite düşen saatin yanlış yolda olduğundan bahsedildiği malûmunuzdur. Eğer herkes kendi saatini kendi aklınca ayarlarsa bir aile içinde dahi karışıklık çıkacak ve nizam bozulacaktır.

Yine bilindiği gibi, uzunluk ölçüsü olarak "metre" kabul edilmiştir. Bu ölçü herkesçe kabul edildiği için bir mağazacıdan iki metre kumaş istediğinizde size metrenin ne olduğunu sormaz ve istediğiniz kumaşı derhal keser. Herkesin kafasında ayrı bir

metre olsa, o takdirde elinize aldığınız uzunca bir sırığı mağazacıya uzatıp, *“Bana bununla iki metre kumaş ver.”* dediğinizde, kumaş almak yerine mağazacıdan azar işiteceğiniz muhakkaktır. İstediğiniz kumaşı mağazacının küçük bir çubukla ölçmeye kalkması halinde ise siz itirazda buluncak ve kendisine mudahale edeceksiniz.

İşte Cenâb-ı Hak, Peygamber-i Zîşân’ı (s.a.v) bütün insanlara her cihetle bir rehber ve imam olarak göndermiştir. Bir mü’min her hâlinde, her sözünde ve her işinde kendisini O’na göre ölçecek ve O’na (ölçüye) uyduğu nispette kıymet kazanacaktır.

Kendisini bu tarzda ölçmek yerine, kendi ölçüleri ile hareket edenlerin hem bu dünyada hem de alem-i ahirette perişan olacakları muhakkaktır.

Mürşid-i Ekber'in (S.A.V.) Kısa Bir Zamanda Yaptığı Mühim İnkılaplar

Habib-i Kibriya'ın bütün hayatı mücessem bir ahlâk-ı hasene olduğu gibi, irşadı da emsalsizdir. Bütün insanlığı saadet ve selamete götürecek yegane mürşit ve müceddid O'dur. Nitekim, en büyük bir mürşid-i kâmil olan Resûl-i Ekrem (s.a.v), asırlardan beri gönüllerde kök salan batıl itikatları ortadan kaldırmış, bütün hükümleri hikmete uygun olan Kur'an-ı Hakîm vasıtasıyla insanları saadet-i dareyne kavuşturmuş ve kıyamete kadar değiştirilmeyecek bir din tesis etmiştir. Ceziret'ül Arap'tan tulu eden bu İslâm güneşi, Arabistan hudutlarını aşarak Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarına kadar bütün müştak vicdanları ziyasıyla tenvir etmiş ve imana susamış gönüller onu ezelî bir maşuka gibi kabul etmişler, kuvvetli ve kopmaz bir rabıta ile bu dine can u gönülden sarılmışlardır.

Fahr-i Âlem'in tesis ettiği İslâm dini, ruhları cezb, kalpleri ve akılları teshir etmiştir. İnsan fıtratının aradığı bu din, ihtiva ettiği yüksek hakikat ve ulvî akidesiyle vicdanlara hükmetmiş, dünya ve âhiret hayatının saadet ve huzuruna vesile olmuştur. Zira O, kâinatın sırlarını, insanın yaratılış gayesini ve vazifesini ve Cenâb-ı Hakk'ın esma ve sıfatlarını kemal-i hakkaniyetle beyan etmiştir.

Maddî ve manevî terakki zembereği İslâm'dır. İslâm, her zaman çalışmayı ve terakki etmeyi emreder.

"İki günü eşit olan ziyandadır."

hadis-i şerifi bu hakikatı ifade eder. Bu bakımdan bütün insanlığın saadet ve selametini temin edecek, onları rabt ve zapt altına alacak yegâne din İslâm'dır.

Cenâb-ı Hak, Hz. Peygamber vasıtasıyla onun sahabelerine öyle bir iman bahşetti ki, tevhid inancını kabul edip İslâm ile şereflenen o insanlar, büyük bir şevk ve aşk ile hayatları pahasına İslâm dinini cihanın dört bir yanına yaydılar. Böylece iman ve irfandan, fazilet ve güzel ahlâktan mahrum olan nice insanları irşad ederek bütün dünyayı tenvir edip onlara üstad oldular. Burada dikkat edilmesi gereken ve akılları hayrette bırakan en önemli nokta şudur ki, bütün bunları, Hz. Peygamber (s.a.v) yirmi üç sene gibi kısa zamanda başarmıştır. Bu da Hz. Peygamberin irşad sahasındaki büyüklüğünün ve eşsiz olduğunun en büyük bir delilidir.

Evet, lisanında kavl-i leyyin, kalbinde şefkat ve merhamet tecelli eden Peygamber Efendimiz (s.a.v) o şirk, cehalet ve zulüm asrındaki insanları etrafında bir pervane

gibi döndürerek onlara, ***“mahbub-u kulûb, muallim-i ukûl, mürebbi-i nüfus, sultan-ı ervah oldu.”*** 1 Daha dün O’na düşman olanlar, O’nu öldürmeye çalışanlar, O’nun uğrunda savaşmaya ve hayatlarını seve seve feda etmeğe başladılar.

O’nun irşadıyla asr-ı saadette yüz yirmi dört bin kişi irşad olup, sahabe makamına yükseldikleri gibi, ondan sonra da on beş asırdan beri nice müçtehitler, sayısız mürşitler ve milyonlarca evliyalar yetişmiştir. Ayrıca bundan önce olduğu gibi kıyamete kadar da gelecek bütün Müslümanlar da O’nun irşadıyla iman nimetine kavuşarak, takva, amel-i salih ve istikamet üzere yaşamaya devam edeceklerdir.

O’nun en büyük irşadı, insanlara **Cenâb-ı Hakk’ı** tanıtmak, O’nun razı olduğu hakikatleri ders vermek ve ebed yolcusu olan insanların ebedî saadete kavuşmalarını sağlamak olmuştur.

Şunu da ifade eldim ki, bütün peygamberler, tebliğ ve nasihat görevlerini rıfk ve mülayemetle ve yumuşak bir dille yapmışlardır. Her meselede olduğu gibi tebliğ ve irşatta da en büyük örnek Resûl-i Kibriya (s.a.v) dir. **Hz. Peygamber (s.a.v) tebliğinde rıfk ve mülayemet içinde olduğundan dolayı,** kısa bir zamanda yüz yirmi dört bin kişinin hidayetine vesile olmuş ve onları sahabe derecesine çıkarmıştır.

Hz. Peygamber’in yumuşak huylu olduğu bir ayette şöyle haber verilir:

> **“Şimdi, Allah-u Teâlâ’dan bir rahmet sebebiyledir ki, onlara yumuşak davrandın. Eğer sen kaba, öfkeli, katı yürekli olsaydın, elbette etrafından dağılırlardı. Artık onları affet, onlar için istiğfarda bulun ve onlar ile iş hususunda müşavere et.”**2

Bu ayet, yumuşak huylu olmayı ve mülayemetle hareket etmeyi emreder. Çünkü kavl-i leyyin ile söz söylemek vucub derecesinde zaruridir.

Kavl-i leyyin, sözü yumuşak söylemek, muhatabı rencide etmeden tatlı bir dille maksadını anlatmaktır. Kavl-i leyyin, insanın kemalatına vesile olan ulvî bir meziyettir. Binaenaleyh bir kişinin davasında muvaffak olması, onun kavl-i leyyin sahibi olmasına bağlıdır. Kavl-i leyyin güzel bir meziyet olduğu gibi, büyük bir kuvvete de maliktir. Evet, lisanında rıfk ve mülayemet, kalb-i seliminde rahmet ve şefkat olduğu içindir ki, insanlar O’nun etrafında aşk ve şevk ile pervane gibi dönüp durdular, hatta canlarını bile feda ettiler.

Bu bakımdan İslâm’ın ulvî hakikatlerini tebliğ eden nasihlerin dikkat etmesi gereken en önemli husus, Hz. Peygamber’i örnek alarak, sert ve kırıcı ifadelerden sakınmaları ve sözü yumuşak bir şekilde söylemeleridir. Çünkü yumuşaklıkta olan

kuvvet, sertlikte yoktur. Hilim, nezaket ve hüsn-ü beyan en büyük bir eser-i irfandır. Cebir, şiddet ve kuvvetle izale edilemeyecek nice müşkilatlar, çoğu zaman rıfk, mülayemet, edep ve nezaketle halledilebilir. Bazen rıfk ve mülayemetle söylenen güzel ve kıymetli bir söz veya bir hakikat muhatapta büyük bir tesir bırakır, onun kalbini fethedip irşadına, hidayetine ve ebedî hayatı kazanmasına vesile olur. Nice insanlar, söylenen güzel bir sözün tesiri ile gayrete gelir; vatanı, bayrağı ve milleti uğruna en aziz ve en mukaddes olan hayatını feda ederler.

Cenâb-ı Hakk'ın, küfür ve inatla haddini tecavüz eden Firavun'a gönderdiği Hazret-i Musa (a.s.) ve Hazret-i Harun (a.s)'a

> **"Ona tatlı ve yumuşak bir tarzda hitab edin. Olur ki, aklını başına alır, yahut hiç değilse biraz çekinir."**3

buyurması, hak dine davet ve kavl-i leyini talim için en güzel bir misaldir.

Kelâmın nezaketle ve yumuşaklıkla ifade edilmesi ilim ve hikmetin gereğidir. Söz, dokunmuş bir kumaş gibidir. Sözün kadri ve kıymeti, söylenen malumat ve marifete göredir. Bu bakımdan sözün akla ve kalbe tesir etmesi ve kıyamete kadar payidar olması için ilim, marifet ve kemalata muvafık olması gerekir.

Yumuşak ve tatlı dilli olanı herkes sever ve takdir eder. Konuşmalarında sert, kaba ve küçük düşürücü ifadelerle muhatabını rencide edenler, haklı davalarını anlatamazlar. Böylece mükâleme mücadele rengini alır, esas maksat hasıl olmaz, hatta arada nefret ve düşmanlık meydana gelir.

İnsan kalbi, çok hassas ve nazenindir; çabuk tesir altında kalır. Rıfk ve mülâyemet vifak ve ittifakı; sertlik ve katılık ise nifak ve şikakı netice verir. Yumuşak söz, insanları birbirine rapteder ve dostlukları artırır; en inatçı ve kibirli insanları bile insafa getirir ve hakkı kabule mecbur eder. Sözün bu şekilde ifade edilmesi ilim ve hikmetin gereğidir.

Şu da bir hakikattir ki, insaflı ve hakperest bir muhatap, konuşanın üslup ve tavrına değil, anlatılmak istenen hakikate nazar etmeli, onu güzelce dinleyip, kabul etmelidir. Fakat, ne yazık ki, böyle yüksek bir meziyette çok az insanda bulunur.

> **"Beyanda sihir vardır."**
> **"Hüsn-ü telakki, hüsn-ü tabire bina edilir."**
> **"Su-i tabir, su-i tesiri intac eder."**

hakikatleri sözdeki tesir için söylenmiş sözlerin en güzelleridir. Güzel söz kadar insanın aklına, kalbine ve vicdanına tesir edecek bir kuvvet yoktur. Güzel söz söylemek Cenâb-ı Hakk'ın emridir. Nitekim bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **"...onlara öğüt ver ve onların içlerine tesir edecek güzel söz söyle!.."**[4]

Hz. Ali (r.a) şöyle buyurur:

> *"Kişi, daima edep, nezaket ve hikmete muvafık söz söylemeli, münasebetsiz ve uygun olmayan tabirlerden dilini muhafaza etmelidir."*

Dipnotlar:

1 *Sözler.*
2 *Âl-i İmrân Sûresi, 3/159.*
3 *Taha Suresi, ayet, 44.*
4 *Nisa Suresi 4/ 63.*

Hz. Peygamber (s.a.v)'in Çok Evlenmesinin Hikmetleri

İslâm dininin ulviyetini anlamayanlar ve ona düşman olan bazı Garplı yazarlar, Hz. Peygamber'in çok evlenmesini tenkit ederek O'na insafsızca hücum etmektedirler. Öncelikle bu düşüncede olan kişileri büyük bir teessüfle, hayretle ve taaccüple karşıladığımı ifade etmek isterim.

Bunlardan biri olan dinsizliğin mümessili **Voltair,** Peygamber Efendimizin çok evlilik meselesini özellikle de Zeynep validemizle evliliğini tamamen kasıtlı ve iftiralarla dolu bir şekilde anlatmış ve bu konuda bir de tiyatro kitabı yazmıştır. Bu eserinden sonra daha önce Voltair'e düşman olan ve kendisini aforoz eden zamanın papası *"Sevgili oğlum"* diye ona iltifatlarda bulunmuştur.

"Güneş balçıkla sıvanmaz." sözü, bu meselemize de ışık tutmaktadır. Dünyaya teşrifinden ahirete irtihal etmesine kadar geçirmiş olduğu altmış üç senelik ömrünün en ince detayları bile kayıt altına alınmış tek insan Hz. Muhammed'dir (s.a.v). Bu bakımdan O'nun çok evlenmesinin sebep ve hikmetleri de gizli kalmamıştır. Bütün müminler Allah Resûlü'nün her hareketi gibi çok evlenmesinin de hikmetli ve güzel olduğuna inanırlar.

Şunu hemen ifade edelim ki, tarihin hiçbir devrinde, hiçbir peygamberin şeriatında çok evlilik yasaklanmamıştır. Çok evlilik meselesi Resûl-i Ekrem (s.a.v) Efendimizden önce asırlarca Şark ve Garp'ta vuku bulan bir hadisedir. Hz. İbrahim, Hz. Yakup, Hz. Musa, Hz. Davut ve Hz. Süleyman gibi peygamberlerin de birden fazla evlilik yaptıkları tefsirlerde yazılmaktadır. Bu bakımdan çok evlilik meselesi Hz. Peygamber ile meydana çıkmış yeni bir hadise değildir.

İslâm dini nikâhı birden dörde çıkarmamış, bilakis çok evliliği dörde indirmek suretiyle onu sınırlandırmıştır. Hem İslâm birden fazla evliliği ağır şartlara bağlamış, tek evliliğin daha hayırlı olduğunu ifade etmiştir. Nitekim bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **"Eğer öksüz kızlarla evlendiğinizde, onlara karşı adaletli davranamamaktan korkarsanız, hoşunuza giden diğer kadınlardan iki, üç ve dörde kadar evlenebilirsiniz. Eğer adaleti gözetmemekten korkarsanız, o zaman bir tane ile veya elinizin altındakiyle (sahip olduğunuz câriye ile) yetinin. Doğruluktan ayrılmamak için bu daha elverişlidir."**[1]

Bu ayetten de anlaşıldığı gibi, İslâm'ın hedefi tek evliktir. Hanımlar arasında adaleti

sağlamak ve onların geçimini güzel bir şekilde temin etmek şartıyla birden fazla evlenmeye izin vermiştir. Ancak, bu ağır şartları yerine getirmek de her kişinin kârı değildir. Bunları yerine getiremeyen bir kişinin huzur ve saadeti kalmaz, adaleti temin edemediğinden dolayı da günaha girme ihtimali artar. Bu bakımdan huzur ve saadet tek evliliktedir. Her şeye bir ölçü koyan İslâm dini, evliliklere de bir sınır koymuş ve bu sayıyı “en fazla dört” ile sınırlandırmıştır.

Zemahşeri birden fazla evlilik yapmanın zorluğunu bir eserinde şöyle ifade eder:

> *“Denizin dalgalarında yüzenler mi yoksa müteaddid zevceye sahip olanlar mı daha muzdarip ve bedbahttır, bilemem.”*

Birden fazla evlilik yapan kişilerin büyük çoğunluğunun huzur ve saadetten mahrum kaldıklarını müşahade etmekteyiz. Nitekim bir ayette birden fazla evlilik yapanların onlara adaletle muamele etmelerinin zorluğu şöyle ifade buyrulur:

> **“Kadınlarınız arasında her yönden adaletli davranmaya ne kadar uğraşsanız buna güç yetiremezsiniz. Bari birisine tamamen kapılıp da diğerini askıya alınmış gibi bırakmayın. Eğer arayı düzeltir ve haksızlıktan korunursanız, şüphesiz Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”**[2]

“Yanlış mukaddimelerle doğru sonuca ulaşılmayacağı” bilinen bir gerçektir. Allah Resulünün çok evlenme meselesi üzerinde konuşulurken öncelikle bu asrın ve özellikle de garp kültürünün yanlış kadın telakkisinden uzak olarak, konuyu İslam’a ve onun kadın hakkındaki temel hükümlerine göre değerlendirmek gerekir. Malumdur ki, **“Herkes kendi aynasının müşahedatına tabidir.”** Bir insan İslam’ın çok evlilikle ilgili hükümlerini kendi kadın telakkisiyle tartarsa çoğu zaman yanlış sonuçlara varacaktır.

Cenab-ı Hak, canlıları hatta bir bakıma cansızlar alemini de çift çift yaratmıştır. Sema ve arz ikilisinden, bulutların eksi ve artı kutuplarına, şahadet ve gayb alemlerinden kandaki al ve akyuvarlara kadar uzanan bu ikili yaratma zincirinin en önemli halkası, insanların erkekli ve dişili yaratılmaları, evlilik ve nikah ile meşru dairede, evlat yetiştirmeleri ve böylece insan neslinin sağlam esaslara bina edilmesidir.

Kadına sadece şehvet aracı olarak bakanlar, evliliğin ve aile hayatının gerçek mahiyetini anlayamazlar. Kadını erkeğe erkeği de kadına sevdiren Allah’tır. Bu gerçek bir ayet-i kerimede şöyle nazara verilir:

“Yine O'nun âyetlerindendir ki, sizin için nefislerinizden kendilerine ısınırsınız diye eşler yaratmış, aranıza bir sevgi ve merhamet koymuştur. Şüphesiz ki bunda düşünecek bir kavim için nice ibretler vardır.”3

Evet, insan sadece bedenden ibaret bir varlık değildir. Onda esas olan ruhtur, beden ise onun hanesidir. **“Bir şey zatı için sevilmez. Muhabbet, sıfatlar içindir.”** kaidesine göre, insanlar birbirlerini üstün ahlakları, dürüstlükleri, ilim ve irfanları ve yardımsever oluşları gibi güzel sıfatları için severler. Aynı şekilde kadın da sadece cinsiyeti için değil taşıdığı güzel sıfatlar için sevilir. Kadının sadece beden güzelliği esas alınırsa, onun ihtiyarlığında sevilmemesi gerekir. Kadına sadece şehvet metaı nazarıyla bakmak ona en büyük bir hakarettir. Hüsn-ü suret, sima güzelliği, hüsn-ü siret ise kişinin iç aleminin, yani kalbinin, aklının, his aleminin güzelliğidir. Bu noktaya Nur Külliyatı'nda şöyle dikkat çekilir:

Refika-i hayatına muhabbetin, madem hüsn-ü sîret ve maden-i şefkat ve hediye-i rahmet olduğuna bina edilmiş. O refikaya samimî muhabbet ve merhamet edersen, o da sana ciddî hürmet ve muhabbet eder. İkiniz ihtiyar oldukça o hâl ziyadeleşir, mes’udâne hayatını geçirirsin. Yoksa, hüsn-ü surete muhabbet nefsânî olsa, o muhabbet çabuk bozulur, hüsn-ü muaşereti de bozar."

Allah Resûlü’nün çok evlenme meselesini İslam’a ve onun kadın hakkındaki temel hükümlerine göre değerlendirmek gerekir.

Bediüzzaman Hazretleri, evliyada görülen **bast-ı zaman** *(zamanın genişleyip kısa bir sürede çok işlerin görülmesi)* ve **tayy-ı mekân** (*bir anda birkaç yerde birden bulunma ve iş yapma)* gibi kerametler konusunda *“Ruhu bedenine galip olan evliyanın işleri sür’at-i ruh mizanıyla gidiyor.*” buyurur.

Bütün peygamberlerin ruhları bedenlerine galiptir. Hepsi Allah’ın hususî bir terbiyesinden geçerek nuraniyet kesbetmişler, günah işlemekten yaratılışları pak ve temiz kılınmış, ismet sıfatına mazhar olmuşlardır.

Ruhları bedenlerine, akılları nefislerine, ulvi latifeleri şehvetlerine mağlup olan kişilerin kadın sevgileri ölçü alınarak o mukaddes zatların çok evliliklerine nazar edildiğinde yanlış ve edep dışı hükümlere varılır. Bediüzzaman Hazretleri Peygamber Efendimiz’in (s.a.v) çok evlenmesinin bir hikmetini şöyle ifade eder:

“O hikmetlerden birisi şudur ki: *Zât-ı Risâletin akvâli gibi, ef’al ve ahvâli*

ve etvar ve harekâtı dahi menâbi-i din ve şeriattır ve ahkâmın mehazlarıdır. Şıkk-ı zâhirîsine sahabeler hamele oldukları gibi, hususî dairesindeki mahfî ahvâlâtından tezahür eden esrar-ı din ve ahkâm-ı şeriatın hameleleri ve râvileri de ezvâc-ı tâhirattır ve bilfiil o vazifeyi ifa etmişlerdir. Esrar ve ahkâm-ı dinin hemen yarısı, belki onlardan geliyor. Demek bu azîm vazifeye, birçok ve meşrepçe muhtelif ezvâc-ı tâhirat lâzımdır.”4

Hz. Peygamber'in (s.a.v) çok evlenmesinin bir hikmeti de şu olsa gerektir:

Malumdur ki, büyük zatların huzurunda bulunmak insana çok ağır gelir ve onu sıkar. **Resulullah Efendimiz her an gafletsiz olarak Cenab-ı Hakk'ın huzurunda idi.** Bir an bile gaflete düşmemişti. Bu bakımdan O, daima huzur ateşi ile yanıyordu. Bu ateşe dayanmak kolay değildi. Nitekim Hz. Peygamber (s.a.v) arasıra Hz. Aişe validemizin dizine vurarak şöyle derdi: **“Susma ya Aişe konuş, yanıyorum.”** Bu bakımdan Allah Resûlünün her bir zevcesi, O'nu rahatlatmak ve huzur ateşini biraz hafifletmek için âdeta birer itfaiye vazifesi görmekte ve gaflet serinliğine vesile olmakta idiler.

Ayrıca, Allah Resûlünün (s.a.v) haneyi saadetleri hanımlar için âdeta bir mektep haline gelmiş idi. Risaletpenah Efendimizin aile hayatı, yeme ve içmesi gibi halleri ancak ezvac-ı tahirat vasıtasıyla bilinir ve anlaşılır. Bu bakımdan ümmehatül müminin olan hanımlar İslâm'ın tesisinde o ulvi ve kudsi vazifeyi omuzlarına almış, bazıları birçok hadis rivayet etmiş, Hz. Peygamber'den almış oldukları feyiz ve kemalatı ve kadınlarla ilgili meseleleri etrafa duyurmuş ve özellikle de kadınların irşadına vesile olmuşlardır. Hz. Peygamber (s.a.v), dinin kadınlarla ilgili olan mahrem kısımlarını haya ve edebinden dolayı izah edemezdi. İşte bu mühim vazifeyi diğer hanımlara talim edip anlatan O'nun mübarek eşleri olmuştur. Peygamber Efendimiz (s.a.v) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmaktadır:

“Dininizin yarısını Hz. Aişe'den öğreniniz.”

Ümmü Seleme validemizin Hz. Osman gibi bir halifeye yapmış olduğu nasihatler çok meşhurdur. Demek ki, ezvac-ı tahiratın çok mühim ve ulvi vazifeleri vardır. Kıyamete kadar payidar olacak bir dinin bazı meselelerini anlamak ve anlatmak vazifesi onlara verilmiştir. Nitekim Hz. Peygamber kadın halleriyle ilgili sual soran hanımları, kendi zevcelerine gönderirdi. Elbette ki, böyle ulvi bir vazifeyi tek bir hanımın yapması mümkün değildir. Bu kudsi ve geniş meseleleri idrak edip, muhafaza etmek için ayrı ayrı istidat ve fıtratta olan müteaddit zevceye ihtiyaç vardır. Resûl-i Kibriya'nın aile hayatına ait hallerinin ve sözlerinin muhafaza edilip diğer mümine kadınlara talim edilmesi en büyük bir vazifedir.

Hz. Peygamber dünya zevk ve safasına ve ziynetlerine asla itibar etmedi. İktidar ve saltanatın şahikasına yükseldiği halde, hayatında asla bir değişiklik olmadı. Sadelik O'nun en önemli hususiyetlerinden biri idi. Resûl-i Kibriya (s.a.v) her zaman büyük bir tevazu içinde yaşadı. Hanesinde tek bir yatak ve hurma yapraklarından örülmüş bir hasır vardı. Günlerce bacası tütmez, evinde yemek pişmezdi. Birkaç hurma ile idare eder ve çoğu zaman aç kalırlardı. Halbuki, bütün servet ve imkanlarını O'nun yolunda feda edecek nice alicenap sahabeler vardı. Fakat O, hep sade elbise giydi ve her zaman öksüzlüğündeki halini muhafaza etti. Allah Resûlü bütün imkanlarını hep ümmetinin saadet ve selameti için harcamış, hırsının ve şehvetinin esiri olmamıştır. Kureyşlilerin teklif ettikleri servet ve nimetlere hiç ehemmiyet vermedi. Hanımlarının ganimetlerden bazı ziynet eşyalarını pay almak ve refah içinde yaşamak istemeleri üzerine şu ayet nazil oldu:

> **"Ey peygamber! Hanımlarına şöyle söyle: Eğer dünya hayatını ve zinetini istiyorsanız, haydi gelin, sizi donatayım ve güzellikle bırakıp salıvereyim..."**[5]

Bu ayet nazil olduğu zaman, Hz. Peygamber hemen hemen bütün Arabistan'a hakim durumda idi. Fakr u zaruretin yerini refah almıştı. Buna rağmen, Resûl-i Ekrem sade bir hayat yaşamayı tercih etti. Şayet Resullulah Efendimiz zevcelerine de bu umumi refahı sağlamış olsa idi, hiçbir kimse buna bir itirazda bulunamazdı. Zira bu hal gayet meşru ve makul idi. Ancak O'nun yaşantısında zerre kadar bir değişiklik olmadı. Dünyanın fani ve geçici ziynetleri O'nun hanesinde yer almadı ve nübüvvet harimi dünya alayişinden hep uzak kaldı. Hz. Peygamberin bütün hanımlarına karşı son derece şefkat ve merhametli olduğunda şüphe yoktur, ancak O, onları da dünya ziynet ve nimetlerinden mahrum bıraktı. Onlar dünya nimetlerinden talepte bulundukları zaman, peygamber hanımı olmanın dünya ziynetleri ile kıyaslanmayacak kadar büyük bir ihsan-ı İlâhi olduğunu ifade etmişlerdir. O şerefli ve asil hanımlar da dünya ziynetlerini değil, Allah Resûlünü tercih ettiler. Acaba dünya zevk ve ihtirası içinde olan bir kişi, hanımlarını onlardan mahrum eder miydi? Bu hal O'nun süfli şeylerden beri olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Şüphe yok ki, Resul-i Ekrem Efendimizin (s.a.v) çok evlenmeleri de O'nun ayrı bir siyaseti idi. Burada asıl maksat evlendiği hanımların kabilesini dost edinmek, zengin olanların servetiyle İslâm'a hizmet etmek ve korunmaya muhtaç olanları da muhafaza altına alıp onların maişetlerini temin etmekti. Zaten bu hanımların bir çoğu Allah Resûlüne eş olma şerefine nail olmak için kendi arzu ve istekleri ile O'nunla evlenmişlerdir. Mesela, Esma isminde şerefli bir hanım Peygamber Efendimiz'in kendisini nikahı altına alacağını duyunca fevkalade mesrur olmuş ve sevincinden vefat etmiştir. Evet, bütün hanımların O'na karşı teveccühü hep bu şekilde idi.

Hz. Peygamber'in (s.a.v) Evlilikleri Nefsanî Değildir

Yukarıda izah edildiği gibi, Hz. Peygamber'in (s.a.v) her hareketinde ve her sözünde bir çok hikmet olduğu gibi, O'nun çok evlenmesinde de nice derin mânalar, yüzlerce belki binlerce hikmetler vardır. Gönüller Sultanı ve Zât-ı Âli-i Nebevi (s.a.v) –hâşâ-beşeri zafiyetinden dolayı evlenmemiştir. O bunlardan müberradır. Zira, dost ve düşmanın ittifakiyle sabittir ki, Hz. Muhammed (s.a.v) gençliğinden beri iffet, nezahat ve ismet timsali olarak yaşamıştı. Onun eminliği ve güzel ahlakı bütün Arap kabilelerini kendisine meftun etmişti. O, hiçbir kimse ile mukayese edilmeyecek derecede hayalı ve edepli idi.

Allah Resûlü (s.a.v), güzel ahlakın her bir şubesinin en son mertebesinde bulunan yegâne şahsiyettir. O, yirmi beş yaşına kadar evlenmemiş ve kendisinden on beş yaş büyük olan dul bir kadın ile nikahlanmıştır. Böyle olmasaydı yirmi beş yaşına kadar bekar durmaz, kırk yaşındaki dul ve yaşlı bir kadınla evlenmez ve yirmi beş sene onunla beraber kalmazdı. ***Peygamber Efendimiz (s.a.v)*** *elli üç yaşına kadar bir hanımla yaşamış ve âdeta tek hanımla yaşamanın esas olduğunu ortaya koymuş ve ümmetine ders vermiştir.* Çok evlilik yapması bu yaştan sonra olmuştur. Yapmış olduğu bu evliliklerinde Hz. Aişe ve Mâriya validelerimizden başka bütün hanımları dul idiler. Halbuki Arapların en şerefli kabilelerine mensup bir çok bekar kız O'nunla evlenmek ve O'na eş olmak arzusunda oldukları halde, O'nun dul ve yaşlı hanımları tercih etmesi en büyük bir alicenaplık ve hamiyetperverlik değil de nedir? Her kudret ve imkan elinde bulunan Allah Resûlü, haşa yüz bin defa haşa, nefsani arzularının peşinde koşan bir kişi olsaydı, acaba o dul kadınlarla evlenip onlarla ömür geçirir miydi? Bütün bunlar O'nun şehvani arzularına esir olmadığının en büyük bir delilidir.

Bediüzzaman Hazretleri şöyle buyurur;

> **"Evet, on beş yaşından kırk yaşına kadar, hararet-i gariziyenin galeyanı hengâmında ve hevesât-ı nefsaniyenin iltihabı zamanında, dost ve düşmanın ittifakıyla kemâl-i iffet ve tamam-ı ismetle Haticetü'l-Kübrâ (r.a.) gibi ihtiyarca bir tek kadınla iktifa ve kanaat eden bir zâtın, kırktan sonra, yani hararet-i gariziye tevakkufu hengâmında ve hevesât-ı nefsâniyenin sükûneti zamanında kesret-i izdivaç ve tezevvücâtı, bizzarure ve bilbedâhe, nefsanî olmadığını ve başka ehemmiyetli hikmetlere müstenit olduğunu, zerre kadar insafı olana ispat eder bir hüccettir."**[6]

Hazreti Ebu Bekir ve Hz. Ömer'in İslâm'a yaptıkları büyük hizmetlere bir mükafat olarak onların kızları ile evlenmekle, onları iki cihan serverine kayınpeder olma lütfuna kavuşturmuş, kızlarını da bütün müminlerin annesi olma şerefine nail etmiştir.

Dipnotlar:

1 *Nisâ Suresi, 5/3.*
2 *Nisâ Suresi, 5/129.*
3 *Rum Suresi, 30/21.*
4 *Mektubat.*
5 *Ahzap Suresi, 33/28.*
6 *Mektubat.*

Allah Resûlü (s.a.v) Hanımlarını Mülayemetle İdare Etti ve Onlara Adaletle Muamele Etti

Resul-i Ekrem Efendimiz, mizaçları ve fıtratları farklı olan bu kadar hanımı aynı çatı altında tutmayı başarmış, gönüllerini hoş tutmuş, onların aralarındaki muhabbeti tesis etmiş ve kıskançlığa meydan vermemek için de nöbet usulünü adil bir şekilde uygulamıştır. Bu hâl O'nun yüce ahlakındandır.

Yukarıda sadece birkaçına temas ettiğimiz binlerce hikmetlerden dolayı Cenab-ı Hak, Peygamber Efendimizin çok evlilik yapmasına izin vermiş, bu ağır yüke tahammül edebilmesi için de alemlere rahmet olarak yarattığı sevgili habibinin kalbine hanımlarına karşı özel bir şefkat, merhamet ve muhabbet yerleştirmiştir.

Resul-i Zîşan Efendimiz (s.a.v) aile hayatında da gayet refik ve şefik idi. Özellikle ümmül müminin olan Hz. Hatice validemizle fevkalâde bir nezahet ve itidal ile geçen o saadetli günleri öyle rakik idi ki, şairleri hayrette bırakırdı.

Hz. Peygamber bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurur:

> "**Dünyanızdan bana üç şey sevdirildi: Güzel koku, kadın ve gözümün nuru namaz."**

Burada **sevdim** demeyip, **sevdirildi** buyurması çok manidardır. Ulvi bir ruha sahip olan Hz. Peygamber'e, kadının da Allah tarafından sevdirildiğini düşündüğümüzde, bu sevginin Garp insanının, yahut onların sefih medeniyetiyle sarhoş olmuş kişilerin anladığı manada bir kadın sevgisi olmadığı açıkça anlaşılır.

Evet, kadın, anne adayı, çocukların en müessir mürebbisi ve ruhundaki hassas yapı ile erkeklerden daha şefkatli olduğu için sevilir. Kısacası kadın hüsn-ü sireti için sevilir. Her türlü güzel ahlâk; kalbi iman, edep ve haya ile bezenmiş kadınlardan nebean etmektedir.

Bir kadın, fikrini hakikat nurlarıyla ne kadar tenvir ederse insanlığa o derece faydalı olur. Onların eşsiz şefkatleri ve halis ubudiyetleri rahmet-i ilâhiyeyi celbedip, ruha sürur, kalbe ferahlık verir. Bu vasıfları taşıyan kadınları**Peygamber Efendimiz (s.a.v)**

> **"Cennet annelerin ayakları altındadır."**

diyerek övmüştür. Acaba dünyadaki bütün şairler, edipler ve mütefekkirler toplansalar kadının mahiyet ve ehemmiyetini bu kadar mükemmel anlatabilirler mi? **İşte, İslâm'ın kadına verdiği değer budur.**

Şu da bir hakikattır ki, Asr-ı Saadete kadar kadınlara bir değer verilmez ve bir ev eşyası gibi alınıp satılırlardı. İslâm dini onları bir eşya gibi alınıp satılmaktan kurtarmış, şeref ve haysiyetlerini muhafaza altına almış ve gerçek hürriyetlerine kavuşturmuştur.

Yukarıdaki hadis-i Şerifte geçen **"Gözümün nuru namaz."** ifadesine gelince, Hz. Peygamberin sürur ve safası hep namazda idi. Bundan dolayıdır ki, Habib-i Kibriya (s.a.v) mirac mucizesine mazhar olduğu halde, sadece farz namazlarla iktifa etmemiş, her vesileyle nafile namaz kılarak bu ibadeti olabildiğince artırma yoluna gitmiştir. Bir hadis-i kutsi de şöyle buyrulur:

> **"Kulum bana en fazla farzlarla yaklaşır, sonra nafilelerle. (Farzlara ilave olarak nafile namazlara da devam ede ede) Sonunda öyle bir noktaya gelir ki, ben o kulumum gören gözü, işiten kulağı olurum…"**

Allah Resûlünün zahiri alem-i beşeriyette, batını ise daima alem-i melekûtta idi. Beşeriyetinden dolayı kendisinden sudur eden fiiller, ümmetine bir kolaylık ve örnek olması içindir. Hasan-ı Şazali;

> *"O bütün güzel vasıfları ile insandır, fakat diğer insanlar gibi değildir. Evet, yakut taştır, ama sair taşlar gibi değildir."* buyururlar.

Hz. Peygamberin hanımları bütün müminlerin valideleriydi. Nitekim bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **"Müslümanlar Peygamber'den sonra asla O'nun hanımlarıyla evlenmeyi düşünemezler."** [1]

Peygamber Efendimiz yukarıda izah edildiği gibi bir çok hikmete binaen bir çok evlilik yapmış ve şu ayet nazil olduktan sonra daha evlenmemiştir:

> **“Bundan başka kadınlar sana helâl olmaz. Bunları başka eşlerle değiştirmek de olmaz. İsterse güzellikleri hoşuna gitsin. Ancak sahip olduğun cariyen başka. Allah her şeye gözcü bulunuyor.”**[2]

Bu ayet nazil olduktan sonra Hz. Peygamber başka bir evlilik yapmamıştır. Hanımlarını boşamaması da O’na mahsus bir durumdur.

Nur Küliyatı'ndan Mesnevî-i Nuriyede Peygamberimiz hakkına nazara verilen çok ince ve derin bir hakikatı dikkatinize sunmak istiyorum:

> **“Tavus kuşu gibi pek güzel bir kuş, yumurtadan çıkar, tekâmül eder, semalarda tayarana başlar. Âfâk-ı âlemde şöhret kazandıktan sonra, yerde kalan yumurtasının kabuğu içerisinde o kuşun güzelliğini, kemalâtını, terakkiyatını arayıp bulmak isteyen adamın ahmak olduğunda şübhe yoktur."**

> **"Binaenaleyh tarihlerin naklettikleri Peygamberimizin (A.S.M.) bidayet-i hayatına maddî, sathî, surî bir nazar ile bakan bir adam şahsiyet-i maneviyesini idrak edemez ve derece-i kıymetine vâsıl olamaz. Ancak bidayet-i hayatına ve levazım-ı beşeriyetine ve ahval-i zahiriyesine ince bir kışır, nazik bir kabuk nazarıyla bakılmalıdır ki, o kışır içerisinden, iki âlemin güneşi ve tûbâ gibi şecere-i Muhammediye (A.S.M.) çıkmıştır. Ve feyz-i İlahî ile sulanmış ve fazl-ı Rabbanî ile tekâmül etmiştir. Binaenaleyh Nebiyy-i Zîşan'ın (A.S.M.) mebde-i hayatına ait ahval-i suriyesinden zaîf bir şey işitildiği zaman üstünde durmamalı; derhal başını kaldırıp etraf-ı âleme neşrettiği nurlara bakmalı.”** [3]

Evet, Üstadımızın bu ifadelerinde, Hz. Peygamber’in çok evliliği ve diğer beşeri halleri kabuğa teşbih edilmiş ve O’nun gerçek kemalinin anlaşılması için bu beşeri hallere değil, havada tayaran eden tavusa, yani O’nun miraca yükselmesine, Allah’ın yanındaki itibar ve derecesine, bütün esma-i ilahiyeye en azam derecede mazhar olmasına, Şark ve Garb’ı heyacana getirerek, kısa zamanda İslâm dinini dünyanın başına geçirmesine, hasılı şahsiyet-i manevisine bakılması tavsiye edilmiştir.

Şunu da ifade edelim ki, asırlara göre şeriatların değişmesi bu yönüyle de büyük bir rahmettir. İnsanlık tarihi, harplerle dolup taşmaktadır. Harp edenler de büyük ekseriyetle erkeklerdir. Erkeklerin savaşlarda vefat etmesi sebebiyle kadınların

sayısında büyük bir artış görülmüş ve bir muvazenesizlik ortaya çıkmıştır. Bundan dolayı bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesi rahmet olmuştur. Böyle olmadığı taktirde bu kadınlar ya evlilikten mahrum kalacak, evlat sevgisini tadamayacaklar, yahut çaresizlik içinde kaldıklarından dolayı meşru olmayan yollara düşme ihtimali ile ahiret hayatlarını mahvedeceklerdi.

Öte yandan, nüfusta da gittikçe bir azalma görülecekti. Bu hikmete binaen, özellikle insanlık tarihinin ilk dönemlerinde çok evlilik büyük önem kazanmış, yirmiye, otuza hatta bazen altmışa varan sayıda hanım alma yoluna gidilmiştir.

Asr-ı Saadette de İslâm'ın tesisine vesile olan savaşlarda bir çok sahabe şehit olmuş, hanımları dul ve çocukları yetim kalmıştı. Dul kalan hanımları ve çocuklarını himaye etmek ve onların maişetlerini temin etmek zaruri idi. Bu bakımdan İslâm dininin dörde kadar evliliğe izin vermesi büyük bir rahmet olmuş, bazı sahabeler iki, üç veya dört kadınla evlenerek hem Müslüman nüfusun azalma tehlikesinin önüne geçmişler, hem de o dul ve kimsesiz kalan kadınları himaye etmişlerdir. Allah Resûlünün de bazı evlilikleri bu manadadır. Hz. Peygamber, evlendiği o dul hanımların sadece zaruri ihtiyaçlarını değil, onların iffet ve haysiyetlerini de düşünmüş, onları sefalete düçar olmaktan kurtarmıştır.

Dipnotlar:

1 *Ahzap suresi, 33/53.*
2 *Ahzap Suresi, 33/52.*
3 *Mesnevi-i Nuriye.*

Peygamber Efendimizin Muhterem Hanımları

1. Hz. Hatice validemizin vefatından sonra;

2. Hz. Sevde Validemiz

Allah Resûlü, Hz. Hatice validemizin vefatından sonra, Hz. Sevde validemizle evlenmiştir. Hz. Sevde validemizin ilk kocası *Serkan Bin Amr* idi. Kocası ile beraber İslâmiyet'i kabul ettiğinden dolayı bir çok eziyet görmüş ve Habeşistan'a hicret etmek zorunda kalmıştı. Hicret dönüşü kocası vefat edince kimsesiz ve çaresiz kaldı. Hz. Sevde'nin akrabalarının yanına sığması mümkün değildi. Çünkü onlar Müslümanlığın azılı düşmanı idiler. Bu durumu çok iyi bilen şefkat ve merhamet timsali Hz. Peygamber dul ve kimsesiz kalan Hz. Sevde'yi nikahı altına almakla onu himaye etmiş oldu.

Hz. Hatice'nin vefatından dolayı iki erkek ve dört kız olmak üzere altı çocuğu yetim kalmıştı. Hepsi de küçük yaşta idiler. O sırada elli beş yaşında olan Sevde validemiz Hz Peygamberin çocuklarına annelik yapma şerefine nail olmuş ve bu evlilikten sonra onun kavmi İslâmiyet'e girmeğe başlamışlardır.

3. Hz. Aişe Validemiz

Peygamber Efendimiz (s.a.v) daha sonra *Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) kızı olan Hz. Aişe* validemizle nişanlanmış, hicretten sonra da evlenmiştir.

Hz. Aişe validemiz çok zeki, dirayetli ve Hz. Peygambere uygun bir hanımdı. Nitekim Hz. Ebu Bekir, kızı Hz. Aişe'de çok üstün bir kabiliyet gördüğünden, onun Allah Resûlü ile evlenmesini ve böylece İslâm'a ve Kur'an'a hizmet etmesini arzu etmiş ve Peygamber Efendimize Hz. Aişe validemizle evlenme teklifini kendisi yapmıştır.

Peygamber-i Alişana layık bir refika olan Hz. Aişe validemiz, müstesna bir fakih, mükemmel bir müfessir, en büyük bir hadisçi ve fevkalade bir fesahat ve belagat sahibi idi. Resûl-i Ekrem'den bir çok ahkam-ı diniyyeyi talim ederek sahabe-i güzin ve tâbiine tebliğ etmiştir. Bu evlilik Hz. Peygamber ile Hz. Ebu Bekir Efendimizin aralarındaki muhabbet ve dostluğu daha da artırmış, eşsiz sehaveti, hadiseleri kavramadaki seri intikali, vahye muhatap olmadaki zekaveti ile meşhur olan Hz. Sıddık'ı fevkalade mesrur etmiştir.

Aişe validemiz altmış altı yaşında iken ebediyete göçmüştür.

4. Hz. Hafsa Validemiz

Hz. Peygamber'in dördüncü hanımı olan Hz. Hafsa validemiz, Hz. Ömer'in kızı idi. Kocası Huneyn'de şehit olunca dul kalmıştı. Hz. Ömer sahabelerden bazılarına onu nikahlamalarını teklif etmiş ancak müspet bir cevap alamamıştı. Çünkü o zaman dul kalan kadınları nikahı altına alacak ve onların maişetini temin edecek insan çok azdı. Herkes kendi geçim derdinde idi. Hz. Ömer, durumu Hz. Peygambere arz etti. Allah Resûlü, ashap arasındaki kırgınlığı ortadan kaldırmak, Hz. Ömer'in üzüntüsünü gidermek, kendisini İslamiyet'e yapmış olduğu hizmetlerden dolayı taltif etmek için Hz. Hafsa validemizi nikahına aldı.

Allah Resûlü bu izdivaç ile hem Hafsa validemize sahip çıkmış, hem de Hz. Ömer'i memnun ve mesrur etmiştir. Bu izdivaç da şefkat ve merhamet peygamberi olan Habib-i Ekrem'in şanına yakışan bir harekettir. *Münevver bir aileye mensup Hz. Hafsa validemiz, ibadetine düşkün ve **okuma yazma bilen** nadir hanımlardandı.* Kendisi sert mizaçlı olduğundan Hz. Ömer zaman zaman onu uyararak Hz. Peygamberi incitmemesini ve Hz. Aişe ile iyi geçinmesini tavsiye ederdi.

Bazen Hz. Hafsa validemizin sitemlerine maruz kalan Hz Peygamber onu daima sabır ve hoşgörü ile karşılamış ve böylece hanımlara nasıl davranılacağını ümmetine ders vermiştir.

5. Zeynep binti Huzeyme Validemiz

Bu hanım Amir İbn-i Saa kabilesindendi. Kocası Ubeyde b. Haris Bedir savaşında şehit düşünce otuz yaşında dul kaldı. İyilikperver bir kadın idi. Sehaveti ile intişar etmişti, miskinleri yedirip içirdiğinden dolayı **"ümmül mesakin"** yani miskinlerin anası lakabını almıştı. Efendimize evlilik teklifini kendisi yaptı. O'na sığınanı Allah Resûlü nasıl reddederdi. O, kendisine yakışır bir alicenaplıkla onu zevceliğe kabul etti.

Fakat Zeynep binti Huzeyme validemiz birkaç ay sonra vefat etti.

6. Ümmü Seleme Validemiz

Hz. Halit'in yakın akrabası olan bu hanım, İslâmiyet'i ilk kabul edenlerdendi. Kocası Uhud harbinde şehit düşünce dul kalmıştı. Yaşının ilerlemesine, çok sayıda çocuğunun bulunmasına ve son derece kıskanç biri olmasına rağmen, Hz. Peygamber onu nikahı altına alarak çocuklarının bakımı üstlendi. Bu izdivaç ile Hz. Halit'in İslâm dinine olan düşmanlığı azalmış ve bu evlilik, onun iki sene sonra İslâm'a girmesine vesile olmuştur.

7. Hz. Zeynep Binti Cahş Validemiz.

Peygamber Efendimiz'in (s.a.v) ***en çok tenkit edilen evliliklerinden birisi,*** *O'nun Zeynep Binti Cahş validemizle olan evliliğidir.* Bu bakımdan bu evlilik üzerinde biraz daha geniş izahat yapmak icab ediyor.

Hz. Zeynep Binti Cahş validemiz Peygamber Efendimizin halasının kızı idi. Şerefli bir kabileye mensup olan Zeynep validemiz, son derece maharetli, vakarlı ve yüksek ahlak sahibi idi. Ailesi ile birlikte İslâmiyet'i ilk kabul edenlerdendi. Kendi el emeği ile yapmış olduğu şeylerden kazandıklarını hep tasadduk ederdi.

Zeyd bin Harise ise, Yemen'li olup Kudaa kabilesine mensuptur. Miladi 594 yılında dünyaya gelmiştir. Zeyd, annesi ile beraber akrabalarını ziyarete giderken, bir kabilenin baskısı sonrası esir alınmış ve Mekke'de Sûk-ı Ukâz denilen panayırında saltığa çıkarılmıştı. Zeyd, Hakim ibn-i Hizan tarafından sekiz yaşında iken dört yüz dirheme köle olarak satın alınmıştı. Hakim onu teyzesi olan Hatice validemize hediye etmiş, Hatice validemiz Zeyd'i Peygamber Efendimiz'e (s.a.v) hediye etmişti. Hz. Peygamber Zeyd'i azat edip evlatlık edindi. Bundan sonra Zeyd **"Muhammed'in oğlu"** olma şeref ve ünvanı ile tanındı. ***Zeyd,*** *Hatice'tül Kübra ve Hz. Ali'den (r.a) sonra İslâmiyet'i kabul eden üçüncü kişidir.*

Zeyd'in annesi ile babası çocuklarının nerede olduğunu bilemeden senlerce mersiyeler ve manzumeler söyleyerek ağlayıp sızlandı. Evladının hasret ateşiyle yanıp tutuşan Haris, onu bulmak için diyar diyar dolaşıp, uğramadık memleket ve sormadık kimse bırakmıyordu. Bir hac seferinde Beni Kelp'ten gelen Kudaa kabilesinin içinden bazı kimseler Zeyd ile sohbet edince onu tanıdılar. Anne ve babasının kendisi için göz yaşı döküp aradıklarını söylediler. Zeyd, *"Her ne kadar uzaklarda bulunsam da ben burada çok mutlu ve huzurluyum. Allah'a hamd ederim ki, ben çok hayırlı ve şerefli bir ailenin içinde bulunuyorum."* sözlerini ailesine iletmelerini söyledi. Oğullarının hayatta olduğunu öğrenen ailesi çok sevindiler. Zeyd'in babası, onu azat etmek için bol miktarda altın alarak abisi ile beraber Mekke'ye geldiler. Zeyd'in Hz. Peygamber'in yanında olduğunu öğrenip, O'nun huzuruna çıkıp durumu izah ettiler. Hz. Peygamber Zeyd'i çağırarak şöyle buyurdular:

> **"Ey Zeyd! İşte baban ve amcan. İşte ben. Onlar seni götürmek için gelmişler. İster onlarla gidersin, istersen benimle kalırsın. Hangisini tercih edersen bizim kabulümüzdür."**

İnsanı derinden etkileyen bu acip bir manzara, Zeyd için büyük bir imtihandı.

Resûlullah Efendimiz'i dinleyen Zeyd şu cevabı verdi:

> *"Ya Resûlüllah! Ben sizin üzerinize hiçbir kimseyi tercih edemem. Velev ki, o kişi babam ve ailemden biri de olsa. Çünkü benim anam da babam da sensin."*

diyerek Hz. Peygamber’e olan bağlılığını ortaya koydu.

Oğlunun bu cevabı karşısında çok şaşıran Harise hiddetle: ***“Demek sen köleliği ailene tercih ediyorsun, öyle mi?..”***

Zeyd, babasının bu çıkışına şöyle cevap verdi:

> *“Afedersiniz babacığım! Ben bu zatta öyle şeyler gördüm ki, hiç kimseyi O’na tercih edemem.”*

Bunun üzerine Zeyd’in elinden tutarak Kabe’nin yanına gelen Allah Resûlü, babasının ve amcasının da bulunduğu topluluğa şöyle seslendiler:

> **“Siz şahit olunuz ki, Zeyd benim oğlumdur. Ben ona, O da bana varistir.”**

Bu hadiseler olduğunda henüz İslâmiyet gelmemişti. İşte Zeyd, Peygamber Efendimiz’in bu iltifatına mazhar olmuş en talihli, en bahtiyar ve şerefli bir kişidir.

Peygamber Efendimiz’in bu örnek davranışı karşısında fevkalade memnun ve mesrur olan Zeyd’in babası ve amcası, ağlayarak geldikleri Mekke’den sevinçle memleketlerine geri döndüler. Hane-i saadette Peygamber Efendimiz’in şefkat ve merhameti altında terbiye olan Zeyd, O’nun feyiz ve irfanından istifade etmiş, her cihetle mükemmel bir insan olarak yetişmiş ve bütün ömrünü Allah ve Resûlü yolunda mücadele ile geçirmiştir. *Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Ebu Ubeyde, Cafer-i Sadık ve Abdullah ibn-i Revaha gibi sahabenin önde gelen zatları, onun kumandası altında bir nefer gibi sefere çıkmışlardır.* Bu cihetten bakılınca sahabelerin en ileri gelenlerinden secaat timsali olduğu açıkça anlaşılır. **İşte Zeyd budur.** Peygamber Efendimiz (s.a.v) şöyle buyurur:

> **“Bana insanlar arasında en sevimli olan kişi, benim ve Allah’ın ihsanına mazhar olan kişidir. Bu zât Zeyd’dir.”**

Hicretten sonra Peygamber Efendimiz’in katıldığı sekiz seferde komutan olarak görev yaptı ve komutan olarak katıldığı Mute muharebesinde elli beş yaşında iken

şehadet mertebesine yükseldi.

Zeyd’in Hz. Peygamber’in yanındaki kıymetinin bir yönü de şudur:

Peygamber Efendimizin babasının cariyesi olan ve kendisine de annelik yapan *Ümm-ü Eymen* adında yaşlı bir hanım vardı. Hz. Peygamber **“Bu yaşlı ve cennetlik kadını kim nikahı altına alacak?”** dediği zaman Zeyd ileri atılmış *“Ben!..”* diye cevap vermiş ve Allah Resûlü’nü ziyadesiyle memnun etmişti. Bu evlilikten **Usame bin Zeyd** dünyaya gelmiştir. Bu fedakarlığından dolayıdır ki, Peygamber Efendimiz, onu Zeynep’le evlendirmek istemişti.

Hz. Peygamber (s.a.v) bir gün halasına: **“Artık Zeyneb’in evlenme çağı geldi onu evlendirelim.”** dedi. Zeyneb’in annesi ve kardeşi Abdullah Resul-i Ekrem'in Zeyneb’i kendisine nikahlayacağı zannıyla: *“Siz nasıl münasip görürseniz öyle yapalım. Emir ve tensib sizindir.”* diyerek memnuniyetlerini ifade ettiler. Peygamber Efendimiz Zeyneb’i Zeyd ile evlendireceğini ifade edince, onların yüzündeki o sürur bir anda hüzne inkılap etti. Kendileri Haşimi ve Esedi olmaları itibari ile Mekke’nin en ileri eşrafından idiler. Zeyd ise kölelikten azad edilmiş birisiydi. Onu kendilerine küfüv görmediklerinden bu tekliften memnun kalmadılar ve meseleye tereddütle yaklaştılar. Peygamber Efendimiz onlara:

> **“Bununla beraber Allah ve Resulü bir işe hükmettiği zaman, gerek mümin bir erkek ve gerekse mümin bir kadın için, o işlerinde başka bir tercih hakkı yoktur. Her kim de Allah ve Resulüne asi olursa açık bir sapıklık etmiş olur.”**[1]

ilahi emrini tebliğ etti. Onlarda bu emr-i ilahiye karşı boyun eğdiler ve Resul-i Ekrem’in teklifine razı oldular. *Zeynep ise bu durumdan pek hoşnut olmayarak Zeyd’e zevce olmayı kabul etti.*

Hz. Peygamber (s.a.v) bu evlilikle gerçek şerefin nesepte değil, takvada olduğunu ve insanların neseplerinden dolayı birbirlerine karşı gururlanmaların pek manasız olduğunu en güzel bir şekilde ortaya koymuştur. Ayrıca Zeyneb’i de kölesi Zeyd ile evlendirmekle nesebinden dolayı gururlanmaktan korumuştur. Rahmetenlil âlemin, Hatem-ül Enbiya ve tüm insanlığa yüksek ahlakı talim eden bir peygamberin bu icraatı O’nun şanına yakışan bir hâldir. Ancak, **Zeyneb ile Zeyd** bu evlilikte mesud olmadılar ve aralarında geçimsizlik başladı. Zeyd aralarındaki bu durumu Peygamber Efendimize arz edip Zeynep’ten ayrılmak istediğini ifade etti. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de kendisine şöyle buyurdu:

> **“Sen bir köle idin azad ettim. Seni evladım olarak kabul ettim. Allah sana İslam nimetini inam etti. Zeynep’le nikahınızı ben kıydım. Allah’tan kork ve sakın onu boşayacağım deme.”**

Bundan da anlaşıldığı gibi, Hz. Peygamber onların ayrılmasını istemiyordu. Ancak aralarındaki geçimsizlik onların boşanmasına sebep olmuş ve bundan dolayı Allah Resulü fevkalade müteessir olmuştu. Çünkü bu izdivacı tasavvur edip nikahı kıyan kendisi idi.

Zeyd'in Zeynep validemizden boşanması onun aleyhine değil, lehine olmuştur. Çünkü bu hadiseden dolayı **Kur'an-ı Kerim'de isimi açıkça zikredilen tek sahabi Hz. Zeyd'**dir. Bundan daha büyük bir şeref ve itibar olabilir mi?

Hz. Aişe validemiz şöyle demiştir:

> **"Eğer Zeyd Peygamber'den sonra vefat etse idi, Resûlullah onu kendisine halife ederdi."**

Baba evine dönen Zeynep, bazı kimseler tarafından bir köle ile geçinemeyen kibirli, geçimsiz ve hırçın bir kadın olarak ayıplanmakta idi. Böyle bir hanım ile evlenmeyi kimse kabul etmezdi. Zira hilkaten yüksek bir ahlak sahibi olan Zeyd ile geçinememişti. Ümmetine karşı son derece şefkat ve merhamet dolu olan Allah Resûlü (s.a.v) Zeyneb'in izzet ve haysiyetini muhafaza etmek adına onu da nikahı altına almak istiyordu. Çünkü, Zeynep kendisinin yakın bir akrabası idi ve onun Zeyd ile evlenmesini de O istemişti. Hafsa validemiz gibi sert mizaçlı olan birini nikahı altına alan Peygamber Efendimiz (s.a.v), onu bu şereften mahrum edemezdi. Ancak asırlardan beri devam eden **"oğulluğunun boşadığı hanımla evlenmeme"** geleneğinden dolayı, insanların ayıplamasından endişe duyuyordu. Bu husus bir ayette şöyle ifade buyrulur:

> **"Hem hatırla o vakti ki, o kendisine Allah'ın nimet verdiği ve senin de ikramda bulunduğun kimseye: '*Hanımını kendine sıkı tut ve Allah*'*tan kork.*' diyordun da nefsinde Allah'ın açacağı şeyi gizliyordun. İnsanlardan çekiniyordun. Halbuki Allah kendisini saymana daha lâyıktı. Sonra Zeyd o kadından ilişiğini kestiği zaman, biz onu sana eş yaptık ki, oğulluklarının ilişkilerini kestikleri hanımlarını nikâhlamada müminlere bir darlık olmasın."**[2]

Peygamber Efendimiz, Zeyd'in Mute savaşında şehit olmasından sonra Zeynep validemizle evlenmiştir.[3] Böylece, Allah'ın emri yerine getirilmiş ve asırlardan beri devam eden yanlış bir gelenek ortadan kaldırılmış oldu. Bu evlilik de Hz.

Peygamber’in yüksek şanına layık bir harekettir ve O’nun hayatında hususi ve mühim bir vakadır. Kaldı ki bu nikâhı kıyan Cenab-ı Hakk’tır. O’nun kıydığı bu nikâh hakkında söz söylemek kimin haddine düşer.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) kendisinden sonra, Zeynep Validemizin vefat edeceğini hanımlarına şu şekilde haber vermiştir.

> **“Sizin içinizde bana en çabuk vasıl olanınız eli uzun olanınızdır.”**

Zeynep validemiz, son derece cömert olduğundan dolayı **“eli uzun”** lakabı ile intişar etmiştir. Nitekim Zeynep validemiz Hz. Peygamber’in vefatından kısa bir süre sonra vefat etmiştir. Hz. Aişe validemiz onun hakkında şöyle der:

> **“Diyanetçe Hz. Zeynep’ten hayırlı bir kadın yoktur. O müttaki, doğru sözlü, sıla-i rahime riayetkâr ve sadakası çok bir kadındı.”**

Bediüzzaman Hazretleri de Peygamber Efendimiz’in Zeynep validemizle evlenmesinin hikmetini şöyle ifade eder:

> "***Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâmın Zeyneb’i tezevvücünü***, *eski zaman münafıkları gibi yeni zamanın ehl-i dalâleti dahi medar-ı tenkit buluyorlar; nefsanî, şehevânî telâkki ediyorlar, diyorsunuz.”*

> "*Elcevap : Yüz bin defa hâşâ ve kellâ! O dâmen-i muallâya şöyle pest şübehâtın eli yetişmez. (…) (****Muhammed, erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir; o Allah’ın Resulüdür ve peygamberlerin sonuncusudur.)***4 *âyetine dair şöyle yazılmış ki:*

> "*İnsanların tabakatına göre birtek âyet, müteaddit vücuhlarla, herbir tabakanın fehmine göre bir mânâ ifade ediyor. Bir tabakanın şu âyetten hisse-i fehmi şudur ki:*"

> "*Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın hizmetkârı veya* **'*Oğlum!*'** *hitabına mazhar olan Zeyd (r.a.), rivayet-i sahiha ile itirafına binaen, izzetli zevcesini kendine mânen küfüv bulmadığı için tatlik etmiş. Yani, Hazret-i Zeyneb, başka yüksek bir ahlâkta yaratılmış ve bir peygambere zevce olacak fıtratta olduğunu, Zeyd ferâsetle hissetmiş. Ve kendisini ona zevc olacak fıtratta kendine küfüv bulmadığından, mânevî imtizaçsızlığa sebebiyet verdiği için tatlik etmiştir. Allah’ın emriyle Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm almış.*

> *Yani, '**Biz onu sana nikâhladık.**'* 5 *işaretiyle, o nikâh bir akd-i semâvî olduğuna delâletiyle, harikulâde ve örf ve muâmelât-ı zâhiriye fevkinde, sırf kaderin hükmüyledir ki, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm o hükm-ü kadere inkıyad göstermiştir ve mecbur olmuştur; nefis arzusuyla değildir.*"6

8. Hz. Cüveyriyye Validemiz.

***Cüveyriyye validemiz**, İslâm'a düşman olan **Beni Mustalik** kabilesinden idi.* Hicretin beşinci senesinde vukuu bulan bir gazvede kocası ölmüş, kendisi de esir düşmüştü. Serbest bırakılması için kendisinden çok miktarda fidye istendi. Fakat onun bunu verecek gücü yoktu. Peygamber Efendimizin yanına gelerek şöyle dedi. *"Benden istenen bu fidyeyi ödeme gücüm yok, size iltica ediyorum, bana yardım ediniz."* Bunun üzerine Hz. Peygamber, ondan istenen fidyeyi kendisi ödedi ve böylece Hz. Cüveyriyye Efendimizin cariyesi oldu. Cariyelerin Hz. Peygamber'e helal olduğu bir ayette şöyle ifade buyrulur:

> **"Ey peygamber! Biz bilhassa sana şunları helâl kıldık: Mehirlerini vermiş olduğun eşlerini, Allah'ın sana ganimet olarak ihsan buyurduklarından sahip olduğun cariyeleri, amcalarının kızlarından, halalarının kızlarından, dayılarının kızlarından, teyzelerinin kızlarından seninle beraber hicret etmiş olanları, bir de mümin bir kadın kendini peygambere hibe ederse, peygamber nikâh etmek istediği takdirde, onu başka müminlere değil de sadece sana mahsus olmak üzere helâl kıldık. Onlara eşleri ve cariyeleri hakkında neyi farz kıldığımızı biliyoruz. Bunlar sana hiçbir darlık olmaması içindir. Allah, çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir."**7

Allah Resûlü, daha sonra onu azat etti. Hürriyetine kavuşmanın süruru içinde olan bu kadın Peygamber Efendimiz'le beraber Medine'ye geldi. Babası ile iki kardeşi de ondan istenen fidyeyi ödemek üzere Medine'ye geldiler.

Kızının fidyesinin Hz. Peygamber tarafından ödendiğini öğrenen babası, O'nun bu mürüvveti ve alicenaplığı karşısında eğildi ve âdeta eridi. *"Hz. Muhammed hakiki bir peygamberdir."* diyerek iki oğlu ile beraber İslâmiyet'e girdi. Sonra Peygamber Efendimize: *"Ey Allah'ın Resulü kızımızı izdivacınıza alarak onu ve bizi şerefyab ediniz."* dedi. Hz. Peygamber Hz. Cüveyriye'yi nikahı altına aldı ve onu **"ümmü'l-mü'minîn"** yani mü'minlerin annesi olma şerefine nail etti. Sahabeler de: *"Artık bu kabile ile aramızda akrabalık oluştu."* diyerek Hz. Peygamber'in hatırı için Ben-i Mustalik kabilesinden esir olanların tamamını serbest bıraktılar. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz şöyle buyurdular:

> **“Kavmi ve milleti için bundan daha bereketli ve hayırlı bir kadın görmedim.”**

Nitekim bu izdivaçtan sonra Hz. Cüveyriye validemizin kabilesi İslâmiyet’e girmişlerdir.

9. Ümmü Habibe Validemiz.

Ümmü Habibe validemiz ***Ebu Süfyan****ın kızıdır. Kocası ile beraber Habeşistan’a hicret eden ilk Müslümanlardandı.* Kocasının Müslümanlıktan dönmesine rağmen, kendisi Müslümanlıkta sebat etmişti. Kocası da vefat edince diyar-ı gurbette çaresiz ve kimsesiz kalmıştı. Mekke’ye de geri dönmesi mümkün değildi. Çünkü o zaman henüz Müslüman olmayan babası Ebu Süfyan Müslümanlığın en azılı düşmanı idi. **Annesi Hind** ise Uhud’da şehit ettirdiği Hz. Hamza’nın ciğerlerini çıkarıp kanını içecek kadar İslâmiyet’e gayz ve nefret duymakta idi. Böyle bir anne babadan ne beklenirdi ve onların yanına nasıl gidilirdi?

Ümmü Habibe validemiz Hz. Peygamberin Medine’ye hicret ettiğini duymuştu. Medine’ye hicret eden Allah Resulü Habeş kralı **Necaşiye** bir mektup yazarak onu İslâmiyet’e davet etmiş ve kendi himayesinde bulunan *Ümmü Habibe’yi de nikahlamak istediğini* bildirmişti. Mektubu alan Habeş kralı onu yüzüne gözüne sürerek Hz. Cafer’in huzurunda kelime-i şehadet getirerek İslâmiyet’le şereflendi. *Daha sonra Ümmü Habibe’nin vekili Halid bin Said ve Hz. Peygamber’in vekili olarak da kendisi nikahı kıydı.* Ümmü Habibe’nin mihrini de kendisi karşılayarak birçok çeyiz ve hediyelerle onu Medine’ye gönderdi. Allah’ın Resûlü, İslam yolunda akrabalarını terk ederek hicret eden bu sadakatli hanınla evlenmek suretiyle kendisine sahip çıkmış ve bu asîl kadını şereflendirmiştir.

Bu evlilikten sonra Ebu Süfyan’ın İslâm’a karşı tutumu yumuşamaya başlamıştı.

10. Hz. Safiyye Validemiz.

Hz. Safiye (r.a) Hayberli bir Yahudi kabilesinin reisi olan Huyey’in kızıdır. Harun peygamberin neslindendir. Müslümanlara esir düşmesi sonunda Hz. Peygambere düşen ganimetler arasında idi. Resulüllah Efendimiz (s.a.v) Safiyye’ye:

> **“İstersen hür olarak kabilene döner, istersen Müslüman olarak bana zevce olup *ümmül müminin* arasına girersin. Bu iki tekliften birisini kabul etmekte serbestsin.”**

dedi. Peygamberin bu teklifi ve mürüvveti karşısında ziyadesiyle mesrur olan bu kadın, Müslümanlığı kabul ederek O'na zevce olma şerefine nail oldu. *Bu izdivaçtan sonra İslam dini aleyhinde olan Yahudilerin bir kısmının düşmanlığı azalmış oldu.*

11. Hz. Meymune Validemiz

Harisin ve Hind'in kızı olan Meymune Bere, Amr bin Sasaa kabilesine mensuptu. Efendimizle evlendiğinde otuz altı yaşında dul bir kadın idi. Hz. Peygamberin dul kadınları nikahı altına aldığını duyan Hz. Meymune O'na zevce olma arzusunda idi. *"Beni sadece nikahına alsa razıyım."* diyordu. Hz. Peygamber (s.a.v) hicretin yedinci senesinde umre için Mekke'ye gelmişti. *Kendisinin yanına gelen amcası Abbas, O'nun, Meymune ile nikâhlanmasını teklif etti.* Hz. Peygamber, kendi yanında hatırı pek yüce olan amcasını kırmadı ve Meymune ile nikâhlanmayı kabul etti. Allah Resûlü, Kureyş kabilesinden olmayan Meymune validemizle evlenmek suretiyle onlarla da bir akrabalık bağı oluşturmuştur.

12. Reyhâne ve Mâriya Validelerimiz

*Resulullah Efendimiz'in (s.a.v.) **Reyhâne** ve **Mâriye** adlarında iki de cariyesi vardı.*

Reyhâne validemiz, Yahudi Kabilesinden Kureyza ile yapılan bir savaşta ganimet olarak ele geçirilmişti. Hz. Peygamber (s.a.v.) onu azat etti ve kendisiyle evlenme veya cariye olarak kalma arasında serbest bıraktı. ***Reyhâne,** cariye olarak kalmayı tercih etti.* Reyhâne, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) veda haccı dönüşünde vefat etti. Cenazesini bizzat Resûl-i Ekrem Efendimiz kıldırdı ve Baki mezarlığına defnetti.

Mariye validemizin ise, babası Şemûn adında Mısır'lı bir Kıpti ve annesi ise Rum asıllı bir Hristiyandı. Kıpti kavminin reisi olan Mukavkes'ın sarayına cariye olarak gelmişti. Hz. Peygamber (s.a.v), Mukavkıs'ı İslâm'a davet etti. O Müslümanlığı kabul etmedi, ancak saltanatının yıkılacağından korktuğu için Peygamber Efendimize Mariya ile kendi kardeşi Şirin'i birçok hediye ile beraber cariye olarak gönderdi. Bu cariyelerin ikisi de Medine'ye varmadan yolda Müslüman oldular.

Hz. Peygamber (s.a.v), Şirin'i Hasan bin Sabit'e hediye etmiş, kendisi de Hz. Mariya ile evlenmiş ve ona bir cariye gibi değil, nikâhlı bir eş olarak muamele edip kendisine son derece değer vermiştir.

Hz. Mariye validemizden İbrahim dünyaya gelmiş ve bu bakımdan kendisi**Ümmü'l-Veled** ünvanını kazanmıştır. Mariya validemiz Hicretin 16. yılında vefat etmiş, cenaze namazı Hz. Ömer (r.a) tarafından kıldırılmış ve Cennet'ül-Baki' kabristanına defnedilmiştir.

Peygamber Efendimizin Hz. Hatice validemizden dünyaya gelen çocuklardan, **Hz. Fatma** validemizin dışındakilerin hepsi vefat etmiş ve diğer hanımlarından da çocuğu olmamıştı. Allah Resûlü (s.a.v), bir evlat sahibi olma arzusuyla Hz. Maria validemiz ile izdivac etmişti. Nitekim Hz. İbrahim bu evliliğin meyvesidir. Ancak o da

küçük yaşta vefat etmiştir.

Hz. İsmail'in validesi olan Hacer annemiz "Kıpti" kabilesine mensuptu. Maria validemiz de o kabileden idi. Amr bin As Mısır fethine gidince Mukavkıs'e Peygamber Efendimiz'in şu vasiyetini söyledi.

> **"Mısır'ı fethederseniz ahalisine iyilikle mukabele edin. Zira onların bizim yanımızda rahim ve hısımlılıkları vardır."**

Nitekim Mukavkıs ile Amr bin As arasında yapılan anlaşmaya karşı çıkan Rum Kayseri, Mısır Melikine yazmış olduğu mektupta şöyle demiştir.

> *"Mısır'da yüz bine yakın silahlı Rum varken, on iki bin kişi ile savaşmayı göze alamadınız mı? Bu anlaşmadan vazgeçin ve savaşa devam edin."*

Buna rağmen Mısır Meliki Mukavkes onun bu sözünü dikkate almamış ve anlaşmada sadık kalmıştır.

Dipnotlar:

1 *Ahzap Suresi, 33/36.*
2 *Ahzap Suresi, 33/37.*
3 *Tecrid-i Sarih, cilt, 4.*
4 *Ahzâp Suresi, 33/40.*
5 *Ahzâp Suresi, 33/37.*
6 *Mektubat.*
7 *Ahzap Suresi, 33/50.*

Mehmedkirkinci.com

Muallim-i Ekber'in Yetiştirdiği Yıldız İsanlar

Hatem'ül Enbiya'ın (s.a.v) en büyük mu'cizesi olan Kur'an-ı Kerim'in feyzine mazhar olan ve O'nun sünnetini harfiyen yaşayıp, her meselede O'nu kendilerine rehber ederek O'ndan ziyadesiyle istifade eden sahabeler, bütün dünyaya muallim ve üstad olmuşlardır.

Muallim-i Ekber olan Hz. Peygamber (s.a.v) bir nesim-i hidayet olan o mukaddes nefesiyle, Mekke'nin afakını kaplayan dalalet ve zulümat bulutlarını tarumar etti. İnsaniyet âlemi o hidayet nuruyla gitgide bir safvet ve nuraniyet kazanarak berraklaştı.

Nûr-u irfan ve feyiz, onların üzerinde her an lemean etmeye başladı. Hz. Peygamber'in ashabı, hakikat nurunu Mişkât-ı Muhammediye'den tamamıyla aldılar ve insaniyetin en âli şerefine ve en yüksek mertebesine yükseldiler. Aziz ve Celil olan Allah-ü Azimüşşân, lütuf ve merhametiyle onları rahmetinin deryasında yüzdürdü. Feyiz, lütuf, kerem ve rahmet çeşmesinden içirdi. Dostluk ve muhabbet libasını giydirdi. Kalblerinden kin, haset ve adaveti, kasavet ve vahşeti attı. İç âlemlerini ferah ve sürura kavuşturdu. O berrak kalpleri muhabbet, fazilet ve irfan gibi ulvî hasletlerle doldurarak bu fani dünyadan göçüp ebedî saadete kavuşturdu.

Peygamber Efendimiz (s.a.v):

> **"Benim sahabelerim yıldızlar gibidir. Onlara uyarsanız hidayete erersiniz."**

buyurmuş ve ashabından her birinin birer yıldız mesabesinde olduğunu belirtmiştir.

Elbette ki, bu hidayet yıldızlarının da kendi aralarında derece farklılığı vardır. Onların en başında, **Hz. Ebu Bekir** (r.a.) olmak üzere dört halife gelir. Hz. Ebu Bekir (r.a.) nebîlerden sonra insanların en hayırlısıdır. Hz. Peygamber'in ifadesiyle

> **"Peygamberler müstesna, güneş ondan daha üstün bir baş üzerine ışığını saçmamıştır."**

Zira o, Allah ve İslâm yolunda maddî ve manevî bütün varlığını, hatta hayatını feda eden, kendi nefsine hiçbir şey bırakmayan, eşsiz sadakat, sonsuz merhamet ve deryalar gibi zengin anlayışıyla temeyyüz etmiş bir ali-i irfandır. Allah Resûlü'nün en yakın dostu, en sevgili yar-ı vefadarı olan insan. "Teslimiyet sırrının en büyük dehası". İslâm'dan önceki cahiliyet zamanında, Kureyş içinde büyümüş olduğu halde, putlara secde etmeyen insan. Daima Allah yanında makbul bir din olması gerektiğini düşünen ve bu bakımdan Habib-i Ekrem İslâm dinine davete başlar başlamaz herkesten önce delil ve mucize istemeden iman eden ve daha sonra güvendiği kimseleri gizlice İslâm dinine çağırmaya başlayan müstesna insan. Sadakat, rikkat, rahmet ve ilâhi sırlara vukufiyette en ileri kişi.

Hz. Ömer'*de ise celâdet, adalet ve heybet hakim.* ***Hz. Osman*** *ise yumuşaklık, hayâ ve edep numunesi.* ***Hz. Ali*** *ise akıl, hikmet, şecaat ve ulvîyette benzersiz.* Bunlar İslâm binasının dört büyük sütûnu ve o nuru etrafa yayan birer yıldızdır. Zira İslâm'ın intişarına, maddî ve manevî fütuhatına en büyük vesile onlardır.

Mürşid-i Ekber (s.a.v), başta dört büyük halife olmak üzere yirmi dört bin sahabiyi terbiye edip, maddî ve manevî terakkinin zirvesine çıkardı ve medeni ümmetlere üstad eyledi. Hz. Peygamber (s.a.v) sahabelerinin ruhlarını ve mizaçlarını onlardan daha iyi biliyordu.

Hz. Ömer, Hz. Ali, ve Hz. Hamza gibi cengaverlerinin savaşlarda göstermiş oldukları celadet ve şecaatleri Zat-ı Ahmediye'den (s.a.v) inikas etmiştir. Hem, Hz. Ebubekir'in (r.a) eşsiz sehaveti, hadiseleri kavramadaki favkalede seri intikali ve vahye muhatap olmadaki zekaveti elbette ki, Resul-i Kibriyanın sayesindedir ve O'nun meyvesidir. Hz. Ömer'in şecaatindeki şiddet, adaletindeki ulvîyet, acaba O'nun kendi mahareti miydi? Hayır ve asla! Fahr-i Kâinat (s.a.v) onun ruh, kalb ve vicdanını tenvir ve teshir etmeseydi, eğer o nübüvvet mektebinde terbiye görmeseydi, ondaki bu ali hususiyetler ve üstün meziyetler O Halife-i Sania böyle bir adalet ve celadet sahibi olabilir miydi?

Üstad Bediüzzaman'ın dediği gibi;

> **"Bâzı olur bir nazar, fahm i elmas ediyor. Bâzı olur bir temas, taşı iksir ediyor. Bir nazar-ı peygamber, birden bire kalbeder bir bedevî cahil, bir ârif-i münevver."**

> **"Eğer mîzan istersen: İslâm'dan evvel Ömer, İslâm'dan sonra Ömer."**

> **"Birbiriyle kıyası: bir çekirdek, bir şecer. Def'aten verdi semer, o nazar-ı Ahmedî, o himmet-i Peygamber. Cezîretü'l-Arabda, fahm olmuş fıtratları kalbetti elmaslara, birden bire serâser, Barut gibi**

ahlâkı parlattırdı, oldular birer nur-u münevver."[1]

Evet, İki Cihan Güneşi'nden nur alan o insanlar, o kadar muazzez ve erişilmez insanlardır ki, o nurdan aldıkları seciyeyle aşk ve teslimiyetin, bağlılık ve fedakârlığın eşsiz timsali olmuşlardır. Onlar, fazilette, ibadette, haşyette, şecaatte, alicenaplıkta, teslimiyette birbiriyle yarış halinde oldular. Birbirleriyle öyle ülfet ettiler ki, aralarında en küçük bir geçimsizlik, haset ve kıskançlık olmadı.

Kendilerinden sonra gelen hiçbir evliyanın onlara yetişememesinin sırrı, işte bu azîm farkta aranmalıdır. Onlar vahyin gelişine bizzat şahit oldular. Dıhye suretinde, defalarca Cebrail'i (A.S.) gördüler. Allah Resûlü'nün ayı ikiye yarması, parmaklarından su akması gibi binlerce mucizesine şahit oldular. Bütün insanlık âlemini nura, hidâyet ve saadete eriştirmek için gönderilen Kur'ân-ı Kerîm'i ilk defa onlar dinlediler. Onlar Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın ilk talebeleri olma şerefine nail oldular ve O'ndaki ulvî hakikatları Peygamber Efendimizden (s.a.v) ders aldılar. Kur'ân-ı Hakîm'i bütün kalblere, akıllara, vicdanlara ve dolayısıyla hayata hâkim kıldılar. Kendilerinden sonra gelen hiçbir kimsenin ulaşamadığı feyz ve berekete, ilim ve irfana, ihlâs ve sadakata, feragat ve fedakârlığa nail oldular. Bakışları ibretle, fikirleri ilim ve hikmetle, kalbleri ilâhî muhabbetle doldu. Onlar daima tefekkür halinde ve tam bir uyanıklık içinde oldular. Her şeyi yerli yerine koydular. Her fazilet ve şeref sahibini kendi makam ve mevkiine oturttular; hukuklarına riayet ettiler. Allah'ın rızasından başka her şeyin tahakkümünden âzâde oldular. Onları ne dünya esir edebildi, ne de Cennet'in letafet ve şa'şaası kayd altına alabildi. Onlar dünya ve âhiret nimetlerine değil, o nimetleri verene tâlib oldular ve O'nu sevdiler. Ne dünya metaını, ne âhiret saadetini, Allah'ın rızasına denk tutmadılar. Sadece ve sadece Allah'a kul olmanın âli şeref ve izzetiyle yaşadılar. Kin, hased, adavet, nifak ve şikak gibi ahlâk-ı seyyieden saf ve tâhir olarak Allah'a rücû ettiler.

O aziz ve alicenap zatlar, yoksullara ve yardıma muhtaç olanlara ihsanda bulunur ve onlara merhamet ve şefkatle davranırlardı. Zira onlar, nur-u nübüvvet ile ziyalanmışlardı. Marifet ve fazilette yarışarak zirve-i kemalata erdiler; hikmetin aşıkı ve en münevver meyvesi oldular.

Sahabeler, İslâm'ın izzet şerefi ve ulvîyeti uğrunda işkencelere maruz kalmayı ve kanlarının son damlalarına kadar harp etmeyi göze almışlardır. Zira, İslâm'ın ulvî güzelliği aşıklarına her cefayı unutturmuştur. Bütün mihnetler, meşakkatler, eza ve cefalar, İslâmiyet'i aşk ve şevk ile kabul eden bu kalpleri zerre kadar müteessir etmemiştir.

Sahabeler, o yüce Zatın (s.a.v) imanından feyiz almış ve ahlâk-ı aliyesinden kemaliyle istifade etmişlerdir. O'nun (s.a.v) etrafında adeta bir pervane gibi dolaşarak, ondaki manevî güzelliklere ayna olmaya çalışmışlardır.

O aziz ve alicenap insanlar, Allah ve Resulü yolunda canlarını, mallarını, vatanlarını, evlatlarını ve akrabalarını seve seve terk edip, akılların almayacağı bir fedakarlık ile Medine'ye hicret ettiler. Hz. Peygamberi mesrur ve hoşnut ettiler. Böylece mertebeyi kemalata kavuştular, menzil-i maksuda erdiler.

Kavilerin güçlerine boyun eğmediler. Akıl almaz zulüm ve işkenceler onların Allah'a ve Hazret-i Peygambere (s.a.v) olan imanlarını asla sarsamadı. Sahabeler, dağları yerinden kaldıracak, saçları ağartacak olan o korkunç günlerde zulüm dalgalarına karşı koydular, İslâm binasını böylece inşa ettiler.

O metin kalpli, parlak fikirli, fesih lisanlı ve kavi bilekli sahabeler, mütekebbirlerin burnunu, cebbarların belini kırdılar ve müşriklerin ve yalancıların dilini susturdular.

Onlar küffara karşı şiddetli, kendi aralarında gayet mülayim idiler. Onlar hiçbir zaman acımayan ve bozulmayan tatlı bir su gibi idiler. Onlara uymayanlar yolunu şaşırır, hak ve hakikatten uzaklaşır.

Sahabelerin her biri ayrı bir fazilet, meziyet ve güzellikle mümtaz idi. Her biri kendi istidadına göre bir vazifeyi omuzuna almış, ciddî bir gayret ve fekârlıkla çalışmışlardır. Bir kısmı iman hakikatlerinin, bir kısmı Kur'an ahkâmının ve bir kısmı da hadislerin muhafazasına çalışarak, İslâm âleminde muhtelif renklerde çiçeklerin açılmasına vesile olmuşlardır. Her biri başka bir memlekete hicret ederek, insanları irşat edip, İslâm'a girmelerine vesile olmuşlardır.

Necaşi *gibi dünyanın en büyük imparatorları onların karşısında el bağlayıp buz gibi eridiler. Onlar, o iman sayesinde Allah'ın en sevgili ve bahtiyar kulları ve Hz. Peygamberin de en sadık dostları oldular.*

Sahabiler, züht ve takva itibariyle en ileri derecede idiler. Buna rağmen dünyayı da ihmal etmediler. Onlar ahiret ile dünyayı muvazeneli bir şekilde götürdüler. O kadar meşguliyetlerine rağmen ibadetlerine öyle düşkündüler ki namaz vakti gelince bütün işlerini bırakır huşu içerisinde namazlarını eda ederlerdi. Gecelerini ibadetle geçirirlerdi. Dünyada yaşamakla beraber sanki bu dünyanın insanları değillerdi. Tac ve taht endişesi, saray ve köşk edinme sevdası, servet ve şöhret cazibesi, onlardan çok uzak idi. Onların tek gayesi ve hedefi Allah'ın birliğini ve sevgisini kalplere yerleştirmek; yasaklarından sakındırmaktı. Bunun içindir ki, Sahabîler, Cenâb-ı Hak tarafından çizilen mukaddes sınırların kuş uçurtmaz bekçileri oldular.

> **"Sahabelerin kurbiyet-i İlahiye noktasındaki makamlarına velayet ayağıyla yetişilmez."**[2]

Bundan dolayıdır ki, en büyük bir veli olan Muhyiddin-i Arabî ve Celaleddin-i Süyûtî gibi zatlar bile, sahabelerin en küçüğünün derecesine çıkamamışlardır.

“İşte daire-i nübüvvet, daire-i velayetten ne kadar yüksek ise, daire-i nübüvvetin hademeleri ve o güneşin yıldızları olan sahabeler dahi, daire-i velayetteki sulehaya o derece tefevvuku olmak lâzım geliyor. Hatta velayet-i kübra olan veraset-i nübüvvet ve sıddıkıyet ki, sahabelerin velayetidir; bir veli kazansa, yine saff-ı evvel olan sahabelerin makamına yetişmez.”[3]

Kış mevsiminde bir bahçeye giren kişi, soğuk çehreli, donuk ve bakıldığında insana hoş görünmeyen ağaçlarla karşılaşır. O kişi, bu ağaçlardan birinin gölgesinde dinlenmek isterse, derhal soğuk alır ve rahatsızlanır. Çünkü bu ağaçların kendileri gibi gölgeleri de menfaatsiz, hatta zararlıdır. O kişi, aynı bahçeye yaz mevsiminde uğradığında çok farklı bir manzara ile karşılaşır. Zira, bahçe aynı bahçe, ağaçlar aynı olduğu halde, gördüğü manzara kıştaki ile taban tabana zıttır ve onunla kıyas kabul etmez. Yemyeşil yaprakları, muhtelif ve leziz meyveleri, serinlik ve ferahlık veren gölgeleriyle her bir ağaç her cihetiyle faydalı ve hoş bir sûret almıştır. Çünkü, kıştaki donuk ağaçların üzerinden bir bahar mevsimi geçmiş; bahar güneşine yüzlerini çeviren bu ağaçlarda ilk tebeddülat, üzerilerindeki karların erimesi ve içlerine kadar nüfûz eden donukluğun çözülmesi olmuştur. Daha sonra, bahar yağmuruyla sulanan ve bahar havasından fevkalade istifade eden bu ağaçlar, kısa zamanda inanılmaz derecede terakki etmişler, yeşil yapraklarla, çiçeklerle ve meyvelerle bezenmişlerdir.

İşte sahabe-i kirâmın İslâmiyet’ten önceki ve sonraki halleri bu misâle benzer. Cenâb-ı Hak tarafından insanlara doğru yolu göstermek, onları irşad etmek ve onların üzerilerindeki küfür ve isyan buzlarını çözmekle vazifelendirilen Resûl-i Ekrem’in (s.a.v) mânevi güneşi, bütün haşmetiyle Asr-ı Saadet’te tezahür etmiş ve küllî feyzini o asrın bahçesine akıtmıştır. Buzları çözülenlere Kur’an’ın âb-ı hayatını emzirmeye başlayan o Zat-ı Mübârek, kısa zamanda o bahçeye meyve verdirmiş ve o asrın insanlarını, peygamberlerden sonra, kimsenin yetişemeyeceği bir yüksekliğe ve bir taravete eriştirmiştir.

Hz. Peygamber’i (s.a.v) görmeden iman eden müminler de o güneşten istifade etmektedir. Lakin onlar dağın kuzey yüzündedirler; sahabeler ise daima güneş alan güney yüzünde idiler. Onlar derslerini o güneşin zatından aldıkları halde, bizler o feyzi sadece ziyâsından almaktayız. Bu bakımdan bir mümin ne kadar terakki ederse etsin onların manevî derecesine yetişmesi mümkün değildir. Ona düşen vazife, onların yolundan gitmek ve şefaatlerine nail olmaya gayret etmektir.

Evet, enbiyalardan sonra, derece bakımından insanların en faziletlileri sahabelerdir. Fazilet noktasında onlara yetişilmez. Çünkü sahabeler bütün kalpleriyle "*Rabbimizin bizden istediği nedir?*" diye merak ederek, Allah’ın rızasına mazhar olmak için azamî gayret göstermişlerdir. Bunun içindir ki, Cenâb-ı Hakk’ın yanında kıymetleri çok yüksek olan, başta dört halife olmak üzere, sahabe-i kiram efendilerimize muhabbet etmek imanın gereğidir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) sahabeleri hakkında şöyle buyurmuştur:

> **“Her kim sahabelerimi mesrur ederse, beni mesrur etmiş olur. Her kim beni mesrur ederse, Allah’ı mesrur etmiş olur. AllahTeâla da kendisini mesrur eden kulunu mesrur eder ve cennetine koyması O’nun üzerine hak olur.”**
>
> **“Allah beni, bütün enbiyadan üstün, sahabelerimi de peygamberlerden sonra bütün insanlardan üstün kıldı.”**

Bu hadislerden de anlaşılacağı gibi, sahabe-i kiram efendilerimizin Allah-ü Teâla’nın ve Peygamber Efendimizin (s.a.v) yanında kıymetleri çok âlidir. Çünkü onlar Peygamber Efendimizin (s.a.v) risâlet cenahına bir nevi ortak olup, O’nunla el ele, omuz omuza vererek bu din-i mübîni dünyanın her tarafına yaymaya gayret göstermişlerdir. Harcına kanlarını kattıkları İslâm binasına kemiklerini de temel taşı yapmışlardır.

*Sahabelerin en büyük özelliklerinden birisi de **isâr** hasletletidir. **İsâr,** kendi ihtiyacı olduğu halde başkalarını kendine tercih ederek ikramda bulunmaktır.* Bu ise, Resul-ü Ekrem (s.a.v) ve ashabının takip ettiği bir yoldur, cömertliğin en üstün derecesi ve en zirve noktasıdır. Bir ayette mealen şöyle buyrulmuştur:

> **“Bunlardan önce Medine’yi yurt edinip imana sarılanlar ise, kendi beldelerine hicret edenlere sevgi besler, onlara verilen ganimetlerden ötürü içlerinde bir kıskanma veya istek duymazlar. Hatta kendileri ihtiyaç duysalar bile o kardeşlerine öncelik verir, onlara verilmesini tercih ederler.”**[5]

Hazret-i Huzeyfe şöyle anlatıyor:

> **“Yermük gazvesinde amcazademi yaralılar arasında aramaya çıktım. Yanımda bir miktar da suyum vardı. Amcazademi buldum. '*Su!..*' diye seslendi. Tam suyu vereceğim sırada öteden biri *‘Ah su!..’* diye inledi. Amcazadem ona gitmemi ve suyu ona vermemi işaret etti. Gittim baktım ki, As’ın oğlu Hişam. Tam su vereceğim sırada öteden biri *‘Su!.. Su!..’* diye seslendi. Hişam da beni ona gönderdi. Ona gidinceye kadar o ölmüştü. Hişam’a döndüm, o da ölmüştü. Amcazademe geldiğimde o da vefat etmişti. Velhasıl su elimde kaldı. Allah hepsine rahmet etsin.”**

Hz. Peygamber'den sonra da O'nun nurundan istifade edip izinden giden *İmam-ı Azam, İmam-ı Şafii, Şah-ı Nakşibend, Abdulkadir Geylanî, Beyazıd-ı Bistamî, İmam-ı Rabbanî, İmam-ı Gazal"i, Şazeli ve Bediüzzaman Hazretleri* gibi iman, marifet, irfan ve ahlâk abidesi nice müçtehitler, müceddidler, mürşit ve alimler, yapmış oldukları ulvî hizmetleri ile tarih sahnesinde şan ve şerefle ebedî olarak yad edileceklerdir.

Dipnotlar:

1 *Sözler.*
2 *Sözler, s, 492.*
3 *Sözler, s, 491.*
4 *Sözler, s, 493.*
5 *Haşir Suresi, 59/9.*

Resulullah Efendimiz'in Diğer Peygamberlerden Üstünlüğü

Hz. Peygamber (s.a.v) Hatem'ül Enbiya'dır. Ondan sonra peygamberlik devri kapanmış ve yeni bir peygamberin gelmesine ihtiyaç kalmamıştır. Zira O (s.a.v) kıyamete kadar gelecek bütün insanların irşadına kâfi gelecek Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i Seniyyesini miras bırakmıştır.

Kâinatın Fahr-i Ebedîsi olan Hz. Peygamber'i (s.a.v) diğer peygamberlerden, mürşit ve müceddidlerden ayıran en önemli vasıflarından biri, **O'nun, davasında ve irşadında kısa bir zaman içerisinde muvaffak olmasıdır.** Bunda dost ve düşman ittifak halindedir. Bu bakımdan bütün enbiya, mürşit ve müceddidler arasında en büyük başarıya mahzar olan Hz. Muhammed (s.a.v)'dir.

Hz. Peygamber'in (s.a.v) irşadının tesiri çok büyük ve şümûllü idi. İnsanlığın maddî ve manevî hiçbir derdi ve ızdırabı yoktur ki, Hz. Peygamber (s.a.v) ona bir deva bulup tedavi etmesin. Tıp ilminde mahir bir tabibin müzmim hastalıkları tedavi edip onları sıhhatine kavuşturması gibi, Hz. Peygamber (s.a.v) de bütün manevî hastalıkları tedavi eden bir tabib-i hazık idi. Bediüzzaman'ın dediği gibi O'nun eli *"yaralılar ve hastalara karşı küçücük bir eczahane-i Rahmanîdir ki, hangi derde temas etse derman olur."*

Hz Peygamber'i (s.a.v) diğer peygamberlerden ayıran mümtaz sıfatlardan biri de risâletinin cihanşümûl olmasıdır. Bediüzzaman Hazretleri şöyle buyurur:

> **"Nübüvveti Ahmediyye'in en metin bürhanı, nübüvvet-i mutlakadır."**

Her peygamber sadece kendi kavmini irşad etmek üzere gönderildiğinden, onların risâleti zaman ve mekan itibariyle sınırlı ve kayıtlı idi. Hz. Peygamber (s.a.v) ise bütün beşeriyeti ikaz ve irşad etmek için gönderilmiş âlemşumûl ve mutlak bir peygamberdir. Zira, O'nun aziz ve mükerrem varlığı sadece bir kavme, bir millete değil, bütün bir insanlığa ilâhi bir rahmettir. Cenâb-ı Hak O'nu (s.a.v) peygamberlerin en sonuncusu ve en mükemmeli olmak şerefiyle mümtaz kılmış, bütün akıl sahiplerine salah ve halas yollarını O'nunla göstermiş, insanlığın saadet ve selametine vesile olan İslâm dinini onunla talim ettirmiştir. O'nun getirdiği nurdan, feyizden sadece insanlar değil, semavattaki melekler ve bütün mahlukat kemaliyle istifaza ve istifade ettiler, hisselerini aldılar ve almaktadırlar.

***“Evet, o bürhânın şahs-ı mânevîsine bak:* Sath-ı Arz bir mescid, Mekke bir mihrab, Medine bir minber... O bürhân-ı bâhir olan Peygamberimiz Aleyhissalâtü Vesselâm bütün ehl-i îmânâ imam, bütün insanlara hatib, bütün enbiyaya reis, bütün evliyaya seyyid, bütün enbiya ve evliyadan mürekkeb bir halka-i zikrin serzâkiri... Bütün enbiya hayattar kökleri, bütün evliya taravettar semereleri bir şecere-i nuraniyedir ki; herbir dâvasını, mu'cizâtlarına istinad eden bütün enbiya ve kerametlerine itimad eden bütün evliya tasdik edip imza ediyorlar. Zira o, لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰهُ der, dâva eder.”**1

Hz. Peygambere (s.a.v) risalet görevi verilmeden önce, Cenab-ı Hakk’a sadece Yahudilerin Havralarında ve Hıristiyanların kiliselerinde ibadet edilirdi. Cihan şümûl İslâm dini sayesinde her yerde hazır ve nazır olan Allah’a dağ başında, çöl ortasında, karada ve denizde, camide ve cami dışında ibadet edilmeye ve kurbanlar her yerde O’na takdim edilmeye başlandı. Çünkü Hz. Peygamber ile **“*sath-ı arz bir mescid, Mekke bir mihrap, Medine bir minber*”** halini aldı.

Hz. Peygamber’in kudret ve istidadı, risâlet ve irşadı zaman ve mekânın fevkınde kıyamete kadar gelecek bütün insanları içine alan geniş bir daireye hükmetmktedir. Geçmiş enbiyaların her biri bir odayı veya menzili tenvir eden bir misbah-ı ilâhi iken ve onların ışığı ancak belli bir menzili ışıklandırmaya kâfi iken Arabistan Yarımadasında tulu eden bu güneş diğer misbahların hiçbirine ihtiyaç bırakmadan bütün cihanı baştan başa tenvir edip aydınlattı. Çünkü O,

“*Allah'a bir davetçi ve nurlar saçan bir kandil (olarak gönderdik.)*”2

ayetinin mazharıdır.

Geçmiş peygamberlerin her birinde esmâ-i İlahiyenin bazıları ziyadesiyle tecelli etmiş ve onlar ancak muayyen bir sahada muvaffak olmuşlardır. Meselâ, **Hz. İsa** (a.s.)’ da **“Kadîr”** ismi ve **Hz. Musa** (a.s.) da ise “**Kelâm”** sıfatı galipti. Habib-i Kibriya’nın (s.a.v) ruhunda ise, *“bütün kâinatta tecelli eden esma-i ilâhiyenin tamamı kemal derecesinde”* tecelli ediyordu. Bu bakımdan **Peygamber Efendimiz, (s.a.v) insanı kemâle erdiren ulvî seciyelerin hepsinde örnek şahsiyet olmuştur.**

Evet, **Hz. Musa**’nın sehaveti, **Hz Harun’un** şefkati, **Hz Yuşa**’nın şecâati, **Hz Eyyub**’un sabrı, **Hz Davud**’un cesareti, **Hz Süleyman**’ın azamet ve saltanatı, **Hz Yahya**’nın sadeliği ve ubudiyeti**, Hz İsa**’nın tevazusu ve **Hz Yusuf**’un iffet ve güzelliği ve **Hz. Nuh’**un irşadı en mükemmel bir surette **Hazret-i Peygamberin**

(s.a.v) şahsında cem olmuştur.

"İşte bu peygamberlerden kimini kimine üstün kıldık."3

ayeti de bu hakikati ifade etmektedir. Bütün şark ve garp alimleri **Hz. Muhammed'**in (s.a.v) Hatem'ül Enbiya olduğunu ve kâinat yaratıldığından beri bu kadar büyük bir sima ve şahsiyet görülmediğini itiraf etmişlerdir.

İbn-i Abbas şöyle buyurdu:

*"Âlemlerin Fahri olan **Hz. Muhammed** (s.a.v) dünyaya teşrif edince, bir meleğin gelip kulağına şöyle dediğini işittim:*

"Müjde ey Allah'ın Resûlü! Hiçbir peygamberin ilmi yoktur ki, sana verilmemiş olsun… Sen onların ilimde en üstünü ve kalbde en yiğidisin!"

"Hem o melek, cinn ve beşerin seyyidi olan zât, *şu kâinat ağacının en münevver ve mükemmel meyvesi ve rahmet-i İlahiyenin timsali ve muhabbet-i Rabbaniyenin misali ve Hakk'ın en münevver bürhanı ve hakikatın en parlak siracı ve tılsım-ı kâinatın miftahı ve muamma-yı hilkatin keşşafı ve hikmet-i âlemin şârihi ve saltanat-ı İlahiyenin dellâlı ve mehasin-i san'at-ı Rabbaniyenin vassafı ve câmiiyet-i istidad cihetiyle o zât, mevcudattaki kemalâtın en mükemmel enmuzecidir. Öyle ise o zâtın şu evsafı ve şahsiyet-i manevîyesi işaret eder, belki gösterir ki; o zât, kâinatın illet-i gaiyesidir. Yani o zâta şu kâinatın Hâlıkı bakmış, kâinatı halketmiştir. Eğer onu icad etmeseydi, kâinatı dahi icad etmezdi denilebilir. Evet cinn ü inse getirdiği hakaik-i Kur'aniye ve envâr-ı imaniye ve zâtında görünen ahlâk-ı âliye ve kemalât-ı samiye, şu hakikata şahid-i katı'dır."*4

Evet, Hz. Peygamber (s.a.v) yaratılışta ve ahlâkta bütün peygamberlerden üstündür. İlim, irfan, fazilet, şefkat, merhamet, ubudiyet ve sehavet gibi ulvî hasletlerde hiçbir peygamber O'nun mertebesine yükselmiş değildir. Çünkü O şems-i hakikata mazhar bir ayna-yı azam ve bir fazilet güneşidir; diğer peygamberler ise karanlıkta insanlara parıltısını gösteren yıldızlar gibidir. Bütün peygamberler Resûlullah'ın ilim ve irfan denizinden bir avuç veya sehavet yağmurundan bir yudum su içmişlerdir. Resûl-i Ekrem(s.a.v) letafette bir çiçek, şerefte bir dolunay,

cömertlikte bir deniz, himmet hususunda ise bir ummamdır.

Allah Resûlü (s.a.v), peygamberler arasındaki makamını şöyle tasvir eder:

> **“Adamın biri muazzam bir bina kurmuş, binanın güzelliği karşısında görenler hayran kalmıştı. Fakat bu binada bir tuğlanın yeri boş kaldığından, o bina bakanlara rahatsızlık verirdi. İşte ben o tuğlayım.”**5

Evet, o bina nübüvvet müessesesidir. Her peygamber bu binanın bir tuğlasıdır. Bu binayı ikmal eden ve dini kemale erdiren de Hz. Peygamber’in mubarek ve mukaddes şahsiyetidir. Hz. Peygamber (s.a.v) ile enbiya silsilesi hitam bulmuş ve cihanşümûl bir din olan İslâmiyet de O’nunla ikmal olmuştur.

> “**Nübüvvet öyle bir çekirdektir ki: İslâmiyet şeceresi bütün semeratıyla, çiçekleriyle o çekirdekten çıkmıştır.”**6

Mahşer günü Celâl-i İlâhî hakim olduğu zaman, günahkârlar şaşkın bir vaziyette sağa sola koşuşarak bir kurtuluş yolu ararken, insanlığın tacı ve enbiyanın serdarı Resûl-i Ekrem (s.a.v) elinde **livanü’l-hamd** sancağı ve başında şefaat tacı olarak bütün peygamberlerin imamı olacak ve günahkâr müminler için mağfiret ve niyazda bulunup onlara şefaat edecektir.

Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurur:

> ***“Bütün insanların serdarıyım, fakat bununla iftihar etmiyorum.*** **Kıyamet günü Livânü’l-hamdi taşıyacağım onunla da iftihar etmiyorum. O gün bütün peygamberler benim Livânü’l-hamd’imin altında toplanacaklar, ama bununla da iftihar etmiyorum. O gün herkes huzur-u ilâhiye giderken onların imamı ve rehberi olacağım. Herkes umutsuz ve çaresiz beklerken onlara müjdeyi ben vereceğim. Fakat bununla da iftihar etmiyorum.** ***Ben, ancak Allah’a kul olmakla iftihar ediyorum.”***

Livânü’l-hamd; diğer hiçbir peygamberlerde bulunmayan, sadece Hz. Peygamber’e ait olan ve kıyamet günü Hz. Âdem (a.s)’den kıyamete kadar gelecek olan bütün mü’minlerin altında toplanacağı hamd sancağıdır.

Dipnotlar:

1 *Sözler.*
2 *Ahzâb Sûresi, 33/46.*
3 *Bakara suresi, 2/253.*
4 *Mektubat.*
5 *Buhari, Müslim.*
6 *Mesnevi-i Nuriye.*

Resul-i Ekrem'in (s.a.v) En Büyük Mucizesi Kur'an’dır

Kur'an-ı Kerim’in ihtiva ettiği hükümlerin birçoğu, daha önce gelen semavî kitaplarda olmadığı halde, geçmiş bütün kitapların hükümleri onda mevcuttur. Bu bakımdan Kur’an, geçmiş dinî kitaplardan daha ihatalıdır ve onların fevkindedir.

Her bir kelimesinde birçok hikmetler bulunan bu sonsuz nuru her kim dikkatle okursa, ondaki i’caz ve üsluba; ifadelerindeki belâğat ve fesahate hayran olmaması mümkün değildir. Kur’an, yaklaşık on beş asır evvel nazil olduğu halde, sanki yeni nazil olmuş gibi, tazeliğini muhafaza etmektedir. Çünkü o ezelden gelmiş ve ebede gidecektir.

> “**Zaman ihtiyarlandıkça Kur’an gençleşiyor.”**[1]

Kur’an-ı Kerim’in ümmî bir zat olan Hz. Peygamber (s.a.v) tarafından tebliğ edilmesi, O’nun en büyük mucizelerinden biridir. Çünkü, Hz. Peygamber (s.a.v) okuma yazma bilmeyen ümmî Arap kabilesi içinde büyümüştü. O’nun büyüdüğü belde ve muhit ilim, irfan, fazilet ve medeniyetten tamamen mahrumdu; cehalet sisinin çöktüğü kapkaranlık bir memleket idi. Burada ilim ve irfan erbabı kimseler de yoktu. Okuma yazma bilmeyen Resûl-i Ekrem (s.a.v) diğer semavî kitaplardan bir şey öğrenememiş ve o kitapların alimleri ile de oturup kalkmamıştı. Bu şekilde kırk yaşına ayak bastı. İşte o zaman Hira Mağarasından parlayan bir nur ile cehalet bulutları kalktı ve dünyanın dört bir yanını marifet, ilim, fazilet ve medeniyet ışıkları kapladı. O’nun okuduğu kelam-ı Rabbanî, insanlık âlemine, hikmetin sırlarını keşfetti. İnsanların fikirlerini ve nazarlarını açacak ve derin düşüncelere sevk edecek hikmetin inceliklerini, imanın esrarını ve ubudiyetin teravetini ders verdi. Zemin ve asuman O’nun dünyaya teşrifi ile mesrur oldu. Dolayısıyla nübüvvet güneşinin doğduğu her yer nurlandı ve sürura gark oldu.

Kur’an-ı Kerim nazil olmadan evvel, Arap Yarımadasında en revaçta olan şey belağat ve fesahat idi. Belağat ve fesahatın zirvesinde bulunan Kur’an’ı Azimüşşan nazil olduktan sonra, hiçbir şair, edip, fesahat ve belagat erbabı onun nazm-ı celiline mukabele edemediler ve tek bir ayetin dahi benzerini yapamadılar, zaten yapmaları da mümkün değildi. Kur’an onlara meydan okudu. Nitekim Cenâb-ı Hak bir ayette mealen şöyle buyurmaktadır*:*

> **“De ki: Yemin ederim! Eğer insanlar ve cinler, bu Kur’an’nın benzerini yapmak için bir araya toplansalar, hatta birbirine destek olup güçlerini birleştirseler bile, yine onun gibi bir kitap meydana**

getiremezler.”[2]

Bundan dolayı dır ki, Kur’an’ı Allah kelamı olarak kabul etmeyen müşrikler, kısa bir surenin benzerini getirmek gibi rahat bir yolu değil, mal ve canlarını tehlikeye sokan savaşı tercih ettiler.

> “*Demek, muaraza-i bilhuruf mümkün değildi, muhaldi. Onun için muharebe-i bis-süyufa mecbur oldular.”*[3]

İlim ve fen ne kadar terakki ederse etsin, hiçbir asır ve hiç bir kimse Kur’an’daki hakikatlerden müstağni kalamaz. Evet, Kur’an, iki dünyanın saadetini temin etmiştir. Beşer nelere muhtaç ise hepsi onda mevcuttur.

> **“Yaş ve kuru hiçbir şey yoktur ki, Kitab-ı Mübinde bulunmasın.”**[4]

ayet-i kerimesi bunu ifade etmektedir.

> ***“Kur'an-ı Azîmüşşan yalnız bir asra değil, bütün asırlara nazil olmuştur.*** *Hem bir tabaka insanlara mahsus değil, bütün tabakat-ı beşere şümûlü vardır. Hem bir sınıf insanlara ait değil, bütün beşerin sınıflarına raci'dir. Binaenaleyh herkes, her tabaka, her zaman, fehmine, istidadına göre Kur’an’ın hakaikından hisse alabilir ve hissedardır*.”[5]

Kur’an, bitmez tükenmez bir hazinedir. Herkes kabiliyetine göre O’ndan istifade eder.

Kur’an’ın her bir suresi, her bir ayeti ve her bir harfi, hakikat ve feyiz hazinesidir. Bazen bir tek harf, *(“besmele” deki bâ harfi gibi)* bir sahife kadar hakikatleri ders verir. O’nun her bir harfi, bir havz-ı ekberdir; feyiz ve bereket suyu oradan gelip, kalplere ve ruhlara akar. O leziz bir kevserdir. Suyundan içmekle doyulmaz. Kur’an, uçsuz bucaksız bir okyanustur, her insan istidat ve kabiliyeti nisbetinde onun derinliklerine dalar. Yazılan bütün tefsirler o okyanustan ancak bir damladır. O’nu okuyan ve anlayan iman-ı kâmile erer. İnanmayan biri de onu hakkıyla tetkik ederse, imana gelir. Onun için Kur’an’ın feyzi sonsuzdur. İsmi gibi

manaları da güzeldir. Bu nihayetsiz feyizden istifade etmek için onu okumak, anlamak ve hükümlerine uymak lazımdır. Bununla beraber, onu hakkıyla takdir etmek beşer idrakinin fevkindedir.

Gece-gündüz binlerce hafızın ve milyonlarca müminin aşk ve şevk ile usanmadan okuduğu, altı yaşındaki bir çocuğun bile kolaylıkla ezberlediği tek kitap Kur'an'dır.

Resûl-i Ekrem'e (s.a.v) indirilen Kur'an-ı Kerim, her türlü tahriften mahfuz kalan yegâne kitaptır. Bütün semavî kitaplar içinde bir benzeri ve eşi yoktur. Onun hiçbir ayeti, hiçbir harfi ve hatta tek bir noktası dahi değişmemiştir. Çünkü onu muhafaza edeceğini buyuran Allah'tır. O ezelden gelip ebede gidecektir. Nitekim her zamanda milyonlarca hafızların hafızasında nakşolunmuştur. Kur'an, dünyanın her tarafında Cebrail'in (a.s) vahyettiği ve Hz. Peygamber'in okuduğu gibi aynı harf ve aynı hareke ile okunmaktadır. O, elfaz ve kelimesiyle belagat ve fesahatiyle mucize olduğu gibi, manasıyla da o derece mucizedir. Bu bakımdan diğer semavî kitaplarla kabil-i kıyas değildir.

Prens Bismarck Kur'an hakkında şöyle der:

> ***"Ben Kur'anı her cihetten tedkik ettim, her kelimesinde büyük hikmetler gördüm.*** *Muhammedîlerin (A.S.M.) düşmanları, bu kitab Muhammed'in (A.S.M.) zade-i tab'ı olduğunu iddia ediyorlarsa da, en mükemmel hattâ en mütekâmil bir dimağdan böyle hârikanın zuhurunu iddia etmek, hakikatlara göz kapayarak kin ve garaza âlet olmak manasını ifade eder ki; bu da ilim ve hikmetle kabil-i te'lif değildir. Ben şunu iddia ediyorum ki; Muhammed (A.S.M.) mümtaz bir kuvvettir. Destgâh-ı kudretin böyle ikinci bir vücudu imkân sahasına getirmesi ihtimalden uzaktır.*"
>
> "*Sana muasır bir vücud olamadığımdan dolayı müteessirim ey Muhammed (A.S.M.)! Muallimi ve naşiri olduğun bu kitab, senin değildir; o lahutîdir. Bu kitabın lahutî olduğunu inkâr etmek, mevzu ilimlerin butlanını ileri sürmek kadar gülünçtür. Bunun için, beşeriyet senin gibi mümtaz bir kudreti bir defa görmüş, bundan sonra göremeyecektir. Ben, huzur-u mehabetinde kemal-i hürmetle eğilirim."*

Bediüzzaman Hazretlerinin Kur'an hakkında yazmış olduğu Yirmi Beşinci Söz'den bir bölümü dikkatinize sunmak istiyorum:

> ***"Kur'ân, şu kitab-ı kebir-i kâinatın bir tercüme-i ezelîyesi,*** *ve âyât-ı tekviniyeyi okuyan mütenevvi dillerinin tercüman-ı ebedîsi, ve şu âlem-i gayb ve şehadet kitabının müfessiri, ve zeminde ve gökte gizli esmâ-i İlâhiyenin mânevî hazinelerinin keşşafı, ve sutûr-u hâdisâtın altında muzmer hakaikin miftahı, ve âlem-i şehadette âlem-i gaybın lisanı, ve şu âlem-i*

şehadet perdesi arkasında olan âlem-i gayb cihetinden gelen iltifâtât-ı ebedîye-i Rahmâniye ve hitâbât-ı ezelîye-i Sübhâniyenin hazinesi, ve şu İslâmiyet âlem-i mânevîsinin güneşi, temeli, hendesesi, ve avâlim-i uhrevîyenin mukaddes haritası, ve Zât ve sıfât ve esmâ ve şuûn-u İlâhiyenin kavl-i şârihi, tefsir-i vâzıhı, burhan-ı kàtıı, tercüman-ı sâtıı, ve şu âlem-i insaniyetin mürebbîsi, ve insaniyet-i kübrâ olan İslâmiyetin mâ ve ziyası, ve nev-i beşerin hikmet-i hakikiyesi, ve insaniyeti saadete sevk eden hakikî mürşidi ve hâdîsi, ve insana hem bir kitab-ı şeriat, hem bir kitab-ı dua, hem bir kitab-ı hikmet, hem bir kitab-ı ubudiyet, hem bir kitab-ı emir ve davet, hem bir kitab-ı zikir, hem bir kitab-ı fikir, hem bütün insanın bütün hâcât-ı mâneviyesine merci olacak çok kitapları tazammun eden tek, câmi bir kitab-ı mukaddestir. Hem bütün evliya ve sıddıkîn ve urefâ ve muhakkıkînin muhtelif meşreplerine ve ayrı ayrı mesleklerine, herbirindeki meşrebin mezâkına lâyık ve o meşrebi tenvir edecek ve herbir mesleğin mesâkına muvafık ve onu tasvir edecek birer risale ibraz eden ***mukaddes bir kütüphane hükmünde bir kitab-ı semâvîdir.*****"**

"*Kur'ân,* *bütün âlemlerin Rabbi itibarıyla Allah'ın kelâmıdır; hem bütün mevcudatın İlâhı ünvanıyla Allah'ın fermanıdır; hem bütün semâvat ve arzın Hâlıkı namına bir hitaptır; hem rububiyet-i mutlaka cihetinde bir mükâlemedir; hem saltanat-ı âmme-i Sübhâniye hesabına bir hutbe-i ezelîyedir; hem rahmet-i vâsia-i muhîta nokta-i nazarında bir defter-i iltifâtât-ı Rahmâniyedir; hem Ulûhiyetin azamet-i haşmeti haysiyetiyle, başlarında bazan şifre bulunan bir muhabere mecmuasıdır; hem İsm-i Âzamın muhitinden nüzul ile Arş-ı Âzamın bütün muhâtına bakan ve teftiş eden hikmetfeşan bir kitab-ı mukaddestir. Ve şu sırdandır ki,* ***'Kelâmullah'*** *ünvanı, kemâl-i liyakatle Kur'ân'a verilmiş ve daima da veriliyor.”*6

Dipnotlar:

1 *Mektubat.*
2 *İsrâ Sûresi 17/88.*
3 *Sözler.*
4 *En’am suresi 6/59.*
5 *İşaratü'l-İ'caz.*
6 *Sözler.*

İslam Dininin Üstünlüğü

Din, *Cenâb-ı Hakk'ın peygamberler vasıtasıyla kullarına tebliğ ettiği itikadi, amelî ve ahlâkî kanunlardır*. Cenâb-ı Hak insanın yaratılışından beri birçok peygamber göndermiş ve insanları irşad etmiştir. İşte bu peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed (s.a.v), en son hak din de İslâm dinidir. İslâm dini insanlığın fıtri dinidir. İslâm kelimesinin asıl manası müsalemet olduğundan, onun ruhunda sulh ve barış hakimdir. Bu bakımdan İslâm'da zorlama ve meşakkat yoktur, bilakis kolaylık vardır.

İslâm dininin talim ettiği ve gösterdiği yol sırat-ı müstakimdir. Bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **"Kim İslâm'dan başka bir din ararsa bilsin ki, o din ondan kabul edilmeyecek ve o, ahirette kaybedenlerden olacaktır."**[1]

Başka bir ayette ise şöyle buyrulur:

> **"Allah katında din, İslâm'dır."**[2]

Bu ayetlerden de anlaşıldığı gibi, cihanda İslâmiyet'ten başka bir feyiz, mutluluk ve huzur kaynağı yoktur. Evet, hem ferdin hem de cemiyetin dünyevî ve uhrevî saadetlerine kefil olan böyle bir dinin ehemmiyeti, ifade edilemeyecek kadar, büyüktür. Allah'ın razı olduğu bu din, 'İlâhi bir rehber ve Rabbanî bir mürşittir. Nitekim bir ayette mealen şöyle buyrulur:

> **"Bugün sizin için dininizi ikmal ettim, sizin üzerinize olan nimetlerimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâmiyet'ten razı oldum."**[3]

Allah'ın beğendiği ve razı olduğu böyle bir din, elbette en mükemmel dindir. O'nun razı olduğu ve ikmal ettiği bu dinden kim razı olmaz. İslâm dini, ahlâk-ı haseneyi, bütün şubeleriyle, beşerin istifadesine sunmuştur. Demek ki İslâm dini insanlığı maddî ve manevî kemalata kavuşturan ve beşerin saadet ve selametini temin edecek bütün esasları havidir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) İslâm dininin fıtri bir din olduğunu şöyle ifade buyurur:

> **“Her çocuk İslâm fıtratı üzerine doğar. Bilahare ebeveyni onu Yahudi, Nasrani veya Mecusi yapar.”**

Dinsiz bir millet huzur ve saadetle yaşayamaz. Dinsiz terakki mümkün olmadığı gibi, manevîyatsız maddîyatın da insanı huzura kavuşturması mümkün değildir. İnanma ihtiyacı insanın yaratılışında vardır. İnsanlar her zaman bir dine tabi olma hissini taşımış, doğru ya da yanlış birilerini kendine mürşit ve rehber edinmiştir. Ancak her fikir ve düşünce doğru olmadığı gibi, her itikad ve din de doğru değildir. İlahi dinlerin ulvîyet ve kudsiyeti ancak peygamberler ve onun yolundan giden mürşid ve müceddidler vasıtasıyla anlaşılır. Zira bunlar insanın dünya ve ahiret saadetine vesile olacak en büyük mürşitlerdir.

Hâtem-ül Enbiya’nın (s.a.v) tesis ettiği İslâmiyet en son din-i ilâhi olduğundan, diğer dinlerden daha ihatalı, daha mükemmel, daha zengindir. Geçmiş peygamberlerin şeriatları ancak İslâm diniyle ikmal olmuştur. İslâmiyet, bütün peygamberlerin dinlerini kapsadığından evrenseldir. Dinin hakikatlarını neşirde bütün peygamberler, Hz. Peygamber’in (s.a.v) yardımcıları ve vekilleridir. Zira sonra gelen peygamberin ve getirdiği dinin, evvelkilerden daha mükemmel olması tedric kanununun bir gereğidir. Her hak din zatında mukaddestir. Ancak, peygamberler faziletçe birbirinden üstün oldukları gibi, getirdikleri ahkâmlar da birbirinden farklı, daha kapsamlı ve daha ihatalıdır.

Mesela, Hazret-i İsa’ya (as.) gönderilen İncil’deki, iman, ahlâk, fazilet, irşat, hikmet ve irfan gibi birçok hakikatler, Tevrat’tan daha kapsamlıdır.

Zaman geçtikçe insanların ilimleri ve tecrübeleri gelişerek terakki ettiğinden, sonra gelen her dinin de önceki dinden daha kâmil ve daha kapsamlı olması hikmetin gereğidir.

> **“ Nev-i beşerde tekemmül vardır. Bu tekemmül kanunu, ikinci mürebbinin ve ikinci mükemmilin evvelki mürebbilerden daha ekmel olmasını iktiza eder.”**[4]

Demek ki, sonra gelen peygamberlerin dinleri, geçmiş peygamberlerin dinlerine kıyas olamayacak derecede üstündür. Çünkü geçmiş peygamberlerin zamandaki insanların anlayış ve bilgi seviyeleri daha düşük olduğundan dinleri de onların idraklerine uygun idi.

> **“Geçmiş peygamberler ümmetlerine Kur'an gibi izahat vermediklerinin sebebi, o devirler beşerin bedeviyet ve tufuliyet devri olmasıdır. İbtidaî derslerde izah az olur.”**5

Evet, İslâmiyet’i hakkıyla yaşayanlar feyizden saadete, saadetten kemalata yükselirler. Gerek ferdî ve gerekse içtimaî hayatta dinin ne derece lüzumlu olduğunu söylemeğe gerek yoktur. Maddî ve manevî terakkinin, dünyevî ve uhrevî saadetin ve her türlü hayır ve faziletin zembereği kanun-u İlâhi ve mürşid-i Rabbanî olan dindir.

Fikr-i beşer ilim ve teknikte terakki ettikçe İslâmiyet’in ehemmiyeti daha da iyi anlaşılacaktır. Ehl-i küfür ve ehl-i dalalet onun nurunu söndüremeyecek ve Allah nurunu tamamlayacaktır. İstikbalde bütün dünyanın din-i katisinin İslâmiyet olacağında ve bu dinin kıyamete kadar hükmedeceğinde asla şüphe yoktur. Bediüzzaman Hazretlerinin buyurduğu gibi;

> ***“Ümitvar olunuz****! Şu istikbal-i inkilabat içinde en yüksek gür sada İslâm’ın sadası olacaktır.”* müjdesinin emareleri görülmeye başlanmıştır. *“Demek istikbalde nev’-i beşerin dîn-i fıtrîsi İslâmiyet olacağına beraatü’l-istihlâl vardır.”*6

İslâm’ın barış dini olması, getirdiği esasların sağlamlığı ve hakikatlerinin güzelliği on dört asır boyunca, başka din mensuplarının bölük bölük İslâm’a girmelerine vesile olmuş ve kıyamete kadar da olmaya devam edecektir. Avrupa’da özellikle ilim ve fikir erbabı pek çok kişi İslâm dinini seçmektedirler. Hatta birçok papazın da Müslüman oldukları bir hakikattir. Buna mukabil gerçekten Müslüman olup da muhakeme-i akliye ile Yahudi ve Hıristiyan olan kişi pek yoktur. Bazı cahillerin menfaat mukabilinde başka dine geçmeleri bir önem taşımaz. Nitekim ciddi bir araştırma yapıldığında bu kimselerin İslâm’ı anlamadıkları hatta tam manasıyla Müslüman olmadıkları görülecektir.

> ***“Eğer biz ahlâk-ı İslâmiyenin ve hakaik-i imaniyenin kemalâtını ef'alimizle izhar etsek,*** *sair dinlerin tâbileri elbette cemaatlerle İslâmiyet’e girecekler; belki Küre-i Arz'ın bazı kıt'aları ve devletleri de İslâmiyet'e dehalet edecekler.”*7

Hz. Peygamber vasıtasıyla Hicaz’dan tulu eden ekmel-i din ve etemm-i şeriat olan

İslâmiyet, on beş asırdan beri bütün alemi tenvir ediyor ve kıyamete kadar da edecektir.

Kâinatta cari olan adetullah kanunlarına uyan milletler maddî terakki ettikleri gibi, dinin ulvîyet ve kudsiyetini anlayıp hayatlarına tatbik eden fert ve cemiyetler de maddî ve manevî terakkinin zirvesine çıkmışlardır. Evet, hangi millet İslâmiyet'i kabul edip, hayatına tatbik etmişse, hem ilim ve irfanda hem de sanayi ve ticarette ilerlemiş ve diğer milletlere örnek olmuştur. Bunun en parlak misalleri, Endülüs, Selçuklu ve Osmanlı medeniyetleridir.

Şunu da üzülerek ifade edelim ki, İslâm dininin ulvîyet ve kudsiyetini anlamayıp kanunlarını hayatlarına tatbik edemeyen Müslüman milletlerin terakki edemedikleri ve yabancı devletlerin esiri oldukları bir vakıadır. Alem-i İslâm'ın hali buna şahittir... Maalesef, İslâm'ın **"çalışınız"** emrine uymayan Müslümanlar maddeten terakki edemedikleri gibi, başka milletlere de güzel bir örnek olamadılar. İslâm'ın bu emrine uymayan fert ve cemiyetler sefalete düşmüş, maddî ve manevî saadeti kaybetmişlerdir.

Halbuki İslâm dini daima çalışmayı ve terakki etmeyi emreder. Bu bakımdan o terakkiye mani olacak her türlü şaibeden müberra ve münezzehtir. İslâmiyet'in terakkiye mani olduğunu iddia etmek en büyük bir cehalettir.

"İnsanların en hayırlısı insanlara faydalı olandır."

"Veren el, alan elden daha hayırlıdır."

"Sizin hayırlınız dünyası için âhiretini, âhireti için de dünyasını terk etmeyendir."

"Hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya, yarın ölecekmiş gibi âhirete çalışınız"

"Ya Rabbi! Tembellikten sana sığınırım."8

"Çalışmak âdetim, tevekkül hâlimdir."

gibi hadis-i şerifler ve

“Bilinsin ki, insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.”9

âyet-i kerimesi insanları atalet ve tembellikten men edip, çalışmayı emreder ve tembelliğin İslâm’da yeri olmadığını ortaya koyar

Bundan dolayıdır ki, bütün peygamberler çalışmayı emretmiş ve kendileri de kimseden minnet almamak için çeşitli meslekler ile uğraşmışlardır. Mesela, Hazret-i Adem (a.s) ziraat ile, Hazret-i İdris (a.s) terzilik ile Hazret-i Musa (a.s) çobanlık ile uğraşmışlardır. Sultan’ül Enbiya Efendimiz de risaletinden evvel bizzat ticaretle uğraşmış, başka memleketlere giderek ticaret yapmış, ticaretin ehemmiyetini anlatmış ve ümmetini de ticaret yapmaya teşvik etmişlerdir. Servet ve ticaretin İslâm’ın direği ve kıvamı olduğuna dair bir çok ayet ve hadis bu hakikatı hakimane ve beliğane beyan etmişlerdir.

Nebiyyi Azam Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

“İnsanın rızkı on kısma ayrılmış ise, bunun dokuzu ticarettedir.”

“Sadık ve emin bir tacir, enbiyayı izam, sıddık-ı kiram ve şühedalar ile haşrolunacaktır.”

“İnsanlarda bir kısım günahlar vardır ki, onlar namaz kılmak ve oruç tutmakla affedilmez. O günahların affına vesile olacak ticaret ve maişet yolunda çekilen meşakkatlerdir.”

Ticareti ve çalışmayı teşvik için bundan daha büyük bir müjde olur mu?

İmam-ı Azam Hazretleri de ticarette çok ilerlemiş ve sayılı zenginler arasına girmiştir.

Evet, hususen bu asır maddeten terakkiyi ve zengin olmayı gerektirir. Zira “manen terakki maddeten terakkiye mütevakkıftır.” Onun da yolu ticaret ve sanayidir. Ticaret ve sanat bir milletin kanı ve canı hükmündedir. İktisaden güçlü olmayan devletler siyasî yönden de muvaffak olamazlar.

Ticaret ve sanatta ileri giden, fen ve teknik sahada terakki eden devletlerin asayişi mükemmel olduğu gibi, fertleri de huzur ve saadet içinde yaşarlar.

Bediüzzaman Hazretleri

“Ataletin mücazatı sefalettir, sa'yin sevabı servettir.”10

buyurmuştur. Maddî ve manevî terakki eden milletler, insanlık âleminin hakimi, medeniyetin de üstadı olurlar. Atalet, yoksulluğun ve sefaletin menbaıdır. Her türlü selamet ve saadeti mahv eden ve insanı zillete düşüren sebeplerin en büyüğüdür. Dünya ve âhiret için zararlı olan her şeyin başı atalettir.

Şevk ve gayret, faziletin en büyük rüknüdür. Hamiyetperver bir kişi, huzur ve saadeti çalışmada ve gayrette görür. Ruhunda aşk ve şevk olan bir insan, hangi arzusuna teşebbüs ederse etsin, onda muvaffak olur; maddî ve manevî teâli eder.

İnsanın şeref ve haysiyeti, saadet ve selameti için çalışması mukaddes bir vazife iken, çalışmamak ve tenbellik etmek, kendi haysiyet ve şerefine leke getirir. Onu hem dünyada hem de âhirette zillete düşürür.

İslâmiyet’te maddî alanda çalışmak ve gayret etmek önemli olduğu gibi, manevî alanda cehd ve mücahede ederek Allah(cc)’ın dinini dünyanın dört bir tarafına neşretmek ondan daha da önemlidir. Nitekim,

“(Ey Muhammed) Sen (insanları) rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütlerle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et.”11

*a*yetini kendisine rehber edinen Resul-i Ekrem Efendimiz (s.a.v) mücahedesine tebliğle başlamış ve Kur’an’ın nuruyla akılları ve kalpleri ikna ve irşad ile teshir etmiştir. Asr-ı Saadet’ten bugüne kadar İslâm’ın inkişafı, teali ve terakkisi mütemadiyen tebliğ ile olmuştur.

Hamiyet ve gayret-i diniye bir müminin en mühim faziletlerindedir. Bunu kendine gaye edinenler iki cihanda da aziz olurlar. İşte bunun içindir ki, Hz. Peygamberi kendine numune-i imtisal ve rehber eden başta sahabe-i kiram efendilerimiz ve bütün alicenap, hamiyetperver mücahitler, durmadan, yorulmadan ve önlerine çıkan manilere aldırmadan diyar diyar dolaşarak aşk ve şevk ile İslâmiyet’i anlatmışlar ve hayatlarını bu yolda vakfetmişlerdir. Bu sayede İslâm’ın nuru Afrika, İspanya, Hindistan, Çin ve Sent Nehri’ne kadar yayılmıştır. Bunun içindir ki, yüz yirmi dört bin sahabenin on bini hariç diğerleri Mekke ve Medine dışında vefat etmişlerdir. İkinci Halife Hz. Ömer zamanında Asya’nın yüksek yayla ve payansız ovalarında yaşayan bu yiğit insanları irşad için Ashab-ı Kiramdan Abdurrahman bin Rabia ve Ehsef bin Kays tâ oralara kadar giderek onlara ezelden beri ruhlarının özlediği ve vicdanlarının aradığı Mabud-u Hakikiyi anlatmışlar. Onlar düşmanın şerrini def etmek için gerektiğinde ellerine kılıç almışlarsa da asıl irşad

vazifelerini hidayet kaynağı olan Kur’an ile yapmışlardır. İnşallah, bu fütuhat kıyamete kadar kesintisiz devam edecek, semavî dinlerin sonuncusu ve en mükemmeli olan İslâm dini, ihtiva ettiği hükümlerle kıyamete kadar baki kalacaktır!

Dipnotlar:

1 *Âl-i İmrân Suresi, 3/85.*
2 *Âl-i İmrân Suresi, 3/16.*
3 *Maide Suresi, 5/3.*
4 *İşaratü'l-İ’caz.*
5 ***Şualar, On Birinci Şua.***
6 *Münazarat.*
7 *Hutbe-i Şamiye.*
8 *Buhari, Cihad, 25, 74; Müslim,*
9 *Necm Suresi, 53/39.*
10 *Mektubat, 477.*
11 *Nahl Suresi, 16/125.*

Resul-i Ekrem'in(s.a.v) Binlerce Mucizelerinden Birkaçı

Habib-i Kibriya'nın Allah'ın yanında öyle bir itibarı vardır ki, istediği her şey mutlaka verilir ve ismi anıldığı zaman çürüyen kemikler bile dirilirdi.

Resûl-i Kibriya Efendimiz'in binlerce mucizesi vardır. T*aşlar, ağaçlar, ay ve güneş, hayvanat taifesi, ölüler, cinler ve melekler O'nu tanıyor, selam veriyor ve nübüvvetini tasdik ve ilan ediyorlardı.* Resûl-i Kibriya'nın davetine icabet eden ağaçlar O'na secde eder, kökleri üstüne sürünerek huzuruna gelirlerdi. Nitekim, sahih bir rivayetle sabittir ki, Resul-i Ekrem (s.a.v) Efendimiz, kendisine peygamberlik vazifesi tevdi edilmezden önce bir ağacın altında oturmuş ve kuru olan o yer birden yeşillenmiş ve ağacın dalları, onun başı üzerine eğilip kıvrılarak gölge yapmıştır.

Kendisine daha peygamberlik gelmeden önce, bir bulut sürekli başı üstünde gölge eder ve güneşin hararetinden kendisini muhafaza ederdi. ***Hem sinek,*** *O'nun mubarek vücuduna ve elbisesine konup O'nu rahatsız etmezdi.*

Daha bunun gibi binlerce harikulade haller kendisinden zuhur etmiştir. Mi'raç gibi bir mucize sadece O'na nasip olmuş, miraç ile beka alemine girerek Cenâb-ı Hakk'ı görmüş, Cennet ve Cehennem gibi nice gayb ve melekût alemlerini müşahade etmiştir. Susuz kalan ordusuna parmaklarından akan suyu içirmesi, az bir taam ile aç kalan ordusunu doyurması, mubarek elinin dokunduğu hastalara şifa olması, parmağı ile ayı ikiye bölmesi gibi nice mucizeleri vardır. Cenâb-ı Hak O'nun ruhunu, kalbini ve lisanını her türlü noksanlıklardan muhafaza ettiği gibi, hayatını da her türlü tehlikeden muhafaza etmiştir.

Sahabelerin meşhur şairlerinden olan Hassan b. Sabit (r.a), bir beytinde şöyle der:

> *"Rasûlullah'ın apaçık mu'cizeleri olmasaydı bile O'nun ani hadiseler karşısındaki keskin görüşü peygamberliğini ispata yeterdi."*

Burada Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin Hz. Peygamber (s.a.v) Efendimiz'in binlerce mu'cizesinin anlatıldığı On Dokuzuncu Mektub'tan bir bölüm nakletmek istiyorum:

> ***"Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın hıfzı ve ismeti, bir mucize-i bâhiredir. "Allah seni insanlardan korur"*** [1] ***âyet-i kerimesinin hakikat-i bâhiresi, çok mucizâtı gösterir.***"

"Evet, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm çıktığı vakit, değil yalnız bir taifeye, bir kavme, bir kısım ehl-i siyasete veya bir dine, belki umum padişahlara ve umum ehl-i dine tek başıyla meydan okudu. Halbuki onun amcası en büyük düşman ve kavim ve kabilesi düşman iken, yirmi üç sene nöbettarsız, tekellüfsüz, muhafazasız ve pek çok defa suikaste maruz kaldığı halde, kemâl-i saadetle, rahat döşeğinde vefat edip Mele-i Âlâya çıkmasına kadar hıfz ve ismeti, "Allah seni insanlardan korur" ne kadar kuvvetli bir hakikati ifade ettiğini ve ne kadar metin bir nokta-i istinad olduğunu, güneş gibi gösterir. Biz, yalnız nümune için, kat'iyet kesb etmiş birkaç hadiseyi zikredeceğiz."

***"Birinci hadise:** Ehl-i siyer ve hadis müttefikan haber veriyorlar ki: Kureyş kabilesi, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmı öldürtmek için kat'î ittifak ettiler. Hattâ, insan suretine girmiş bir şeytanın tedbiriyle, Kureyş içine fitne düşmemek için, her kabileden lâakal bir adam içinde bulunup, iki yüze yakın, Ebu Cehil ve Ebu Leheb'in taht-ı hükmünde olarak, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın hane-i saadetini bastılar. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın yanında Hazret-i Ali vardı. Ona dedi: "Sen bu gece benim yatağımda yat." Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm beklemiş, tâ Kureyş gelmiş, bütün hanenin etrafını tutmuşlar. O vakit çıktı, bir parça toprak başlarına attı, hiçbirisi onu görmedi, içlerinden çıktı, gitti. Gar-ı Hira'da iki güvercin ve bir örümcek, bütün Kureyş'e karşı ona nöbettar olup muhafaza ettiler."*

***"İkinci hadise:** Vakıât-ı kat'iyedendir ki, mağaradan çıkıp Medine tarafına gittikleri vakit, Kureyş rüesası, mühim bir mal mukabilinde, Sürâka isminde gayet cesur bir adamı gönderdiler; tâ takip edip onları öldürmeye çalışsın. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Ebu Bekr-i Sıddık ile beraber gardan çıkıp giderken gördüler ki, Sürâka geliyor. Ebu Bekr-i Sıddık telâş etti. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm mağarada dediği gibi, "Üzülme! Allah bizimle beraberdir." dedi. Sürâka'ya bir baktı; Sürâka'nın atının ayakları yere saplandı, kaldı. Tekrar kurtuldu, yine takip etti. Tekrar atının ayaklarının saplandığı yerden duman gibi birşey çıkıyordu. O vakit anladı ki, ne onun elinden ve ne de kimsenin elinden gelmez ki ona ilişsin. "El-aman" dedi. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm aman verdi. Fakat dedi: "Git, öyle yap ki başkası gelmesin."*

"Şu hadise münasebetiyle bunu da beyan ederiz ki: Sahih bir surette haber veriyorlar: Bir çoban, onları gördükten sonra Kureyş'e haber vermek için Mekke'ye gitmiş. Mekke'ye dahil olduğu vakit, niçin geldiğini unutmuş. Ne kadar çalışmışsa, hatırına getirememiş. Mecbur olmuş, dönmüş. Sonra anlamış ki, ona unutturulmuş."

***"Üçüncü hadise:** Gazve-i Gatfan ve Enmar'da, müteaddit tariklerle eimme-i hadis haber veriyorlar ki: Gavres isminde cesur bir kabile reisi, kimse görmeden, tam Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın başı üzerine*

gelerek, yalın kılıç elinde olduğu halde, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâma dedi: "Kim seni benden kurtaracak?" Demiş: "Allah." Sonra böyle dua etti: "Allahım! Dilediğin bir şeyle beni ondan kurtar." Birden o Gavres, iki omuzu ortasına gaibden bir darbe yer, o kılıç elinden düşer, yere yuvarlanır. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm kılıcı eline alır, "Şimdi seni kim kurtaracak?" der, sonra affeder. O adam gider taifesine. O pek cür'etkâr, cesur adama herkes hayrette kalır. "Ne oldu sana? Niçin birşey yapamadın?" dediler. O dedi: "Hadise böyle oldu. Ben şimdi insanların en iyisinin yanından geliyorum."

"Hem şu hadise gibi, gazve-i Bedir'de bir münafık, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmı bir gaflet vaktinde, kimse görmeden, tam arkasından kılıç kaldırıp vururken, birden Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm bakmış. O titreyip, kılıç elinden yere düşmüş."

***"Dördüncü hadise:** Mânevî tevatüre yakın bir şöhretle ve ekser ehl-i tefsirin,*

"Biz onların boyunlarına öyle halkalar geçirdik ki, çenelerine kadar dayanır da hakka boyun eğmezler. Bir de önlerine bir sed, arkalarına bir sed çekip gözlerini kapattık; artık hakkı görmezler."[2]

âyetinin sebeb-i nüzulü ve ehl-i tefsir allâmeleri ve ehl-i hadis imamları haber veriyorlar ki:

"Ebu Cehil yemin etmiş ki, "Ben secdede Muhammed'i görsem, bu taşla onu vuracağım." Büyük bir taş alıp gitmiş. Secdede gördüğü vakit kaldırıp vurmakta iken, elleri yukarıda kalmış. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm namazı bitirdikten sonra kalkmış; Ebu Cehil'in eli çözülmüş. O ise, ya Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın müsaadesiyle, veyahut ihtiyaç kalmadığından çözülmüş."

"Hem yine Ebu Cehil kabilesinden, bir tarikte Velid ibni Muğire, yine Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmı vurmak için büyük bir taşı alıp, secdede iken vurmaya gitmiş, gözü kapanmış. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmı Mescid-i Haramda görmedi, geldi. Onu gönderenleri de görmüyordu; yalnız seslerini işitiyordu. Tâ Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm namazdan çıktı; ihtiyaç kalmadığından onun gözü de açıldı."

"Hem nakl-i sahihle Ebu Bekr-i Sıddık'tan haber veriyorlar ki: Sûre-i "tebbetyedâebileheb" nâzil olduktan sonra, Ebu Leheb'in karısı Ümmü Cemil denilen hammâlete'l-hatab, bir taş alıp Mescid-i Harâma gelmiş. Ebu Bekir ile Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm orada oturuyorlarmış. Gözü Ebu Bekr-i Sıddık'ı görüyor, soruyor:"

"Yâ Ebâ Bekir! Senin arkadaşın nerede? Ben işitmişim ki beni hicvetmiş. Ben

görsem, bu taşı ağzına vuracağım." Yanında iken Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâmı görmemiş. Elbette, hıfz-ı İlâhîde olan bir Sultan-ı Levlâk'ı, böyle bir Cehennem oduncusu, onun huzuruna girip göremez. Ağzına mı düşmüş?"

*"**Beşinci hadise:** Haber-i sahihle haber veriliyor ki: Âmir ibni Tufeyl ve Erbed ibni Kays, ikisi ittifak ederek, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın yanına gitmişler. Âmir demiş: "Ben onu meşgul edeceğim, sen onu vuracaksın." Sonra bakıyor ki, birşey yapmıyor. Gittikten sonra arkadaşına dedi: "Neden vurmadın?" Dedi: "Nasıl vuracağım? Ne kadar niyet ettim; bakıyorum ki, ikimizin ortasına sen geçiyorsun. Seni nasıl vuracağım?"*

*"**Altıncı hadise:** Nakl-i sahihle haber veriliyor ki: Gazve-i Uhud'da veya Huneyn'de, Şeybe bin Osmanü'l-Hacebiyye-ki, Hazret-i Hamza onun hem amcasını, hem pederini öldürmüştü-intikamını almak için gizli geldi. Tâ Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın arkasından yalın kılıç kaldırdı. Birden kılıç elinden düştü. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ona baktı, elini göğsüne koydu. Şeybe der ki: "O dakikada dünyada ondan daha sevgili adam bana olmazdı." İmana geldi. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etti: "Haydi, git, harp et." Şeybe dedi: "Ben gittim, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm önünde harp ettim. Eğer o vakit pederim de rast gelseydi vuracaktım."*

"Hem feth-i Mekke gününde, Fedâle namında birisi, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın yanına, vurmak niyetiyle geldi. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ona bakıp tebessüm etti. "Nefsinle ne konuştun?" dedi ve Fedâle için taleb-i mağfiret etti. Fedâle imana geldi ve dedi ki: "O vakit ondan daha ziyade dünyada sevgilim olmazdı."

*"**Yedinci hadise:** Nakl-i sahihle, Yahudiler, suikast niyetiyle, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın oturduğu yere, üstünden büyük bir taş atmak ânında, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm o dakikada hıfz-ı İlâhî ile kalkmış; o suikast de akîm kalmış."*

"Bu yedi misal gibi çok hadiseler vardır. Başta İmam-ı Buharî ve İmam-ı Müslim ve eimme-i hadis, Hazret-i Aişe'den naklediyorlar ki:

“Allah seni insanlardan korur.”

âyeti nâzil olduktan sonra, ara sıra Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmı muhafaza eden zatlara ferman etti: "Nöbettarlığa lüzum yok.”

"İşte, şu Risale de, baştan buraya kadar gösteriyor ki, şu kâinatın her nev'i, her âlemi, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmı tanır, alâkadardır. Herbir nev-i kâinatta onun mucizâtı görünüyor. Demek, o zât-ı Ahmediye (a.s.m.), Cenâb-ı Hakkın-fakat "kâinatın Hâlıkı" itibarıyla ve "bütün mahlûkatın Rabbi"

ünvanıyla-memurudur ve resulüdür. Evet, nasıl ki bir padişahın büyük ve müfettiş bir memurunu herbir daire bilir ve tanır; hangi daireye girse onunla münasebettar olur. Çünkü umumun padişahı namına bir memuriyeti var. Eğer meselâ yalnız adliye müfettişi olsa, o vakit adliye dairesiyle münasebettar olur; başka daireler onu pek tanımaz. Ve askeriye müfettişi olsa, mülkiye dairesi onu bilmez. Öyle de, anlaşılıyor ki, bütün devâir-i saltanat-ı İlâhiyede, melekten tut, tâ sineğe ve örümceğe kadar her bir taife onu tanır ve bilir veya bildirilir. Demek, Hâtemü'l-Enbiyâ ve Resulü Rabbi'l-Âlemîndir. Ve umum enbiyanın fevkinde, risâletinin şümûlü var."

Bu parça altın ve elmasla yazılsa liyakati var:

"***Evet, sabıkan bahsi geçmiş:*** *Avucunda küçük taşların zikir ve tesbih etmesi,sırrıyla, aynı avucunda, küçücük taş ve toprak, düşmana top ve gülle hükmünde, onları inhizâma sevk etmesi, nassı ile, aynı avucunun parmağıyla kameri iki parça etmesi, ve aynı el, çeşme gibi on parmağından suyun akması ve bir orduya içirmesi, ve aynı el, hastalara ve yaralılara şifa olması, elbette o mübarek el, ne kadar harika bir mucize-i kudret-i İlâhiye olduğunu gösterir.*"

"*Güya, ahbap içinde o elin avucu küçük bir zikirhane-i Sübhânîdir ki, küçücük taşlar dahi içine girse zikir ve tesbih ederler. Ve a'dâya karşı küçücük bir cephane-i Rabbânîdir ki, içine taş ve toprak girse, gülle ve bomba olur. Ve yaralılar ve hastalara karşı küçücük bir eczahane-i Rahmânîdir ki, hangi derde temas etse, derman olur.*"

"*Ve celâl ile kalktığı vakit, kameri parçalayıp, Kab-ı Kavseyn şeklini verir. Ve cemâl ile döndüğü vakit, âb-ı kevser akıtan on musluklu bir çeşme-i rahmet hükmüne girer. Acaba böyle bir zâtın birtek eli böyle acip mucizâta mazhar ve medar olsa, o zâtın, Hâlık-ı Kâinat yanında ne kadar makbul olduğu ve dâvâsında ne kadar sadık bulunduğu ve o el ile biat edenler ne kadar bahtiyar olacakları, bedâhet derecesinde anlaşılmaz mı?*"

Dipnotlar:

1 *Maide Suresi, 5/67.*
2 *Yâsin Suresi, 36/8-9.*